

G E M E E N T E

B E E M S T E R

W E R E L D E R F G O E D

J A A R S T U K K E N

2016

I N H O U D S O P G A V E

JAARVERSLAG	3
AANBIEDINGSBRIEF	4
1. LEESWIJZER	7
PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
1. Publiekdiensten	10
2. De Beemster Samenleving	15
3. Wonen en ruimtelijke kwaliteit in Beemster	28
4. Duurzaamheid en milieu in Beemster	35
5. De Beemster omgeving	40
6. Veilig in Beemster	47
7. Werken in Beemster	51
8. Bestuur en staf	54
2. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	57
3. HET FINANCIËEL RESULTAAT 2016	63
4. DE PARAGRAFEN	69
4.1. Lokale heffingen 2016	69
4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	70
4.3. Onderhoud kapitaalgoederen	75
4.4. Financiering	77
4.5. Bedrijfsvoering	80
4.6. Verbonden partijen	82
4.7. Grondbeleid	87
JAARREKENING	91
5. BALANS EN TOELICHTING	92
5.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	92
5.2. Balans per 31 december 2016	99
Toelichting op de balans per 31 december 2016	100
Schatkistbankieren verslagjaar	109
BIJLAGEN	
Bijlage I Portefeuilleverdeling	111
Bijlage II Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	112
Bijlage III Overzicht reserves en voorzieningen	114
Bijlage IV Overzicht kredieten	122
Bijlage V Verantwoordingsoverzicht SISA	125
Bijlage VI Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector	127
Bijlage VII Begrotingsonrechtmatigheid	129
Bijlage VIII Controleverklaring accountant	132

J A A R V E R S L A G

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2016 aan. Middels deze jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. In deze aanbiedingsbrief lichten wij het financieel resultaat en de inhoudelijke verantwoording toe.

Financieel resultaat en inhoudelijke verantwoording

Het jaar 2016 is afgesloten met een nadelig saldo van € 773.685. Dit resultaat is een verslechtering ten opzichte van het resultaat dat in de tweede tussenrapportage 2016 geprognosticeerd was. In deze rapportage werd gerekend met een nadelig saldo van €156.719. Het verschil van € 616.966 bestaat uit diverse onderwerpen, waarvan u over een aantal eerder bent bijgepraat. De grootste afwijkingen zijn:

Onderdeel	Bedrag	Incidenteel (I) Structureel (S)
Maatschappelijke ondersteuning	€ 271.231	I/S
Jeugd	€ 326.042 -/-	S
Lagere lasten uitkeringen	€ 98.500	I
Werelderfgoed (VER gelden)	€ 75.000	I
Hogere lasten beheer openbare ruimte (saldo)	€ 152.000 -/-	S
Toevoeging voorziening wachtgeld	€ 416.000 -/-	I
Hogere ICT kosten (gouw) en onderzoek/advisering	€ 136.000 -/-	I
Toevoeging voorziening wachtgeld personeel	€ 43.000 -/-	I
Lagere uitkeringen gemeentefonds	€ 27.265 -/-	I

Sociaal domein (programma 2)

In de tabel zijn 3 afwijkingen opgenomen in het sociaal domein: maatschappelijke ondersteuning, jeugd en uitkeringen. Conform het coalitieakkoord is het sociaal domein budgetneutraal begroot, wat inhoudt dat de baten op onderdelen gelijk zijn aan de lasten op hetzelfde onderdeel. Het beeld wat hierdoor ontstaat is een flink overschot op maatschappelijke ondersteuning en een behoorlijk tekort op jeugd. Daarnaast is er sprake van een overschot op uitkeringen (participatie). De Raad heeft naar aanleiding van de jaarrekening 2015, waarin er sprake was van een behoorlijk overschot, besloten geen reserve in te stellen voor het compenseren van eventuele tekorten die voorzien worden. Hierbij is door de Raad aangegeven dat er over een periode van 4 jaar gemiddeld mag worden, met andere woorden: het budget mag over 4 jaar in totaal (2015 t/m 2018) niet overgeschreden worden. In deze jaren zullen overschotten en/of tekorten worden toegevoegd aan/verrekend met de algemene reserve.

Beheer openbare ruimte

Op diverse onderdelen binnen het beheer openbare ruimte is een tekort. Per saldo heeft dit geresulteerd in een nadeel van € 152.000,- in 2016. U heeft als Raad gelden beschikbaar gesteld voor het inventariseren en vullen van beheersystemen en het opstellen van diverse beheerplannen. Dit zal naar verwachting eind 2018 afgerond zijn. Op dat moment zijn ook de financiële effecten in beeld. Het beeld op dit moment is dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor het beheer wat verzorgd dient te worden en het zal dus geen geld opleveren. Het nadeel in 2016 onderstreept dit beeld.

Bedrijfsvoering

Een groot deel van het negatieve resultaat is veroorzaakt door de toevoegingen aan de voorziening wachtgeld wethouders en de voorziening wachtgeld personeel. Daarnaast is er ook sprake van hogere lasten ICT en onderzoek/advisering.

Voorziening wachtgeld wethouders

De wethouder die in 2016 afscheid heeft genomen van de gemeente Beemster valt in een oude regeling en heeft voor een lange periode recht op wachtgeld (+/- 10 jaar). Het saldo van de voorziening is niet toereikend en daartoe dient er een toevoeging te worden gedaan van € 416.000,-.

Voorziening wachtgeld personeel

Het beginsaldo van deze voorziening was € 330.000,-. Hierbij was rekening gehouden met het vertrek van een voormalig beleidsregisseur (toevoeging aan de voorziening is bij de jaarrekening 2015 verwerkt). Die verplichting is voor 2017 komen te vervallen. In 2016 is echter wel afscheid genomen van de gemeentesecretaris en hiertoe dient een voorziening te worden getroffen. Deze voorziening is enkel bedoeld voor de nog te verwachten uitkeringslasten; eventuele andere afspraken zijn inmiddels ten laste van het resultaat 2016 gebracht. Het beginsaldo van € 330.000,- is naar verwachting niet toereikend en daartoe dient een bedrag van € 43.000,- te worden toegevoegd aan de voorziening.

Hogere ICT lasten en onderzoek/advisering

De hogere ICT lasten hebben voor het grootste deel te maken met het uitstel ingebruikname nieuwe versie programma Gouw, wat voor het vorderen en innen wordt gebruikt. Ook zijn er hogere lasten voor onderzoek en advisering. Dit houdt verband met een onderzoek dat gedaan is naar de aansluiting Purmerenderweg-N244 en ondersteuning in verband met het vertrek van de voormalig gemeentesecretaris.

Algemene reserve

De algemene reserve komt daarmee uit op € 3.193.050,-. Dit is ruim boven de vastgestelde ondergrens van € 1.500.000,- en is op orde. De begroting en kadernota laat echter een ander beeld zien: het structureel sluitend maken en houden is een uitdaging en er zullen doordachte keuzes gemaakt moeten worden, zowel nu als in de toekomst. Ook zien wij er nog diverse risico's aanwezig zijn waar wij de gevolgen nog niet van kennen. Voorbeelden hiervan zijn het sociaal domein en het beheer van de openbare ruimte.

In de programmarekening wordt per programma aangegeven welke afwijkingen zich hebben voorgedaan met een verschil van € 10.000,- of groter.

Het college zal deze programmarekening met u bespreken op 6 juni 2017.

Het college van burgemeester en wethouders Gemeente Beemster.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Mw. H.C.P. van Duivenvoorde

Mw A.J.M. van Beek

1 L E E S W I J Z E R

HOOFDSTUKINDELING

Voorliggende jaarstukken 2016 van de gemeente Beemster zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV).

In de aanbiedingsbrief las u al welke in het oog springende resultaten in 2016 gerealiseerd zijn en wat de oorzaak is van het financieel resultaat. Daarnaast doet het college in de aanbiedingsbrief een voorstel aan u als gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De verantwoording van de programma's;
- het financieel resultaat 2016;
- de verplichte paragrafen bij de jaarrekening;
- de balans per 31 december 2016 met toelichting.

In de bijlagen treft u tenslotte aan:

- De portefeuillevreiding van het college van B&W;
- overzicht van baten en lasten op programma- en beleidsveldniveau;
- het overzicht van en toelichting op reserves;
- het overzicht van in 2016 afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten;
- de Sisa-verantwoording 2016 (dit betreft de verantwoording naar het Rijk);
- de bezoldiging topfunctionarissen;
- de controleverklaring;
- de begrotingsonrechtmatigheid.

OPBOUW VAN DE HOOFDSTUKKEN

De verantwoording van de programma's

De programmaverantwoording 2016 is opgezet met inachtneming van het BBV van 17 januari 2003.

Per programma komen aan de orde:

- *Wat willen we bereiken met het programma, ofwel de beoogde maatschappelijke effecten ?* In deze paragraaf geven we aan wat Beemster in de bestuursperiode van het betreffende jaar wil bereiken met het betreffende programma.
- *Wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken?* In deze paragraaf geven we aan welke prestaties voor 2016 zijn toegezegd en wat daarvan wel of niet (volledig) is gerealiseerd. Als bepaalde voor 2016 toegezegde acties en prestaties niet konden worden afgerond, geven we aan wat hiervan de reden is en of de actie alsnog wordt uitgevoerd en afgerond.
- *Wat heeft het gekost?* Deze paragraaf behandelt als eerste de lasten en baten per programma en de onderverdeling hiervan naar de afzonderlijke beleidsvelden. Afwijkingen groter dan € 10.000 ten opzichte van de begroting 2016 worden toegelicht. In de afwijkingenkolom wordt de begroting min de realisatie gepresenteerd. Hierdoor is er niet altijd sprake van aansluiting tussen de toelichting op de afwijkingen en het totaal aan afwijkingen. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het hele programma. Daarna volgt een overzicht van de reserves binnen dit programma en tot slot volgen de investeringen.

Algemene dekkingsmiddelen

Met inachtneming van het BBV van 17 januari 2003 moet er ook verplicht een onderdeel “overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien” in de programmaverantwoording staan. Dit onderdeel is opgenomen in hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen.

Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij besteedbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord.

Het financieel resultaat 2016

Dit hoofdstuk geeft een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de afzonderlijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit wordt het resultaat voor bestemming genoemd. Conform het BBV worden hierna de mutaties in de reserves gepresenteerd. Deze worden vergeleken met de mutaties zoals die zijn opgenomen in de begroting en de bijstellingen op de begroting die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Hierna resteert het zogenaamde resultaat na bestemming. De gemeenteraad wordt voorgesteld aan dit bedrag een bestemming te geven. Dit resultaat krijgt een bestemming in de besluitvorming door de Raad bij de vaststelling van de programmarekening. De paragraaf eindigt met een beschrijving van eventuele gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na balansdatum en niet zijn verwerkt in de programmarekening.

De paragrafen

In de paragrafen doen we verslag van het (financiële) beleid en de uitvoering daarvan. Op basis van artikel 9 van het BBV worden in de programmarekening in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten en tot de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de programmarekening staan, worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor voldoende inzicht wordt verstrekt. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programmabegroting.

De balans en toelichting

In dit hoofdstuk zetten we allereerst uiteen welke waarderingsgrondslagen we hanteren in Beemster. Daarna volgt een beschrijving en toelichting van de afzonderlijke onderdelen van de balans en de mutaties die in 2016 zichtbaar zijn.

Bijlagen

In de bijlagen geven we een aantal overzichten die deels verplicht zijn (Sisa) en deels informatief voor de gemeenteraad zijn. De bijlagen worden hier verder niet toegelicht.

PROGRAMMAVERANTWOORDING

1. PUBLIEKDIENTEN	10
2. DE BEEMSTER SAMENLEVING	15
3. WONEN EN RUIMTELIJKE KWALITEIT IN BEEMSTER	28
4. DUURZAAMHEID EN MILIEU IN BEEMSTER	35
5. DE BEEMSTER OMGEVING	40
6. VEILIG IN BEEMSTER	47
7. WERKEN IN BEEMSTER	51
8. BESTUUR EN STAF	54

Programma

1

P U B L I E K D I E N S T E N

Portefeuillehouders: *Burgemeester mw. A.J.M. van Beek en wethouder mw. A. Zeeman*

Wat willen we bereiken met het programma Publiekdiensten

1.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Publiekdienstverlening

Klant Contact Centrum (KCC)

Het KCC in Purmerend zorgt voor het telefonisch contact met inwoners van Beemster. Sinds half november is dit ook het geval voor de werkzaamheden van het Werkplein. De tevredenheid over het telefonisch contact meten we door deelname aan de omnibusenquête. Deze vindt tweejaarlijks plaats en wordt in 2017 weer uitgevoerd.

De inwoners van Beemster waren gewend om directer contact te hebben, maar met de ontwikkelingen in de tijd is het inzetten van een frontoffice passend.

Loket Burgerzaken

Inwoners van Beemster hebben direct contact met de gemeente als zij een paspoort nodig hebben of bijvoorbeeld willen trouwen. Deze diensten werden alleen in het gemeentehuis van Beemster aangeboden, maar per 4 april 2017 is ook een loket in Purmerend beschikbaar voor de Beemster inwoners.

Digitalisering producten

We zien dat inwoners meer en meer digitaal bereikbaar zijn en ook meer digitale producten willen afnemen. Gelet op deze ontwikkelingen streven wij ernaar dat waar mogelijk producten en diensten digitaal aangeboden worden via onze website, maar met behoud van de mogelijkheid om producten aan het loket aan te vragen.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

1.1 Beleidsveld Publiekdienstverlening

1.1.1 Prestatieveld Antwoord aan de burgers

Klant Contact Centrum (KCC)

Het KCC handelt zoveel mogelijk vragen van inwoners telefonisch of digitaal af en geeft, wanneer nodig, informatie over de afhandeling van meldingen leefomgeving (1.001 stuks in

2016). Sinds half november zijn de loketten van het Werkplein gevestigd in het stadhuis van Purmerend en is het (telefonisch) contact belegd bij het KCC.

Loket Burgerzaken

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen voor het openen van een loket Burgerzaken in het stadhuis van Purmerend. In beginsel een loket dat enkel voor Beemster inwoners kan worden bezocht. Vervolgens kijken we naar de mogelijkheid om alle loketten voor beide gemeenten in te zetten. Het loket is in april 2017 geopend.

Digitalisering producten

Waar mogelijk worden producten en diensten al digitaal aangeboden. Een mooi voorbeeld hiervan is het aanmelden van op te halen grofvuil door inwoners via www.beemster.net. Er is veel aandacht besteed aan de mogelijkheden voor het uitbreiden van de digitale formulieren en daar wordt door de inwoners goed gebruik van gemaakt (zie kengetallen). Dit blijft ook in 2017 een aandachtspunt.

Bovenstaande sluit mooi aan op de aanbevelingen die gedaan zijn in het rapport 'dienstverlening', opgesteld door de Rekenkamercommissie Purmerend-Beemster. De vijf overgenomen aanbevelingen zijn:

- Ontwerp heldere doelstellingen voor dienstverlening;
- Leg op kritieke onderdelen informele procesafspraken vast;
- Zorg voor integratie van de verschillende kanalen;
- Verbeter de kwaliteit en eenheid van dienstverlening;
- Zet in op meer gebruik van digitale dienstverlening.

Aanslagen Waardering Onroerende Zaken (WOZ)

Er zijn in 2016 meer aanslagen verstuurd dan het jaar ervoor. De reden hiervan is dat ook huurders van woningen met ingang van 2016 een WOZ beschikking ontvangen. Het aantal ontvangen bezwaren is in verhouding tot het jaar ervoor een stuk lager. Wel zijn er meer bezwaren gegrond verklaard. De oorzaak hiervan ligt mede in de kwaliteit van de basisgegevens (WOZ en BAG). Hier komen wij later in de kadernota op terug.

Informatiebeveiliging (IB)

Informatieveiligheid en privacybescherming zijn onderwerpen die in 2016 mochten rekenen op een toenemende belangstelling buiten en binnen de organisatie. Dat komt ten eerste doordat we steeds meer onderdeel zijn van de digitale ketens met de buitenwereld. Dit uit zich in allerlei pogingen om binnen te dringen (hackpogingen, phishing mails etc.) maar ook in stroomstoringen. Ten tweede is er in de media steeds meer aandacht voor deze twee thema's. Gemeenten worden logischerwijs in de gaten gehouden vanwege het bezit van privacygevoelige informatie van hun inwoners. Hiervoor zijn diverse maatregelen getroffen, zoals:

- Het afhandelen en evalueren van veiligheidsincidenten en de verplichting om het lekken van persoonsgegevens (datalekken) te melden. In 2016 waren er vier incidenten;
- Op technisch gebied worden er diverse testen uitgevoerd door een onafhankelijk bedrijf. Deze leiden tot allerlei verbeterpunten die vervolgens worden opgepakt;
- Het uitvoeren van verplichte assessments op de Basisregistratie Personen (BRP), paspoort en nationale identiteitskaart, Suwinet en Digid. Op een aantal onderdelen is een herstelactie noodzakelijk geweest, maar daarna zijn wij geslaagd voor alle onderdelen;

- Het aanhaken bij de landelijke campagne Alert Online was een actie om het veiligheidsbewustzijn van onze medewerkers te stimuleren;
- Het organiseren van een online cursus voor het herkennen van phishingmail onder onze medewerkers;
- Het aanbieden van een halfjaarlijkse, uitgebreidere rapportage over de stand van zaken aan de gemeenteraad.

Huwelijken

Locatie	Aantal 2015	Aantal 2016
Gemeentehuis:	26	18
<i>Trouwzaal</i>		9
<i>Trouwzaal (kort zakelijk huwelijk)</i>		5
<i>Spreekkamer</i>		4
Golfbaan Beemster	0	0
Betje Wolf	0	0
Bezoekerscentrum Beemster	0	0
Agrarisch museum	2	3
Het Heerenhuis	9	8
Fort Resort Beemster	22	38
Fort bij Spijkerboor	1	0
Keyserin	0	0
Totaal	60	67

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Er zijn geen bestuurlijke producten geweest in 2016.

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Burgerzaken:				
Aantal inwoners	8.910	8.958	8.960	9.193
Rijbewijzen	709	647	801	979
Paspoorten	1.115	1.048	1.146	1.143
Identiteitskaarten	633	734	600	707
Huwelijksvoltrekkingen	32	60	50	67
Registraties partnerschap	2	6	5	12
Verkiezingen	2	2	2	0
Referendum	-	-	-	1
Stembureaus	6	6	6	6
Digitaal aangevraagd:				
Verzoek geheimhouding persoonsgegevens				1
Uittreksel BS				22
Uittreksel BRP				35
Verhuizingen				196
Vertrek naar het buitenland				5
Bewijs van in leven				1
Overlijdensaangifte via mail				78
Lijkbezorging:				
Opbrengst begrafenisrechten	€ 50.336	€ 52.849	€ 55.000	€ 53.552
Aantal begravenissen/bijzettingen	21	24	25	21
Uitvoering Wet WOZ:				
Aantal WOZ-beschikkingen	4.224	4.300	4.300	5.485
Aantal bezwaarschriften	94	84	100	128
Aantal bezwaarschriften gegrond	56	0	15	70
Bezwaar- en beroepschriften:				
Aantal bezwaarschriften			18	25
Aantal bezwaarschriften gegrond			3	0
Aantal beroepsschriften			1	3

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-1.075.911	-1.239.019	-1.382.428	-1.373.372	9.056
Baten	241.389	232.826	232.826	260.734	27.908
Saldo	-834.522	-1.006.193	-1.149.602	-1.112.638	36.964

Het programma Publiekdienstverlening heeft per saldo een voordeel van € 36.964. Dit wordt veroorzaakt door € 9.056 lagere lasten en € 27.908 hogere baten.

Burgerzaken en verkiezingen	51.686
Begraafplaats	- 6.908
Belastingen	- 7.814

BV011 Publiekdienstverlening

- Burgerzaken en verkiezingen: het voordeel wordt veroorzaakt door lagere kosten van de basisregistratie topografie van € 57.000 en hogere opbrengsten uit leges burgerlijke

stand van € 27.000. Daartegenover staan lagere secretarieleges burgerzaken van € 15.000 en reisdocumenten van € 9.000, hogere ICT kosten voor de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG) van € 6.000 en hogere ICT kosten voor de burgerlijke stand/bevolkingsadministratie van € 13.000.

RESERVES

Reserve stelsel basisregistratie

De uitgaven in het kader van de Basisregistratie incidenteel worden gedekt door een onttrekking aan de reserve ten gunste van de exploitatie.

INVESTERINGEN

Er zijn geen afwijkingen te melden.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Uitgaven Basisregistratie topografie incidenteel (BGT-incidenteel) / dekking onttrekking aan de bestemmingsreserve stelsel basisregistraties ten gunste van de exploitatie (resultaatbestemming).		232.000

Programma

2

DE BEEMSTER SAMENLEVING

Portefeuillehouders: *Wethouders mw. B.A.C. Jonk-de Lange, mw. A. Zeeman en Burgemeester mw. A.J.M. van Beek*

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan binnen het programma Samenleving in 2016

Adviesraad sociaal domein

In het voorjaar van 2016 is de adviesraad sociaal domein van start gegaan. De adviesraad bestaat uit 1 voorzitter en 3 leden. Allen hebben hun eigen expertise binnen het sociale domein.

In 2016 heeft er een intensief traject plaatsgevonden om tot de juiste werkafspraken te komen. Daarnaast is 2016 gebruikt om kennis te vergaren, zowel inhoudelijk als ook over welke zaken aan de orde komen bij een adviesraad sociaal domein.

Ten slotte heeft de adviesraad zich in 2016 gepresenteerd aan de inwoners en maatschappelijke instellingen.

2.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

We bieden inwoners die dat door een beperking nodig hebben, op grond van de nieuwe Wmo, toereikende en op de vraag afgestemde dienstverlening aan. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Beroep op de overheid wordt gedaan wanneer andere mogelijkheden niet voorhanden zijn. Het concept Dorpszorg is operationeel voor jeugd. Er is een aantal collectieve, voorliggende voorzieningen aanwezig die ondersteunend zijn aan het beoogde maatschappelijk effect. Er is een aanbod voor activiteiten in het kader van dagbesteding.

Prestatieveld publieke gezondheidszorg

- De GGD is intern bezig met een organisatieontwikkeling die past in de visie die het Algemeen Bestuur mét medeneming van zienswijzen van de deelnemende gemeenten in een document dat in december 2016 is vastgesteld. In het visiedocument is, gezien de ontwikkelingen binnen de publieke gezondheid en de tranformaties in het sociaal domein, besloten een heroriëntatie te doen op de rol en positie van de GGD. Ook is de governance benoemd als belangrijk onderwerp voor het visiedocument;

- Voor 2017 staat ontwikkeling van divers nieuw GGD-beleid op stapel in samenwerking met de gemeenten, waar de gemeenteraden in worden meegenomen;
- In samenhang wordt in 2017 een lokaal gezondheidsbeleid gepresenteerd, inhoudelijk en over de vorm zijn er al eerste aanzetten. Definitieve gegevens en cijfers als onderlegger komen in de loop van het tweede kwartaal beschikbaar.

Prestatieveld voorliggende voorzieningen

Alvorens een beroep te doen op individuele voorzieningen, wordt in eerste instantie verwezen naar voorliggende voorzieningen. Welzijn, zorg en ondersteuning worden in algemene voorzieningen aangeboden en zijn laagdrempelig aanwezig. Het Dorpszorg Jeugd laat inmiddels zien dat maatwerk op een laagdrempelige manier van werken werkt. Kinderen en gezinnen krijgen maatwerk aangeboden. Door inzet van preventieve hulp hopen wij dat er niet direct specialistische zorg nodig is. Naast het bestaande Hometeam, Dorpszorg Jeugd en een goedwerkend loket Wmo leek het in eerste instantie niet nodig om een volwassenteam op te richten. Aangezien het de afgelopen jaren duidelijk werd dat een netwerkorganisatie voor jeugd goed werkt, onderzoeken we of een dergelijke netwerkorganisatie ook voor volwassenen een positief effect kan hebben. Eind 2016 is een start gemaakt met het onderzoeken wat nog meer nodig is om de signaleringsfunctie zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Een voorbeeld hiervan is dat we in 2016 zijn gestart met een dorpsmanager in Beemster. Hij werkt nauw samen met de wijkagent en de jongerenwerker.

Prestatieveld Maatwerk voorzieningen

Voor 1 juli 2016 is het proces herindicering AWBZ afgerond. Bij elke cliënt met een AWBZ-indicatie begeleiding groep- en of begeleiding individueel is onderzoek gedaan door de Wmo-consulente en is gekeken welke ondersteuning deze cliënt nodig heeft onder de Wmo. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van voorliggende voorzieningen, collectieve voorzieningen, het sociale netwerk en mantelzorg met betrekking tot de cliënt, alvorens een individuele voorziening (maatwerkvoorziening) wordt ingezet.

Eind 2015/begin 2016 bleek dat het werken met arrangementen voor de oude AWBZ-producten begeleiding en de borging hiervan door de regionale inkooporganisatie niet aansloot bij de behoeften van Beemsterlingen. Daarom hebben wij de Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Zaanstad voor inkoop- en contractmanagement Wmo per 1 januari 2016 niet verlengd. Inkoop- en contractmanagement Wmo 2016 is nu ondergebracht in onze eigen ambtelijke organisatie.

Daarnaast wijzigden we de bestaande Wmo-contracten met de aanbieders in 2016. De arrangementen zijn omgezet naar producten. In 2016 vond ook een bestuurlijke aanbesteding Wmo plaats, zodat met ingang van 2017 met huidige en nieuwe aanbieders nieuwe contracten zijn afgesloten ook op basis van producten. In de Wmo kennen wij nu de producten individuele begeleiding regulier, individuele begeleiding specialistisch, dagbesteding regulier, dagbesteding specialistisch en kortdurend verblijf. Wij maken geen onderscheid meer in grondslagen/doelgroepen, zoals onder de AWBZ en in de arrangementen wel het geval was.

2.2 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Jeugd en Jeugdzorg

Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en het opgroeien van hun kinderen. De overheid ondersteunt waar nodig. Daar waar ouders het even niet helemaal zelf kunnen, speelt hun directe omgeving een belangrijke rol. Familie, burens, vrienden en vrijwilligers geven hen in

eerste instantie een steuntje in de rug. Opvoeden is niet altijd makkelijk. Ouders in Beemster staan er daarom niet alleen voor. Ook de gemeente ondersteunt waar nodig. Dat doen we door te investeren in goede preventie en door te zorgen dat ouders weten waar ze terecht kunnen voor informatie, advies en lichte vormen van ondersteuning. Door te investeren in die basis zorgen we dat kinderen en jongeren zo goed mogelijk opgroeien. Maar soms is meer nodig. Bijvoorbeeld als ouders zelf tijdelijk hun kinderen niet kunnen opvoeden.

Prestatieveld Jeugd en jeugdzorg

Er is geïnvesteerd in het jonge kind door de jeugdverpleegkundige te koppelen aan de kinderopvang. Zo kon er spreekuur voor ouders worden gehouden op de locaties van de kinderopvang. Daarnaast is er met de leidster gekeken hoe je problemen signaleert en hoe je met die signalen omgaat.

Om de budgetkorting op te vangen zijn we gestart met initiatieven om de toestroom in de specialistische jeugdhulp te beperken, vooral in de doorontwikkeling van dorpszorg: toevoeging expertise Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) en uitbreiding van uren van de medewerkers in het jeugdteam. Hierdoor is meer tijd voor lichtere en snellere inzet van jeugdhulp en meer ruimte voor afschalen na specialistische jeugdhulp.

Voorzieningen jeugd

In Beemster zijn verschillende overleggen die zich bezighouden met jeugd: het Centrum voor jeugd en gezin (CJG), het Hometeam en het Kernteam jeugd. Daarbij zijn er twee jongerenwerkers voor Beemster, een dorpsmanager en is er nauw contact met de wijkagent. Vanuit deze verschillende disciplines worden signalen opgevangen en vervolgens zoveel mogelijk samengewerkt. Zo nodig worden specifiek maatregelen genomen. Het jongerenwerk van Clup heeft de opdracht gekregen om de groepen jongeren die in de gemeente op straat verblijven goed in kaart te brengen. Voor Middenbeemster is hier inmiddels een goed beeld van. Uit de contacten met deze groepen bleek dat er behoefte was aan een 'eigen plek'. Dit resulteerde in de heropening van Jongeren centrum BeeJee voor de doelgroep tot 18 en 18+ (aparte ruimtes). Hierdoor kunnen jongeren naar BeeJee, in plaats van in groepjes op straat te verblijven.

Ook wordt onderzocht of er in Beemster behoefte is aan een jeugdnetwerkoverleg.

2.3 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Werk en Inkomen

Het is gewenst dat meer mensen naar vermogen werken. We zien werk niet alleen als een voorwaarde voor inkomen en individuele vrijheid, maar ook als activiteit die je midden in het leven en tussen de mensen houdt. Voor inwoners die uitvallen of dreigen uit te vallen, of die onvoldoende middelen hebben om mee te doen, is er een vangnet. Het gaat erom uit te zoeken welke ondersteuning echt nodig is om te kunnen participeren. Wederkerigheid is belangrijk. We ondersteunen mensen met een grote achterstand tot de arbeidsmarkt op weg naar werk. Er is een relatief laag uitkeringsbestand en een goed bereik van participatie en armoedebeleid.

Prestatieveld Armoedebestrijding

Het huidige armoedebeleid is voortgezet.

Prestatieveld Inkomensondersteuning

Met het oog op maatwerk voeren wij nu zelf de M€rDoen-minimaregeling uit.

Naar aanleiding van een onderzoek door de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar het veilig gebruik van Suwinet concludeerde men dat de gemeente voldoet aan alle (zeven) door de Inspectie geselecteerde normen.

Het aantal uitkeringen over 2016 bleef stabiel. 2015 eindigde met 72 uitkeringsgerechtigden. Eind 2016 zijn er 70 uitkeringsgerechtigden, terwijl er in 2016 50% meer statushouders gehuisvest moesten worden (16 in 2015 en 24 in 2016). Er mag dan ook gesteld worden dat er sprake is van economisch herstel.

Statushouders

De gemeente Beemster had voor 2016 de taakstelling om 24 statushouders te begeleiden.

Uiteindelijk zijn er 17 statushouders begeleid en daarmee 7 statushouder niet.

Een mooi voorbeeld is dat er een inwoner in Beemster kamers van zijn eigen woning heeft afgestaan aan 3 statushouders en hen alle voorzieningen in huis inclusief computer en printer heeft aangeboden. De bewoner voelt zich verantwoordelijk en heeft dit uit maatschappelijke oogpunt gedaan. Ook heeft hij voor de 3 mannen ieder een fiets gekocht en financiële hulp geboden voor vliegtickets voor hun gezinnen (12 personen!). Verder heeft hij ook de 3 mannen aan werkervaring geholpen en begeleid. De mannen zijn goed opgevangen in Beemster, ze zijn bezig met de inburgeringscursus bij Fiolet.

Prestatieveld participatie

Het **doel** van de Participatiewet is mensen zoveel mogelijk te laten meedoen in de samenleving, bij voorkeur via een betaalde baan. Er zijn in 2016 9 mensen door bureau werk naar werk begeleid. Hierbij is gebruik gemaakt van de 24 aanwezige werkgeverscontracten die er in Beemster zijn. Ook een gesubsidieerde baan, vrijwilligerswerk of mantelzorg zijn manieren om actief deel te nemen aan de samenleving. In de uitvoering ontdekken we gaandeweg wat nodig is om mensen met en zonder een beperking naar vermogen mee te laten doen. Er wordt minder uitbesteed en we doen meer zelf. We nemen bijvoorbeeld de uitvoering van 'Meedoen Werkt' zelf ter hand. Er zijn in 2016 51 trajecten/activiteiten gestart. Deze trajecten/activiteiten zijn bijvoorbeeld inburgeringstrajecten, vrijwilligerswerk, deelname aan Meedoen Werkt, deelname Masterclass, zorgtraject Brijder, overige zorgtrajecten, afspraken sociale activering, en dergelijke. We krijgen steeds meer beeld van de doelgroep en wat nog meer nodig is om mensen met een beperking aan het werk te helpen. We brengen dit in verband met de ontwikkelingen rond de transitie van BaanStede. De samenwerking in het Werkbedrijf is tot stand gekomen. Er is een samenwerkingsovereenkomst getekend en er zijn doelstellingen en projecten geformuleerd. Er is sprake van een actieve lokale en regionale werkgeversbenadering.

- De notitie BaanStede in het licht van de Participatiewet vastgesteld;
- Uitwerking instrumenten waaronder regionale aanpak jobcoaching, lokaal jobcoach jongeren aangesteld;
- Werkgeversaanpak geïntensiveerd, ondernemersbijeenkomst georganiseerd in samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen waaronder de Beemster Ondernemers vereniging;
- Evaluatie geharmoniseerde werkgeversinstrumenten is doorgeschoven naar 2017;
- De visie op Beschut werk is inmiddels ingehaald door wetgeving.

Baanstede

- De gemeenteraad sprak de intentie uit te stoppen met BaanStede en samen met Purmerend te kijken of het op te richten Participatiebedrijf hier invulling aan kan geven;
- Transitieplan BaanStede is stopgezet;
- Analyse BaanStede vanuit Beemster perspectief vastgesteld;
- Voorbereidingen opheffingsbesluit GR BaanStede;
- Voor het bedrijf BaanStede zijn de ontwikkelingen en besluiten rond de ontwikkeling van het Participatiebeleid leidend. BaanStede zette haar reguliere taken in 2016 voort.

2.4 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Kunst en Cultuur

De aanwezigheid van kunst- en cultuurvoorzieningen maken Beemster een aantrekkelijke plaats om in te wonen en te verblijven. Kunst en cultuur verrijken de dorpskernen. De inwoners zorgen voor verbinding tussen de mensen en geven Beemster identiteit.

Prestatieveld Kunst en Cultuuruitoefening- en beleving

Kunst en cultuur is op diverse wijzen gestimuleerd en er zijn diverse initiatieven ondersteund:

- Gemeente Beemster sprak de intentie uit deel te blijven nemen aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Hiermee blijft een aanbod cultuureducatie op de basisscholen in stand;
- In 2016 startte een traject voor de realisatie van een kunstwerk in de openbare ruimte van Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij west). Dit krijgt in 2017 een vervolg;
- Er is een subsidie verleend voor het project 'levende forten' om de verhalen van de Beemster forten meer onder de aandacht van inwoners en geïnteresseerden te brengen;
- Culturele partijen in Beemster participeren in het traject van werelderfgoed en toerisme. Samenwerking is bevorderd. Er is meer overzicht van de culturele activiteiten in Beemster door de gezamenlijke activiteitenagenda;
- In 2016 is de Cultuurprijs uitgereikt aan Vereniging Historisch Genootschap Beemster voor het project 'tot op het bot uitgezocht'.

Bibliotheek

Uit de kengetallen is af te leiden dat er meer kinderen zijn gaan lezen, maar er minder volwassenen zijn die hun lidmaatschap voortzetten. Deze ontwikkeling is conform de trend die ook landelijk wordt waargenomen: een stijging van het aantal jeugdleden en een lichte daling van het aantal volwassen leden. Voor Beemster speelt ook mee dat de Bibliotheek op School op de Lourdesschool in Westbeemster is geopend, waarmee ook alle kinderen van die school automatisch lid zijn geworden.

2.5 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Sport en Spelen

Een sterk ontwikkeld verenigingsleven, een gevarieerd aanbod van sportstimuleringsactiviteiten en goed sport- en recreatievoorzieningen maken het inwoners gemakkelijk om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Specifiek aandachtspunt is dat de jeugd in de gelegenheid is deel te nemen aan sportactiviteiten. Dit om hen een gezonde leefstijl aan te leren, onder andere in het kader van de bestrijding van overgewicht.

Bij de evaluatie van het maatschappelijk beleidskader kwam naar voren dat verenigingen, organisaties en inwoners elkaar steeds beter weten te vinden.

Prestatieveld Sport en Spelen

De deelname aan sportactiviteiten is groot. De sportverenigingen en de scholen trekken gezamenlijk op om kinderen te laten bewegen in het project Beemster Kinderen in Beweging (BKB). De Kinderraad organiseerde in samenwerking met BKB een Olympiade.

2.6 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Onderwijs

School is een belangrijke vindplaats voor jeugdhulp. We kijken naar de verbinding tussen het onderwijs en de zorg en zetten in op preventieve aanpak van problemen en laagdrempelige zorg. In het schooljaar 2015-2016 wordt in het primair onderwijs uitvoering gegeven aan het schoolmaatschappelijk werk+. Mocht het nodig zijn, dan kan deze de kinderen en de opvoeders ondersteunen in de ontwikkeling van het kind, zodat hij/zij zelfstandig problemen kan aanpakken met hulp van diens opvoeders en sociale omgeving.

Kwaliteit

De inspectie monitort de kwaliteit van het onderwijs en de Onderwijsvoorzieningen. Waar nodig spreekt de gemeente met haar partners over kwaliteit en maken zij resultaatafspraken. De inzet van het schoolmaatschappelijk werk+ wordt in 2015 en 2016 gemonitord, met als doel de beoordeling en eventuele aanpassing van de inzet. Alles gericht op het bereiken van de meeste toegevoegde waarde voor de kinderen.

Prestatieveld Onderwijsondersteuning

Vanuit de Brede school Beemster (de drie basisscholen/ CJG/ Kinderopvang en gemeente) is in 2016 een protocol echtscheiding ontwikkeld naar aanleiding van veel signalen hierover. Ook is ingezet op preventie overlast. De wijkagent en de jongerenwerker komen 4x per jaar langs in de groepen 8 om voorlichting te geven en meer vertrouwd te raken met elkaar.

Het schoolmaatschappelijkwerk+ kreeg op alle drie de basisscholen meer vorm door inloopsprekuren en door fysiek aanwezig te zijn. Hierdoor werd het bekender en laagdrempeliger.

Leerlingenvervoer

In 2016 bewaken we het nieuw afgesloten vervoerderscontract. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om een extra doelgroep (AWBZ-jeugd/JGGZ) te combineren met leerlingenvervoer. Dit leidt tot verlaging van de kosten. Het contract wordt regelmatig gemonitord. Er is afstemming met AWBZ-jeugd voor leerlingen die naast leerlingenvervoer ook een zorgbehandeling nodig hebben. Vooralsnog is geen combinatie mogelijk. Uitgangspunt is om het juiste, meest voordelige, vervoer in te zetten wat past voor de leerling.

Campus

Rondom basisschool De Blauwe Morgenster in Middenbeemster zijn verschillende ambities/ problemen geconstateerd. De gemeente heeft in haar vastgoed- en accommodatiebeleid een ambitie gesteld over een mogelijk 'knooppunt Onderwijs en Ontwikkeling'. Met de mogelijke vernieuwing van de semi permanente schoollokalen van de school kunnen bepaalde ambities mogelijk gerealiseerd worden.

Rondom de school liggen een aantal functies als bibliotheek, centrum Jeugd en gezin, huisartsen en fysiotherapeuten die mogelijke integrale en fysieke samenwerkingen zien onderling en met de school. Daarnaast staat het gebouw van de Technische Dienst leeg en zijn er verkeerskundige problemen rondom de school en functies. Over het gymlokaal aan de school lopen ook gesprekken over efficiënter gebruik. Mogelijk kan vernieuwing van een deel

van de school hieraan bijdragen. Zo kan het vastgoed van de gemeente rendabeler worden gemaakt.

Er ligt een veelheid aan ambities in en rondom de basisschool De Blauwe Morgenster. Deze moeten met elkaar in verband worden gebracht om te komen tot een gewenste oplossing, de zogenaamde Schoolcampus.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd
Stand van zaken beschut werk nieuw	Loopt nog.
Ontwikkelen beleid in het kader van voortzetting van het proces van transformatie in het sociaal domein. Dit betreft de uitwerking van de beleidsnotities die in 2014 zijn vastgesteld.	Loopt nog.

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroot 2016	Werkelijk 2016
Basisonderwijs: per 01/10				
Obs de Blauwe Morgenster	385	384	376	396
Lourdesschool	122	109	114	98
De Bloeiende Perelaar	251	264	269	272
Leerlingenvervoer:				
Netto kosten leerlingenvervoer (incl. eigen bijdrage)	€ 204.441	€ 144.447	€ 152.333	€ 150.379
Openbare bibliotheekwerk:				
Lidmaatschappen tot 18 jaar	1.150	1.264	1.150	1.338
Lidmaatschappen vanaf 18 jaar	1.300	1.018	1.200	1.001
Subsidie bibliotheek	€ 152.242	€ 149.850	€ 142.414	€ 143.008

	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroot 2016	Werkelijk 2016
Arbeidsmarktinfo				
Aantal WW-uitkeringen	152	171	130	158
Niet werkende werkzoekenden	225	261	210	216
Bijstandsverlening				
Uitkeringsgerechtigden WWB inkomensdeel:	69	71	68	70
Op basis van leeftijd				
- 18 t/m 26 jaar	7	6		4
- 27 t/m 35 jaar	14	16		17
- 36 t/m 45 jaar	16	15		17
- 46 t/m 55 jaar	21	25		19
- 56 t/m pensioenger. Leeftijd	12	10		13
Prognose uitkeringen				
Opgestarte nieuwe uitkeringen	39	26		21
Beëindigde uitkeringen	32	24		22
Inkomensvoorzieningen				
Uitkeringsgerechtigden IOAW	0	1	1	0
Uitkeringsgerechtigden IOAZ	0	0	0	0
Gemeentelijke minimabeleid				
Aanvragen bijzonder bijstand	58	61	60	57
Compensatie eigen risico	-	53	79	42
Aanvragen minimabeleid	55	67	60	134
Aanvragen langsdurigheidstoeslag	23	27	32	21
Vreemdelingen				
Nog te realiseren taakstelling statushouders**	-2	6	20	8
Gerealiseerde taakstelling statushouders	5	8	20	22

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-7.424.409	-8.095.218	-7.540.992	-7.426.637	114.355
Baten	1.841.605	2.224.140	1.815.219	1.818.404	3.185
Saldo	-5.582.804	-5.871.078	-5.725.773	-5.608.233	117.540

Het programma Samenleving heeft per saldo een voordeel van € 117.540. Dit wordt veroorzaakt door € 114.355 lagere lasten en € 3.185 hogere baten.

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
BV021 Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	-1.660.585	-2.106.287	-1.827.538	-1.526.911	300.627
Baten	199.201	238.735	224.808	195.412	-29.396
	-1.461.384	-1.867.552	-1.602.730	-1.331.499	271.231
BV022 Jeugd en jeugdzorg					
Lasten	-1.797.045	-1.644.684	-1.671.203	-1.996.978	-325.775
Baten	3.310	0	0	-268	-268
	-1.793.735	-1.644.684	-1.671.203	-1.997.246	-326.043
BV023 Werk en inkomen					
Lasten	-1.813.646	-2.281.547	-1.952.446	-1.840.382	112.064
Baten	996.556	1.388.318	1.031.221	1.073.722	42.501
	-817.090	-893.229	-921.225	-766.660	154.565
BV024 Kunst en Cultuur					
Lasten	-372.996	-370.377	-411.953	-372.774	39.179
Baten	77.562	76.620	76.600	55.032	-21.568
	-295.435	-293.757	-335.353	-317.742	17.611
BV025 Sport en recreatie					
Lasten	-519.352	-432.595	-434.435	-403.426	31.009
Baten	103.514	114.432	100.389	98.101	-2.288
	-415.838	-318.163	-334.046	-305.325	28.721
BV026 Onderwijs					
Lasten	-1.260.785	-1.259.728	-1.243.417	-1.286.166	-42.749
Baten	461.463	406.035	382.201	396.405	14.204
	-799.322	-853.693	-861.216	-889.761	-28.545

BV021 Maatschappelijke ondersteuning

Afwijkingen beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

	Lasten	baten
Lagere lasten onderhoud en verstrekkingen hulpmiddelen zoals o.a. scootmobielen, rolstoelen en driewiel fietsen	9.206	
Lagere lasten woonvoorzieningen	12.597	
Lagere lasten hulp bij huishouden	17.412	
Lagere lasten persoonsgebonden budget HBH	7.987	
lagere lasten vervoersvoorzieningen (taxicontract, en individuele vervoerskosten)	23.905	
Lagere lasten subsidies	50.886	
Lagere lasten maatwerk chronisch zieken	40.000	
Lagere lasten begeleiding, dagbesteding	145.310	
Hogere lasten toegang Wmo	-11.887	
Lagere lasten pgb budget begeleiding, dagbesteding	9.663	
Lagere inkomsten CAK		-30.000
Overige afwijkingen	-4.451	604
	300.627	-29.396

- Lagere lasten hulpmiddelen en woonvoorzieningen. Er is minder gebruik gemaakt van hulpmiddelen en woonvoorzieningen dan begroot. De exacte kosten zijn vooraf moeilijk

in te schatten, door de kleine schaal en de hoogte van de kosten van de voorziening. Eén voorziening meer of minder kan al zorgen voor een over- of onderschrijding;

- Hulp bij het huishouden (HBH). De kosten van HBH zijn lager dan begroot, dankzij de extra middelen die incidenteel bij de turap beschikbaar zijn gesteld. Deze middelen zijn niet volledig gebruikt, met name omdat er extra is ingezet op het herbeoordelen van alle cliënten. Na deze herbeoordeling zijn de kosten toch nog structureel hoger dan begroot. Dit kan structureel binnen de beschikbare Wmo middelen worden opgelost;
- Na regionale aanbesteding is een nieuwe leverancier voor hulpmiddelen waar onder rolstoelvoorzieningen gecontracteerd. In de nieuwe contractvoorwaarden is onderhoud goedkoper dan in het vorige contract en zijn herverstrekingen vanuit het depot gratis. Daarentegen zijn nieuw leveringen duurder;
- Lagere lasten persoonsgebonden budgetten HBH en begeleiding, dagbesteding, door keuze voor WLZ door de klant en het herindicatie effect. De werkwijze van de SVB inzake de verantwoording - en de doorgeleiding van gegevens naar belastingdienst - zorgt voor een lagere besteding van de toegekende budgetten. Ook hanteert de gemeente geen vrij besteedbaar bedrag;
- Lager taxicontract: Minder verreden taxiriten, het faillissement van ETS is ook van invloed.
- Verwacht werd dat de kosten van bijzondere bijstand fors zouden stijgen door aanpassing in 2015 van minimabeleid, maatwerk chronisch zieken en bijzondere bijstand hulp bij het huishouden. De stijging bleef uit en bovendien is de bijzondere bijstand, hulp bij het huishouden, teruggedraaid. Het bedrag voor maatwerk chronisch zieken ad € 40.000 hoefde dan ook niet aangesproken te worden en levert een voordeel op van € 40.000;
- Lagere dagbesteding en begeleiding: effect van herbeoordelingen;
- Lagere inkomsten CAK. Voor de berekening van de eigen bijdrage wordt niet meer uitgegaan van de daadwerkelijke kostprijs. Vanaf 2017 zijn landelijke beleidswijzigingen van kracht. Hierdoor zijn de opbrengsten structureel lager dan begroot.

BV022 Jeugd en jeugdzorg

Afwijkingen beleidsveld Jeugd en jeugdzorg

	Lasten	Baten
Hogere lasten Jeugd en opvoedhulp	-158.527	
Hogere lasten Jeugd GGZ	-338.533	
Hogere lasten Jeugd AWBZ	-57.791	
Lagere lasten lokale inzet (ambulante zorg en toegang)	97.478	
Lagere lasten reservering landelijke inkoop	75.455	
Lagere lasten reservering gemeentelijke uitgaven	16.730	
Lagere lasten PGB Jeugd	47.398	
Overige afwijkingen cq afrondingsverschillen	8.253	-268
	-325.775	-268

- **Hogere lasten regionale/bovenregionale contracten.** De hogere lasten betreft een overschrijding op budget van Jeugd en opvoedhulp (€ 158.527), Jeugd GGZ (€ 338.533) en Jeugd AWBZ (€ 57.791);

- **Lagere lasten reserveringen Jeugdzorg.** Van het totale budget reservering Jeugd van € 127.185 is € 35.000 gerealiseerd. Dit leidt tot een onderbesteding van het budget van € 92.185;
- **Overige afwijkingen.** Er zijn nog diverse lagere lasten op vooral subsidies Toegang en Ambulante zorg (€ 97.478), lagere lasten PGB Jeugd (€ 47.398) en overige lagere lasten (€ 8.253).

BV023 Werk en inkomen

Afwijkingen beleidsveld Werk en inkomen

	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten begeleiding statushouders	15.150	23.700
Lagere kosten participatietrajecten	9.500	
Lagere lasten uitkeringen	98.500	
Hogere lasten en baten BBZ	-13.208	16.763
Lagere kosten bijzondere bijstand	5.400	
Overige afwijkingen cq afrondingsverschillen	3.278	2.052
	112.064	41.552

- Maatschappelijke begeleiding statushouders. Door de extra middelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld en de verhoging van de COA middelen waren er per saldo voldoende middelen beschikbaar;
- De lagere lasten participatietrajecten worden hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de instroom van de nieuwe doelgroep nog minimaal is en hiervoor dus minder uitgaven zijn gedaan dan verwacht;
- Uitkeringen. Landelijk steeg het aantal uitkeringen met 18.000. Ook in Beemster werd hiermee rekening gehouden. Het aantal uitkeringsgerechtigden bleef in 2016 echter gelijk, terwijl een hogere Rijksbijdrage werd ontvangen (bijdrage wordt op basis van historie -2 jaar vastgesteld). Dit levert per saldo een voordeel op van € 98.500,- ;
- Verwacht werd dat de kosten van bijzondere bijstand fors zouden stijgen door aanpassing minimabeleid, maatwerk chronisch zieken en bijzondere bijstand hulp bij het huishouden. De stijging bleef uit en bovendien is de bijzondere bijstand, hulp bij het huishouden, teruggedraaid.

BV024 Kunst en cultuur

Afwijkingen beleidsveld Kunst en cultuur

	Lasten	Baten
Lagere baten en lasten gebouw Tobias de Coenestraat 4	15.800	-22.700
Lagere lasten monumentenbeleid	15.000	
Overige afwijkingen cq afrondingsverschillen	1.681	1.140
	17.610	-21.569

- Gebouw Tobias de Coenestraat 4. Met het oog op campusontwikkeling is het onderhoud tijdelijk beperkt tot het hoogst noodzakelijke. Hierdoor bleef een budget van ca. € 14.000 over. Daarnaast stelde de gemeenteraad een nieuwe methode vast om huurprijzen te bepalen. Hierdoor is de huur voor dit object verlaagd. Dit is ook gecorrigeerd in de subsidie, waardoor het voor de gemeente op totaalniveau geen effect heeft. Dit wordt in de begroting 2018-2021 structureel verwerkt;
- Lagere lasten monumentenbeleid. Het budget voor het opstellen van de gemeentelijke monumentenlijst is niet besteed.

BV025 Sport en recreatie

Afwijkingen beleidsveld Sport en recreatie

	Lasten	Baten
Lagere lasten speeltuinen	18.704	
Lagere lasten sportaccommodaties	11.003	
Overige afwijkingen cq afrondingsverschillen	1.302	-2.288
	31.009	-2.288

- Speelvoorzieningen. In 2016 was een bedrag van € 19.000 beschikbaar voor aanschaf van een nieuw speelspeeltoestel voor openbare basisschool de Bonte Klaver. De totale kosten hiervan zijn opgenomen in programma 5 (De Beemster omgeving);
- Sportaccommodaties. De doelstelling was om in 2016 een nieuw hekwerk bij WBSV te realiseren. De uitvoering hiervan is vertraagd, met als gevolg een onderbesteding van € 11.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag opnieuw op te nemen in de begroting 2017 voor de al aangegeven verplichting.

BV026 Onderwijs

Afwijkingen beleidsveld Onderwijs

	Lasten	Baten
Hogere lasten onderwijsbegeleiding	- 44.440	
Hogere lasten en baten onderwijshuisvesting	- 23.000	22.000
Lagere lasten kinderopvang	21.821	
Overige afwijkingen cq afrondingsverschillen	2.870	-7.796
	-42.749	14.204

- Hogere lasten onderwijsbegeleiding. De lasten zijn hoger dan gebudgetteerd, omdat zowel schooljaar 2015-2016 als 1e helft schooljaar 2016-2017 in rekening zijn gebracht;
- Hogere lasten en baten onderwijshuisvesting. In 2016 is € 38.000 meer uitgegeven aan het Multifunctioneel Centrum aan het Middenpad wegens legionellabestrijding, waarvoor ook een tegemoetkoming in de uitvoeringskosten van € 22.000 is ontvangen. Dit houdt verband met een bouwkundig gebrek dat verder wordt onderzocht. Voor het gymlokaal aan de Cromhoutlaan is wegens vertraging € 15.000 niet besteed. Voorgesteld wordt om dit bedrag opnieuw op te nemen in de begroting 2017 voor afronding van het werk;

- Lagere lasten kinderopvang. Dit wordt vooral veroorzaakt door een lagere vaststelling van de subsidie uit 2015.

RESERVES

Niet van toepassing.

INVESTERINGEN

Voor de investeringen binnen dit programma is alleen een overschrijding van € 18.540 voor het krediet kunstgrasveld Zuid-Oost Beemster (€ 200.000) te melden. Dit is een overschrijding van ongeveer 9% en wordt veroorzaakt doordat een nieuwe aanbesteding moest plaatsvinden.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
N.v.t.		

Programma

3

WONEN EN RUIMTELIJKE KWALITEIT IN BEEMSTER

Portefeuillehouders: *Wethouders mw. A. Zeeman en dhr. D.J. Butter*

Wat willen we bereiken met het programma Wonen en ruimtelijke kwaliteit

3.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Wonen

Woningbouwontwikkeling

Beemster blijft voor velen een aantrekkelijke woongemeente. Dat blijkt ook uit het register van ingeschreven belangstellenden voor een koopwoning in Beemster. Inmiddels betreft dit circa 1.450 geïnteresseerden. Uiteraard was de matige algemene marktsituatie van de afgelopen jaren goed merkbaar. Inmiddels is weer een stijgende lijn merkbaar.

Het college volgt nauwlettend de toekomstige ontwikkelingen op de woningmarkt en anticipeert waar nodig direct op de ontwikkelingen. Dit in samenspraak met De Beemster Compagnie.

Uitvoering vastgoed- en accommodatiebeleid

Het jaar 2016 stond in het teken van contractbeheer. De gemeenteraad is toegezegd dat alle contracten geactualiseerd en/of opgesteld worden. Dit om ontstane achterstanden weg te werken en de rechtmatigheid af te dekken. Ook het actualiseren van de onderhoudsplannen is voor dit jaar gepland.

3.2 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Ruimtelijke kwaliteit

Het ruimtelijk beleid en de bestemmingsplannen zijn actueel. Ook is er een actuele structuurvisie en omgevingsnota. Hiermee kunnen we de ruimtelijke ontwikkeling en kwaliteit in goede banen leiden. De komende jaren wordt de woningbouw in zowel Zuidoost- als in Middenbeemster verder tot uitvoering gebracht.

De landelijke ontwikkelingen over de nieuwe Omgevingswet leiden tot vergaande verruiming van de mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen. Deze ontwikkelingen vragen om een goede monitoring van de gevolgen daarvan, vooral waar het gaat om het behoud van de openheid van het landschap. Dit vraagt om onderzoek naar de mogelijkheden om hier zo nodig sturing aan te kunnen geven.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

3.1 Beleidsveld Wonen

3.1.1 Prestatieveld Aanbod en kwaliteit woningen en woonomgeving

Woningbouwontwikkeling

In deze bestuursperiode wordt vooral gewerkt aan de ontwikkeling van de woningbouw in De Nieuwe Tuinderij (DNT) in Zuidoostbeemster en De Keyser in Middenbeemster. Dat neemt niet weg dat ook kleine particuliere of andere ontwikkelingen aandacht blijven vragen. Voor een overzicht van alle ontwikkelingen, zie de paragraaf grondbeleid.

De ambitie uit het collegeprogramma is om het woningbouwprogramma in De Nieuwe Tuinderij in Zuidoostbeemster en in De Keyser in Middenbeemster te realiseren in een tempo van circa 100 woningen per jaar. Door in het verleden opgelopen vertragingen, was een inhaalslag nodig. In 2016 zijn in totaal 129 woningen opgeleverd en 108 woningen in aanbouw genomen.

In 2016 deden zich de volgende ontwikkelingen voor:

- 42 woningen opgeleverd in De Keyser;
- 82 woningen opgeleverd in De Nieuwe Tuinderij (fase 2,3 en 4 in DNT west);
- Aan het Noorderpad zijn drie kavels verkocht (DNT west);
- Aan het Middenpad zijn twee kavels verkocht (DNT west);
- In maart ging fase 5 van De Nieuwe Tuinderij West in verkoop (100% verkocht);
- In september ging deelplan II van De Keyser in verkoop (100% verkocht);
- 108 woningen in aanbouw genomen, waarvan 28 in De Nieuwe Tuinderij, 66 in De Keyser en 14 op het voormalige Spelemeiterrein.

Woonvisie

De huidige woonvisie is bijna negen jaar oud en behoeft een herijking. Deze conclusie is getrokken uit de georganiseerde avond met de gemeenteraad over de Beemster Woningmarkt medio september. Om een actueel beeld te krijgen van de stand van zaken op de Beemster woningmarkt, is door een extern bureau (RIGO) een woningmarktanalyse opgestart en inmiddels uitgevoerd. De resultaten hiervan en de bij de gemeenteraad opgehaalde input zorgen ervoor dat medio juni 2017 een actuele woonvisie kan worden vastgesteld.

Uitvoering vastgoed- en accommodatiebeleid

Ten aanzien van het vastgoed is in 2016 veel werk verricht om de eerder geconstateerde achterstanden te verkleinen. De achterstanden hadden vooral met contractbeheer en onderhoudsplannen (meerjarig) te maken. De volgende zaken zijn opgepakt en/of afgehandeld:

- Voor alle panden is een onderhoudsplan opgesteld (meerjarig);
- Het fysieke beheer van de buitensportaccommodaties is uitbesteed aan SPURD;
- Het beheer van de gymzaal in het Multifunctioneel Centrum (MFC) is overgedragen aan Stichting Buurthuis Zuidoostbeemster. Deze afspraken zijn vastgelegd in een huurovereenkomst;
- Met tennisvereniging Beemster is een verlening van het recht van opstal overeengekomen;
- De verkoop van het gemeentehuis is door een aanbesteding in gang gezet. In 2017 verwachten we een definitieve verkoop;
- Een deel van de gemeentewerf is verhuurd aan een bedrijf. De fysieke werkzaamheden, nodig voor de afscheiding binnen en buiten, worden in het eerste kwartaal van 2017 uitgevoerd. Gelijktijdig wordt het buitenterrein opnieuw ingericht;
- Met de drie voetbalverenigingen zijn gesprekken gevoerd om te komen tot een uniform huurcontract. In het eerste kwartaal van 2017 is dit klaar;

- De verkoop van de drie woningen aan de Rijperweg is in gang gezet. De daadwerkelijke verkoop verwachten we in het tweede kwartaal van 2017;
- Er is gewerkt aan het formuleren van restgroenbeleid. Dit beleid is in 2017 aan de gemeenteraad aangeboden en vastgesteld.

Prestatieveld Vergunningen

De gemeente Beemster kent de volgende belangrijke vergunningen:

- De omgevingsvergunning, een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu;
- Vergunningen op basis van de APV en bijzondere wetten (waaronder de Drank- en Horecawet) waarmee vooral het gebruik van de openbare ruimte voor allerlei activiteiten en evenementen in goede banen wordt geleid.

We voldeden aan onze wettelijke verplichtingen ten aanzien van het verstrekken van omgevingsvergunningen en vergunningen op grond van de APV en bijzondere wetten als de Drank- en Horecawet. De resultaten worden in het evaluatieverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving gerapporteerd in het 1e kwartaal 2017.

In verband met de Werelderfgoedstatus op het grondgebied van Beemster is extra aandacht besteed aan ruimtelijke kwaliteit en inpassing landschap.

Wij hechten veel belang aan soepele verstrekking van de benodigde vergunningen voor instellingen en partijen die bijdragen aan de lokale sociale en culturele samenhang van onze gemeente.

Toezicht en handhaving zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2016.

Het algemeen financieel beleid van Beemster is de gemeentelijke taken voor individuele burgers en bedrijven kostendekkend te laten verlopen (programma 8 collegeprogramma). Daarom zijn de tarieven in 2016 beoordeeld en aangepast daar waar nodig. Dit voorstel is al door de gemeenteraad vastgesteld.

Digitale dienstverlening

In 2016 is gestart met de invoering van het zaakstelsel voor diverse producten van de gemeente. Steeds meer vergunningen worden digitaal afgedaan. Alle voorbereidingen wat betreft de digitale handtekening zijn in 2016 getroffen. In 2017 wordt deze ingevoerd.

Prestatie-indicatoren Omgevingsvergunning	2016
% omgevingsvergunningen dat is verleend binnen wettelijke termijnen	100%
% APV-vergunningen dat is verleend voor aanvang evenement/gebeurtenis	98%

3.2 Beleidsveld Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke ordening

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van Beemster bieden de geldende bestemmingsplannen en ruimtelijke beleidsnota's nog steeds een goede basis. Inmiddels is het 'Des Beemstersbeleid' geborgd in de ambtelijke organisatie van Purmerend en is daarvan gebruik gemaakt in

meerdere dossiers, zoals bij de woningbouw in Middenbeemster en Zuidoostbeemster, de mogelijke herontwikkeling van de bedrijfslocatie aan de Nekkerweg en de (op dat moment) mogelijke verplaatsing van een agrarisch bedrijf uit Westbeemster.

3.2.1 Prestatieveld Behoud en ontwikkeling universele waarden Werelderfgoed

Werelderfgoed

Voor werelderfgoed vonden in 2016 diverse activiteiten plaats. Beemster nam in 2016 actief deel aan de Stichting Werelderfgoed Nederland. Binnen deze stichting zijn wij verantwoordelijk voor de portefeuille educatie. De landelijke stichting zette in 2016 een intensieve samenwerking met Het Klokhuis op. Dit leidde tot het bereik van duizenden kinderen.

Ook bezocht Beemster het regionaal congres van de OWHC, waarbij in samenwerking met de Grachtengordel van Amsterdam een presentatie is gehouden over de inzet van vrijwilligers en het bedrijfsleven bij het werelderfgoed.

Regionaal is gewerkt met de Grachtengordel van Amsterdam en de Stelling van Amsterdam. Met hulp van Rijksmiddelen (VER-gelden) is een project gestart om ondernemers te betrekken bij het uitdragen van het gezamenlijke verhaal van de drie werelderfgoederen. In 2017 wordt de website met de producten gelanceerd. Ook is de fietsroute geactualiseerd en zijn diverse nieuwe samenwerkingen gestart.

Met hulp van de VER-middelen kwam het Kwaliteitsteam des Beemsters in 2016 vier keer bijeen. In thematische bijeenkomsten sprak men over het beheer en behoud van de kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Daarnaast zijn de VER-gelden ingezet om de vernieuwing van het Bezoekerscentrum Beemster te stimuleren; er is onder andere een bidbook ontwikkeld. Dit project krijgt in 2017 een vervolg.

Ruimtelijke kwaliteit

Mede door de werelderfgoedstatus van Beemster is ruimtelijke kwaliteit van groot belang. Om in voorkomende bijzondere situaties, bij aanvragen met een grote ruimtelijke impact, goede advisering te krijgen is de zittingsduur van het in het kader van Des Beemsters opgerichte Kwaliteitsteam Beemster verlengd tot en met 2016. Vanaf 2017 is het kwaliteitsteam enkel incidenteel in te zetten indien nodig.

Ruimtelijke ordening

In 2016 is een aantal postzegelbestemmingsplannen in het buitengebied ter inzage gelegd of vastgesteld. Dit betreft Oostdijk 7a, Mijzerweg 1a en Volgerweg 14. Daarnaast zijn er twee uitwerkingsplannen in Zuidoostbeemster vastgesteld (Pieter Kramerstraat 49 en het bestemmingsplan Appels en perenpad).

Behoudenswaardige panden

Voor de bescherming van panden die voor Beemster het behouden waard zijn, wordt gedacht aan een sloopregeling in het bestemmingsplan. Gestreefd wordt dit met een zo beperkt mogelijk budget te doen, waarbij inzet van het Historisch Genootschap wordt onderzocht. Het onderzoek is in 2016 nog niet gestart. Dit zal in 2017 plaatsvinden.

Implementatie Omgevingswet

In 2016 is een start gemaakt met de invoering van de Omgevingswet. Het totale traject neemt enkele jaren in beslag. De Omgevingswet treedt naar verwachting medio 2019 in werking. Na de inwerkingtreding geldt ook nog een overgangstermijn voor het invoeren van (een deel van) het nieuwe instrumentarium.

Beemster koos voor een wijze van invoering waarbij de bedoeling van de wet centraal komt te staan. In de praktijk betekent dit dat de focus in eerste instantie vooral ligt op de gevraagde verandering in werkwijzen, rolinvulling en gedrag. Pas in het vervolg wordt het nieuwe (juridische) instrumentarium geïmplementeerd op basis van de gemeentelijke wensen voor nieuwe werkwijzen en rolinvulling. Dit alles is vastgelegd in een stappenplan dat in de zomer van 2016 door het college is vastgesteld.

In 2016 zijn twaalf pilots van start gegaan in Purmerend en Beemster. Deze pilots zoomen allen in op onze handelswijze in relatie tot de bedoeling van de nieuwe wet. Van deze twaalf pilots zijn er in 2016 negen afgerond. Dit leidde tot waardevolle inzichten, die de komende periode moeten leiden tot een structurele wijziging in werkwijze en/of rolinvulling. In een aantal ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten zijn deze inzichten gedeeld en besproken.

Daarnaast zijn er in 2016 vanuit de wetgever vier nieuwe Algemene maatregelen van Bestuur ter consultatie vrijgegeven. Vanuit Beemster is, gezamenlijk met Purmerend, een reactie opgesteld en via de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) als formele reactie op de consultatie ingediend.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd	Opmerking
Monumentenlijst opstellen	Nee	Doorschrijven naar 2017
Verordening monumenten	Nee	Doorschrijven naar 2017
Legesverordening	Gerealiseerd	
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2017	Gerealiseerd	
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2015	Gerealiseerd	
Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2016-2019	Gerealiseerd	

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Vergunningen:				
Afgegeven omgevingsvergunningen (incl. vooroverleg)	122	98	160	151
Opbrengst leges omgevingsvergunningen	€ 325.408	€ 456.973	€ 385.954	€ 323.293
Woningbouw:				
Hoeveel nieuwbouw verkocht (incl. vrije kavels)		128	60	129
Aantal ingeschreven geïnteresseerden		1.300	1.350	1.448

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-3.409.787	-1.156.969	-1.313.242	-2.176.271	-863.029
Baten	3.151.499	560.317	501.747	1.521.327	1.019.580
Saldo	-258.288	-596.652	-811.495	-654.943	156.552

Het programma Wonen en ruimtelijke kwaliteit heeft per saldo een voordeel van € 157.000. Dit wordt veroorzaakt door

€ 863.000 hogere lasten en € 1.020.000 hogere baten.

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
BV031 Wonen					
Lasten	-3.325.411	-1.106.064	-1.138.129	-2.090.057	-951.928
Baten	3.151.499	560.317	501.747	1.499.827	998.080
	-173.912	-545.747	-636.382	-590.229	46.153
BV032 Ruimtelijke kwaliteit					
Lasten	-84.376	-50.905	-175.113	-86.214	88.899
Baten	0	0	0	21.500	21.500
	-84.376	-50.905	-175.113	-64.714	110.399

Toelichting belangrijkste afwijkingen per beleidveld groter dan € 10.000:	lasten	baten
BV031 Wonen		
Lagere lasten voor structuur- en bestemmingsplannen	60.000	
Lagere lasten en hogere baten particuliere initiatieven	11.000	11.000
Hogere lasten in verband met uitvoering WABO (omgevingsvergunningen)	-15.000	
Hogere baten leges omgevingsvergunningen		14.000
Hogere lasten en hogere baten i.v.m. mutaties bouwgrondexploitaties	-991.000	966.000
Overige over- en onderschrijdingen	-17.000	7.000
Totaal BV031	-952.000	998.000
BV032 Ruimtelijke kwaliteit		
Lagere lasten en hogere baten voor het product Beemster Werelderfgoed	14.000	22.000
Lagere lasten onderdeel Werelderfgoed, project Visie erfgoed en ruimte	75.000	
Totaal BV032	89.000	22.000
Totaal PGR03	-863.000	1.020.000

BV031 Wonen

- Naast de doorberekening vanuit de DVO aan het prestatieveld 'Ruimtelijke ordening' is voor externe- en deskundige adviezen (inhuur derden) een budget opgenomen van € 63.000. Het grootste deel van deze werkzaamheden zijn door Purmerend zelf uitgevoerd en zitten dus in de doorberekening vanuit de DVO;
- Voor locaties die een exploitant voor eigen rekening en risico wil ontwikkelen, de zogenaamde particuliere initiatieven, wordt een anterieure overeenkomst afgesloten. Op basis hiervan kunnen de door de gemeente gemaakte plankosten in rekening worden gebracht bij de exploitant. Ten opzichte van de ramingen zijn in 2016 € 11.000 minder kosten gemaakt en € 11.000 meer opbrengsten gerealiseerd;

- Voor de uitvoering van de WABO (omgevingsvergunningen) is per saldo € 15.000 meer uitgegeven. Dit betreft hogere uitgaven voor externe- en deskundige adviezen, kosten ICT en doorberekening vanuit de DVO;
- De mutaties in verband met grondexploitaties betreffen voornamelijk:
 - De aankoop door de gemeente en overdracht (verkoop) aan de Beemster Compagnie van een perceel grond nabij de Oostdijk te Zuidoostbeemster;
 - Met ingang van 1 januari 2016 mogen de Niegg's (niet in exploitatie genomen gronden) op de balans niet meer worden verantwoord onder de voorraad gronden, maar moeten worden opgenomen onder de materieel vaste activa. Het gevolg hiervan is dat de jaarlijkse exploitatie uitgaven van deze gronden niet meer kunnen worden bijgeschreven op de boekwaarde, maar rechtstreeks ten laste komen van de exploitatie.

BV032 Ruimtelijke kwaliteit

- Voor het product Beemster Werelderfgoed was een budget opgenomen van € 49.000. Van dit budget is in 2016 een bedrag van € 14.000 niet besteed. Daarnaast is er van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een bijdrage ontvangen van in totaal € 22.000 in de vorm van een decentralisatie uitkering. Deze bijdrage was niet geraamd;
- Voor het werelderfgoed project 'Visie erfgoed en ruimte (VER)' was een budget opgenomen van € 126.000. Ook dit budget is niet volledig besteed. De niet bestede middelen voor dit project ad. € 75.000 vallen in 2016 vrij ten gunste van het rekeningresultaat (algemene reserve). Een deel van de werkzaamheden worden echter in 2017 uitgevoerd en afgerond. Voorgesteld wordt de vrijgevallen middelen in 2017 opnieuw beschikbaar te stellen (budgetoverheveling).

RESERVES

Bestemmingsreserve Rente gronden ZOB II

De jaarlijkse rentelast van de voorheen nog niet in exploitatie genomen gronden ZOB II worden onttrokken aan de reserve ten gunste van de exploitatie (resultaatbestemming).

INVESTERINGEN

In 2016 zijn er voor dit programma geen investeringen gedaan.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Aankoop perceel grond en verkoop aan De Beemster Compagnie	1.023.608	1.008.160

Programma

4

D U U R Z A A M H E I D E N M I L I E U I N B E E M S T E R

Portefeuillehouders: *Wethouders dhr. D.J. Butter en mw. A. Zeeman*

Wat willen we bereiken met het programma Duurzaamheid en Milieu

4.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Milieu

- Een naleefgedrag van bedrijven aan wet- en regelgeving (milieuvergunning) van ten minste 80%. Daaronder verstaan we dat ten minste 80% van de inrichtingen bij een eerste controle volledig aan de wet- en regelgeving voldoet, wat op dit moment de realiteit is;
- De uitvoering van milieutaken op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving worden adequaat door de Omgevingsdienst IJmond uitgevoerd, zodanig dat Beemster kan rekenen op een blijvend goede beoordeling van de provincie Noord-Holland in het kader van de professionalisering van de milieuhandhaving;
- Een CO₂-reductie van 20% in 2020;
- Verduurzaming en energiebesparing met inzet van lokale bronnen.

4.2 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Afvalverwerking

Het in stand houden en waar mogelijk verbeteren van de doelstellingen betreffende afvalscheiding. Het bevorderen en bewust maken van afvalscheiding op diverse manieren is van belang. Een tweede doelstelling is de tevredenheid over afvalverwijdering (inclusief grof vuil en de milieustraat) gelijk te houden (circa 90%).

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

4.1 Beleidsveld Milieu

Het voorkomen en beperken van gevaar, schade en hinder aan het natuurlijk milieu op basis van de uitvoering van landelijke wetgeving en (gemeentelijk) milieubeleid. Visie, werkwijze en uitvoering zijn vastgelegd in de Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Beemster 2016-2019, het jaarlijks opgestelde Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het interbestuurlijke toezicht is in 2016 uitgevoerd door de provincie Noord-Holland en heeft als resultaat: adequaat.

4.1.1 Prestatieveld Milieubeheer

Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu zijn overgedragen aan de Omgevingsdienst IJmond. Periodiek zijn er milieucontroles uitgevoerd bij bedrijven en instellingen met als doel de naleving van de milieuregels op het gewenste niveau te houden.

De resultaten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, onderdeel milieu, worden in het 1e kwartaal 2017 gerapporteerd in het evaluatieverlag vergunningverlening, toezicht en handhaving 2017. Hierin worden ook de inspanningen van de Omgevingsdienst IJmond meegenomen.

4.1.2 Prestatieveld Duurzaamheid

Op 29 september 2015 stelde de gemeenteraad het Uitvoeringsplan Duurzaamheid vast. Deze vormt de basis voor de activiteiten die in Beemster op het gebied van duurzaamheid worden uitgevoerd. De volgende activiteiten zijn in 2016 verricht:

Duurzaamheidssubsidie

In 2016 stelde de gemeenteraad de subsidieregeling 'duurzame energiemaatregelen bestaande bouw' voor particulieren Beemster 2016-2017 vast. In 2016 is goed gebruik gemaakt van de regeling. Er zijn meer dan 40 aanvragen ingediend, waarvan 26 zijn verleend.

Verduurzamen sportclubs

De drie voetbalclubs, vv ZOB, SV Beemster en WBSV, zijn verduurzaamd. Hierbij is de bestaande verlichting geheel vervangen door energiezuinige LED verlichting.

Elektrisch laadpalen

Er zijn twee verkeersbesluiten genomen door de gemeente voor het plaatsen van een elektrische laadpaal in openbaar gebied: één laadpaal is geplaatst bij het MFC in Zuidoostbeemster, de andere op het bedrijventerrein Insulinde in Middenbeemster. De palen zijn in samenwerking met de Metropoolregio Amsterdam (MRA) Elektrisch geplaatst.

Beleid zonnepanelen

In 2016 zijn de ontwerp beleidsregels grondgebonden zonnepanelen in Werelderfgoed Beemster opgesteld. De beleidsregels geven de kaders waarbinnen grondgebonden zonnepanelen in Werelderfgoed Beemster mogelijk zijn. De beleidsregels zijn afgestemd met relevante partners.

Energiebesparingsplan openbare verlichting

Het college stelde in 2016 een energiebesparingsplan openbare verlichting vast. Het plan geeft richting aan de uitvoeringsopgave om bestaande openbare verlichting te vervangen door energiezuinige LED verlichting. Bij nieuwbouw wordt al standaard duurzame LED verlichting toegepast.

Duurzaamheidswebsite

Om inzicht te verschaffen over wat wij als gemeente zoal doen, maar vooral ook wat onze partners en inwoners allemaal doen en nog gaan doen aan duurzaamheid, is een duurzaamheidswebsite ontwikkeld. Op duurzaam.beemster.net vinden inwoners, organisaties en bedrijven uit Beemster alle informatie over duurzaamheid op een centrale plek terug. De duurzaamheidswebsite ging in 2016 online.

4.2 Beleidsveld Afvalverwerking

4.2.1 Prestatieveld Afvalbeheer

Sinds 1 april 2015 verzorgt gemeente Purmerend de volledige uitvoering van de afvalinzameling.

In 2016 zijn er, behoudens de wijziging van inzameldag van een deel van Beemster per januari 2016, geen wijzigingen geweest in de inzameling van huishoudelijk afval.

Het evaluatierapport Plastic, Metalen verpakkingen en Drankenkartons (PMD) leidde tot het definitief overgaan naar een brengsysteem. Hiervoor zijn negen PMD containers aangeschaft. De toename van de hoeveelheid restafval en GFT worden voornamelijk veroorzaakt door de toename van het aantal aansluitingen door nieuwbouw.

Het afvalscheidingspercentage van gemeente Beemster is 58% in 2016. Gezien de landelijke taakstelling voor afvalscheiding in 2020 van 60% is dit ruimschoots voldoende. Dit neemt niet weg dat wij afvalscheiding willen blijven bevorderen. Een voorbeeld hiervan is de 100-100-100 actie die in 2016 plaatsvond, waarbij een aantal inwoners de uitdaging aangingen om 100% afvalscheiding toe te passen. Dit leidde tot bewustwording en creativiteit bij de deelnemers.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2017	Gerealiseerd
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2015	Gerealiseerd

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Milieubeheer:			
Aantal inrichtingen Wet milieubeheer	432	432	432
Aantal periodieke controles Wet milieubeheer	119	circa 75	119
Aantal hercontroles Wet milieubeheer	15	circa 10	15
Aantal milieuklachten	8	circa 20	8
Afvalverwijdering- en verwerking::			
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 771.807		€ 811.380
Netto lasten reiniging (excl. reservering)			€ 882.199
<i>Ingezamelde hoeveelheden afval (in ton):</i>			
Restafval	2.030		2.067
Gft afval	1.009		1.030
Plastic, Metaal en Drankkartonnen (PMD)	57		57
Papier eigen dienst	105		105
Papier verenigingen	440		428
Glas	134		136

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-1.658.067	-1.516.199	-1.646.513	-1.710.335	-63.822
Baten	867.898	842.328	911.810	946.574	34.764
Saldo	-790.169	-673.871	-734.703	-763.761	-29.058

Het programma Duurzaamheid en Milieu heeft per saldo een nadeel van € 29.000. Dit wordt veroorzaakt door € 64.000 hogere lasten en € 35.000 hogere baten.

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
BV041 Milieu					
Lasten	-741.489	-637.700	-696.455	-713.869	-17.414
Baten	14.000	0	20.927	20.927	0
	-727.489	-637.700	-675.528	-692.942	-17.414
BV042 Afvalverwerking					
Lasten	-916.577	-878.499	-950.058	-996.466	-46.408
Baten	853.898	842.328	890.883	925.647	34.764
	-62.680	-36.171	-59.175	-70.819	-11.644

Toelichting belangrijkste afwijkingen per beleidveld groter dan € 10.000:			lasten	baten
BV041 Milieu				
Hogere lasten milieubeheer			-24.000	
Lagere lasten watertaken			25.000	
Hogere lasten duurzaamheid			-30.000	
Overige over- en onderschrijdingen			12.000	
		Totaal BV041	-17.000	-
BV042 Afvalverwerking				
Hogere lasten en hogere baten afvalverwerking			-42.000	32.000
Overige over- en onderschrijdingen			-5.000	3.000
		Totaal BV042	-47.000	35.000
		Totaal PGR04	-64.000	35.000

BV041 Milieu

- Hogere bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen inzake milieutoezicht (€ 24.000) door verrekening inzet Omgevingsdienst IJmond in 2015;
- Lagere lasten planmatig onderhoud waterlopen en uitvoering Waterplan Beemster (€ 25.000);
- Hogere lasten aan inhuur expertise inzake Duurzaamheidsagenda Co2 (€ 66.000) en lagere lasten aan duurzaamheids subsidies particulieren (€ 36.000). De inhuur wordt deels gedekt uit de duurzaamheidssubsidies, deels uit de hiervoor bestemde reserve.

BV042 Afvalverwerking

- Hogere lasten (€ 22.000) en hogere baten (€ 32.000) afvalverwerking. De hogere lasten betreffen vooral de verwerking van GFT afval. De hogere baten betreffen hoofdzakelijk

opbrengsten papier, plastic en glas (€ 21.000) en de zwerfafvalvergoeding van Nedvang (€ 11.000);

- Hogere doorberekening veegdienst aan afvalbeheer (€ 20.000).

RESERVES

Bestemmingsreserve Uitvoeringsagenda duurzaamheid Beemster

De uitgaven in verband met de uitvoering van de duurzaamheidsagenda Beemster worden voor een groot deel gedekt uit deze reserve.

Bestemmingsreserve egalisatie afvalstoffenheffing

In 2016 is een bedrag van € 36.171 overeenkomstig de raming in de begroting onttrokken aan de reserve en vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

INVESTERINGEN

Het krediet vervangen beschoeingen 2016 van € 12.736 is met € 3.510 overschreden. Dit is onderdeel van een meerjarenplanning, waarbij op basis van prioriteiten geschoven kan worden in de geplande volgorde. In 2017 gaan we verder na of wijzigingen in prioriteren en/of budgettering noodzakelijk is.

Het krediet voor aanschaf van negen bovengrondse containers van € 28.800 is met € 900 overschreden. Dit is een geringe overschrijding, maar wel meer dan 3%. Verder zijn geen afwijkingen te melden.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Uitgaven en inkomsten i.v.m. uitvoering duurzaamheidsagenda Beemster / dekking bestemmingsreserve Uitvoeringsagenda duurzaamheid en een subsidie van de provincie N-H voor het project Duurzaamheid Beemster	21.000	60.000
Kosten 2016 i.v.m. voorbereiden overdracht stedelijk water		16.000

Programma

5

DE BEEMSTER OMGEVING

Portefeuillehouders: *Wethouders dhr. D.J. Butter en mw. A. Zeeman*

Wat willen we bereiken met het programma Omgeving

5.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Beheer openbare ruimte

Ondanks bezuinigingen willen we de onderhoudskwaliteit op een verantwoord niveau houden. Daarom gaven wij dit jaar een vervolg aan het professionaliseren van het beheer van onze openbare ruimte, door met de raads- en dorpsraadsleden de discussie aan te gaan over het beeldkwaliteitsniveau van de hele openbare ruimte. Dit resulteerde in een keuze van de raad in het beeldkwaliteitsniveau C en enkele zogenoemde 'pareltjes' op A of B-niveau. Komend jaar inventariseren we ons areaal geïnventariseerd en voeren we deze actuele gegevens in ons beheersysteem. Daarmee zetten wij onze professionaliseringslag in het beheer voort. Ook stellen we komende jaren beheerplannen op voor de verschillende beheerdisciplines. Uiteindelijk leidt dit tot een integraal beheerplan in 2018, gekoppeld aan de daarvoor ter beschikking gestelde middelen. Uitgangspunt is dat we grote herstelinvesteringen in de toekomst voorkomen. Daarbij blijft belangrijk dat we regelmatig onderhoud uitvoeren aan de verschillende beheersonderdelen. De gemeente staat niet alleen voor het beheer en het onderhoud. We willen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners betrekken bij deze belangrijke taak. Het onderdeel burgerparticipatie blijft hierin een belangrijk onderdeel en de noodzaak is er dit binnen de gemeente breder uit te rollen.

5.2 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Bereikbaarheid

De doelstelling is het realiseren van doelmatige, duurzaam veilige en samenhangende verkeers- en vervoersvoorzieningen in Beemster op basis van het vastgestelde Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan. Dit plan helpt ons oplossingen te zoeken in een samenhangend geheel. Het uitvoeringsprogramma moet leiden tot verbetering van doorstroming en vermindering van verkeersoverlast.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

5.1 Beleidsveld Beheer openbare ruimte

5.1.1 Prestatieveld Schoon, heel en veilig

Gemeente Beemster investeerde ook in 2016 in voorzieningen voor haar inwoners. Denk hierbij aan wegen, openbare verlichting, riolering, groen, speelplaatsen en straatmeubilair. Het onderhoud van deze zogenaamde kapitaalgoederen is van cruciaal belang voor het functioneren van de gemeente op diverse gebieden. Voor het professionaliseren van het beheer van de openbare ruimte is in 2016 met gemeente- en dorpsraadsleden een keuze gemaakt in de beeldkwaliteit van de hele openbare ruimte.

Beheer en inrichting openbare ruimte

- Beeldkwaliteitsdiscussie openbare ruimte: in 2016 gingen wij met behulp van twee bijeenkomsten met de raadsleden, dorpsraadleden en de leden van de stichting Beemstergroen en Nekkerzoom de discussie aan om een beeldkwaliteitsniveau te bepalen. Dit leidde tot een besluit tijdens de raadsvergadering van 27 september jl. in een keuze voor kwaliteitsniveau C als basisniveau en voor de zogenaamde 'parels' voor kwaliteitsniveau A of B. Deze niveaus worden uitgewerkt in beheerplannen. In navolging hierop maakt de gemeenteraad de komende jaren, op basis van het gekozen beeldkwaliteitsniveau, keuzes over het inzetten van burgerparticipatie, alsook andere ontwikkelingen, zoals wijzigingen in de regelgeving over het bestrijden van onkruid in de openbare ruimte;
- Herinrichten groenstrook Westerhem: in 2015 is een start gemaakt met het opnieuw inrichten van deze groenstrook. Wij hebben dit project integraal aangepakt en gelijktijdig met de inrichting ook de beschoeiing ter plaatse van de groenstrook vernieuwd. In 2016 is dit project afgerond;
- Vernieuwing van de tennisbanen Beem-Star en omvorming van de groenstrook langs de Rijperweg: in 2015 is het verzoek gedaan door het bestuur van de tennisvereniging het tenniscomplex te renoveren. Onderdeel hiervan is het opnieuw inrichten van de groenstrook langs de tennisbanen en de Rijperweg. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen het bestuur van de tennisvereniging en ons bestuur om dit op kosten van de gemeente uit te voeren. Daarnaast maakten beiden besturen afspraken het voetpad tussen de voetbalvereniging en de tennisbanen op te hogen en opnieuw te betegelen en voorzieningen te treffen (plaatsen van een rioolput) om de wateroverlast in het gangpad te voorkomen. Met geld uit de stelpost openbare ruimte werd in 2016 gestart met het rooien van de grotere bomen en het leggen van een tegelpad door de groenstrook om de tennisbanen te kunnen bereiken. In het voorjaar van 2017 wordt het tegelpad tussen de twee verenigingen aangepakt en de groenstrook beplant met laagblijvend groen;
- Openbare begraafplaats Middenbeemster: in 2016 is de begraafplaats opnieuw ingericht en is in het kader van inzet van burgerparticipatie een groep vrijwilligers samengesteld om samen met het personeel van afdeling Uitvoering de begraafplaats te onderhouden. De opening van de nieuw ingerichte begraafplaats zal plaatsvinden in het voorjaar van 2017;
- Beheerplannen openbare ruimte: in 2016 stelde de raad krediet beschikbaar om ons areaal te inventariseren en deze actuele gegevens in te voeren in ons beheersysteem. Daarnaast is dit jaar krediet beschikbaar gesteld om in 2017 en 2018 beheerplannen op te stellen voor de disciplines spelen, riolering, openbare verlichting, wegen met kunstwerken/reinigingsplan (schoon) en straat meubilair, groen (inclusief bomen) en de begraafplaats. Doordat een goede planning voor het vervangen van speeltoestellen in 2016 niet aanwezig was, zijn wij in dit jaar gestart met het opstellen van het beheerplan spelen. In het voorjaar van 2017 ronden wij dit beheerplan af. Voor de verdergaande professionalisering van het beheer van

de openbare ruimte houden we alle andere beheerplannen ook tegen het licht. Dit leidt uiteindelijk tot één integraal Beheer- en onderhoudsplan openbare ruimte (IBOR);

- Speeltoestellen (voormalige) Bonte Klaver; in 2016 voerden wij gesprekken met een aantal kinderen, de dorpsraad Noordbeemster en de buurtvereniging om te komen tot een geschikte keuze in nieuwe speeltoestellen. Voor deze speeltoestellen is krediet beschikbaar gesteld. In het voorjaar van 2017 wordt ter voorbereiding voor het plaatsen van de speeltoestellen de zogenaamde 'speelboom' verwijderd;
- Algemene Verordening Ondergrondse Infra (AVOI): in 2016 is door een voorstel aan de gemeenteraad de nieuwe AVOI vastgesteld. De nutsbedrijven zijn hiervan op de hoogte gesteld met een brief. Verwachting is dat de AVOI in 2017 in werking treedt;
- Groot onderhoud riolering en wegen: in 2016 is ter plaatse van het Noorderpad in Zuidoostbeemster de verharding gerecontstrueerd. Daarnaast is in 2016 ter plaatse van het Verzetsplein en de Wilhelminasingel in Zuidoostbeemster de riolering vervangen en de openbare weg herstraat.

Prestatieveld Watertaken

Riolering

In samenwerking met de gemeenten binnen de regio Zaanstreek-Waterland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en PWN werken we aan de uitvoering van het nationaal Bestuursakkoord Water (BAW 2011). Concreet is dit ingevuld door in 2016 inspectie van de riolering uit te voeren. Wanneer noodzakelijk worden delen van de riolering gerelind (renovatie). Echter; in 2016 is geen relining uitgevoerd, omdat de prioriteit in dat jaar lag bij de het doen van inspecties. Vastgesteld is dat het opstellen van een Basis Rioleringsplan minder relevant is en niet is gedaan in 2016.

Overdracht Stedelijk waterbeheer

In 2016 zijn de gesprekken met Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier (HHNK) over de overdracht van watertaken voortgezet. Dit op basis van de uitgangspunten overdracht stedelijk waterbeheer van HHNK. Dit resulteerde in een onderzoek naar de baggerspeciedikte in de watergangen van de dorpskernen, waaruit bleek dat er achterstand in onderhoud is. In 2017 zetten wij de gesprekken met het HHNK voort, voor wat betreft de verdeling van de kosten van het baggeren van verschillende watergangen.

Oostdijk

In 2016 zijn de voorbereidingen voortgezet voor de integrale aanpak van de Oostdijk te Zuidoostbeemster. Doelstelling van deze aanpak is onder andere de woonboten die in de Beemsterringvaart liggen aan te sluiten op de riolering. Hiermee worden ongezuiverde lozingen vanuit de woonboten in het oppervlaktewater beëindigd.

Groot onderhoud waterlopen

In 2016 is een aantal waterlopen in Midden- en Zuidoostbeemster gebaggerd. Daarnaast is de beschoeiing vervangen door een duurzame beschoeiing ter plaatse van Vollenhoven en Bouwlust te Middenbeemster.

5.2 **Beleidsveld Bereikbaarheid**

5.2.1 **Prestatieveld Verkeersveiligheid**

In 2016 zijn vanuit het uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) diverse projecten uitgevoerd:

Vrachtverkeer centrumgebied in Middenbeemster

Medio 2016 deed een verkeersbureau een inventariserend onderzoek. De resultaten hiervan zijn besproken met de inwoners en andere stakeholders en de gegeven adviezen zijn verwerkt. Begin 2017 vond een nieuwe bijeenkomst over mogelijke oplossingen en/of maatregelen plaats.

Oostdijk

Er vonden diverse gesprekken plaats met het Hoogheemraadschap over het instellen van een inrijdverbod. Dit leidde tot op heden nog niet tot een gewenste oplossing. In 2017 wordt dit wederom onder de aandacht van het Hoogheemraadschap gebracht.

Overig

Met inzet van het reguliere budget zijn verschillende aanpassingen doorgevoerd, waaronder onder andere de oversteek op de Middenweg ter hoogte van de D. van Osslaan. Dit voorstel is opgesteld door de Kinderraad en op hun verzoek is deze aanpassing doorgevoerd. Daarnaast is besloten de fietsoversteek Purmerenderweg - Volgerweg veiliger en beter te maken (uitvoering voorjaar 2017).

Niet gerealiseerd

Er zijn twee projecten die niet in 2016 zijn uitgevoerd wegens een tekort aan formatie. Deze worden alsnog in 2017 opgepakt. Het betreft:

- Inrichtingsmaatregelen Rijperweg (oostzijde) in Middenbeemster;
- Inrichtingsmaatregelen Middenweg (zuidzijde) in Middenbeemster.

Vooruitlopend op onder andere deze twee projecten wordt een verkeerskundige visie op de invalswegen van Middenbeemster opgesteld als kader voor de afzonderlijke projecten. Hierdoor ontstaat eenduidigheid en uniformiteit bij de uitwerking en uitvoering van maatregelen.

5.2.2 **Prestatieveld Openbaar vervoer**

Centrale haltlocatie in Middenbeemster

Er is intensief onderzoek gedaan naar de locatie ter hoogte van het gemeentehuis aan de Rijperweg. Tijdens behandeling in de gemeenteraad volgde de opdracht nieuwe locatiemogelijkheden te onderzoeken. In het vervoersplan Waterland 2018 dat in december is vastgesteld, is een nieuwe lijnvoering opgenomen waardoor een centrale haltlocatie binnen gemeente Beemster niet meer aan de orde is. Dit project uit het uitvoeringsprogramma GVVP komt te vervallen.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd	Opmerking
Groenkwaliteit en onderhoudsplan Beemster	Ja	
Integrale beheerplannen	Nee	In 2017/2018 gereed
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) vaststellen	Ja	
Uitvoeringsplan GVVP	Ja	
Gemeentelijk rioleringsplan	Nee	Doorschuiven naar 2017

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2013	Werkelijk 2014	Begroting 2015	Werkelijk 2016
Verkeersmaatregelen:				
Verkeersregelinstallaties	2	2	2	2
Gecertificeerde verkeersregelaars	90	90	90	90
Wegen, straten en pleinen:				
Aantal km wegen in beheer bij gemeenten	33	33	33	34
Bruggen	48	48	48	48
Pendammen	35	35	35	35
Lichtmasten in beheer bij de gemeente	1.521	1.521	1.521	1.583
Openbaar groen en openluchtrecreatie:				
Oppervlakte openbaar groen in ha	36	36	36	36
Kosten onderhoud openbaar groen	€ 517.059	€ 499.023	€ 462.681	€ 498.225
Aantal bomen	5.300	5.300	5.300	5.300
Sportcomplexen	4	3	3	3
Voetbalvelden kunstgras	4	4	4	4
Voetbalvelden natuurgras	1	4	4	3
Handbalveld (asfalt)	1	1	1	1
IJsbaanterrein	1	1	1	1
Riolering en waterzuivering:				
Opbrengst rioolheffing	€ 538.938	€ 550.066	€ 579.516	€ 623.856
Netto lasten riolering en waterzuivering	€ 584.313	€ 552.056		€ 664.629
Aantal ongerioleerde percelen buitengebied	circa 500	circa 500	circa 500	544

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-2.532.944	-2.579.947	-2.589.658	-2.726.823	-137.165
Baten	692.561	669.271	709.271	746.103	36.832
Saldo	-1.840.384	-1.910.676	-1.880.387	-1.980.720	-100.333

Het programma Beemster Omgeving heeft per saldo een nadeel van € 100.000. Dit wordt veroorzaakt door € 137.000 hogere lasten en € 37.000 hogere baten.

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
BV051 Beheer openbare ruimte					
Lasten	-2.368.608	-2.391.354	-2.358.117	-2.571.860	-213.743
Baten	665.158	668.671	668.671	730.103	61.432
	-1.703.450	-1.722.683	-1.689.446	-1.841.757	-152.311
BV052 Bereikbaarheid					
Lasten	-164.336	-188.593	-231.541	-154.963	76.578
Baten	27.403	600	40.600	16.000	-24.600
	-136.933	-187.993	-190.941	-138.963	51.978

Toelichting belangrijkste afwijkingen per beleidveld groter dan € 10.000:		
	lasten	baten
BV051 Beheer openbare ruimte		
Hogere lasten en baten i.v.m. onderhoud wegen, straten en pleinen	-78.000	46.000
Hogere lasten voor onderhoud groen	-67.000	
Hogere lasten en baten i.v.m. onderhoud riolering	-72.000	14.000
Overige over- en onderschrijdingen	3.000	2.000
Totaal BV051	-214.000	62.000
BV052 Bereikbaarheid		
Lagere lasten en baten voor verkeersveiligheid	80.000	-24.000
Overige over- en onderschrijdingen	-3.000	-1.000
Totaal BV052	77.000	-25.000
Totaal PGR05	-137.000	37.000

BV051 Beheer openbare ruimte

- **Weg en en kunstwerken.** Uit oogpunt van veiligheid zijn in 2016 extra middelen uitgegeven om verharding te herstellen die omhoog is gedrukt door de wortels van bomen, zijn er meerkosten gemaakt voor het herstel van de brug aan de Nekkerweg en is er meer machinaal onkruid geborsteld, wegens een verbod op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Bij elkaar leidde dit tot € 78.000 hogere lasten voor het beheer aan de openbare ruimte. Van dit bedrag is € 46.000 verhaald op derden (nutsbedrijven en particulieren);
- **Groen.** De hogere lasten worden onder andere veroorzaakt door de incidentele maatregelen tegen de bodemverdichting van 't Landje (separaat besluit), maar ook een incidentele toename in de benodigde maaiwerkzaamheden en meerkosten voor het onderhoud van de plantvakken van de nieuw ingerichte groenstrook Westerhem te Middenbeemster. Hiervoor is een aanvullende opdracht uitgezet, omdat dit onderhoud niet paste in het bestaande contract met Baanstede. De totale set aan onvoorziene maatregelen levert ca € 37.000 hogere lasten op. Daarnaast is voor € 30.000 een speeltoestel aangeschaft voor openbare basisschool de Bonte Klaver. De dekking hiervoor is beschikbaar in programma 2 (De Beemster samenleving);
- **Riolering.** In 2016 was er een calamiteit in het rioleringstelsel in Middenbeemster (instorten van de riolering). Om te komen tot een meer proactief onderhoud is een extra software pakket aangeschaft en zijn inspecties verricht aan de pompen in de gemalen, om inzichtelijk te maken wat de stand van zaken is van de pompen. Deze werkwijze komt in de plaats van het zogenaamde 'oproepsysteem of piepsysteem', dat gebruikelijk was in Beemster, ter

voorkoming van verdere calamiteiten. De meerkosten van deze maatregelen zijn eenmalig € 72.000. Dit wordt gedeeltelijk gedekt door hogere inkomsten uit heffingen.

BV052 Bereikbaarheid

- In 2016 was € 85.000 beschikbaar voor uitvoering van het gemeentelijk verkeersveiligheidsplan met gedeeltelijke dekking vanuit bijdragen vanuit de Stadsregio Amsterdam. Van de geplande maatregelen is de oversteek bij de Volgerweg voor € 51.000 niet uitgevoerd. Voorgesteld wordt om dit bedrag opnieuw op te nemen in de begroting 2017. Dekking hiervoor bestaat uit de vooruitontvangen subsidies op de balans. Daarom zijn de ontvangen bedragen in 2016 € 24.000 lager dan begroot.

RESERVES

Bestemmingsreserve vervanging/renovatie riolering

In 2016 is een bedrag van € 6.863 overeenkomstig de raming in de begroting onttrokken aan de reserve en vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

INVESTERINGEN

Het krediet herinrichten groenstrook Westerhem van €55.000 wordt met € 830 overschreden. Dit is een gering bedrag en is minder als 3%. Verder zijn er geen afwijkingen te melden.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Evaluatie beeldkwaliteitsplan groen		29.000

Programma

6

VEILIG IN BEEMSTER

Portefeuillehouders: *Burgemeester mw. A.J.M. van Beek*

Wat willen we bereiken met het programma Veilig

6.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Veiligheid

- Verbeteren van de naleving van regels op gebied van brandveiligheid;
- Verbeteren van de naleving van regels die gelden in de openbare buitenruimte;
- Adequate uitvoering en goede naleving van de Drank- en Horecawet.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

6.1 Beleidsveld Veiligheid

6.1.1 Prestatieveld Brandveiligheid

De uitvoering van toezicht en handhaving op het gebied van brandveiligheid is bij de veiligheidsregio georganiseerd. Uitvoering van deze taken gebeurt volgens het uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Beemster 2016. Ook het afgeven van gebruiksvergunningen en de advisering over brandveilig gebruik voert de veiligheidsregio uit. Deze adviseert ook over brandveilig bouwen voor de afgifte van omgevingsvergunningen.

6.1.2 Prestatieveld Integrale veiligheid

High Impact Crimes

Dit betreft criminaliteit die grote impact heeft bij slachtoffers en omstanders. De aanpak van deze vormen van criminaliteit (straatroof, woninginbraak, bedreigingen, geweld en overvallen) heeft continu aandacht van de veiligheidspartners, zowel repressief als ook preventief. De volgende activiteiten vonden plaats in 2016:

- Door actieve en betrokken bewoners zijn een flink aantal WhatsApp buurtpreventie groepen opgericht. De gemeente zorgde dat er bij alle toegangsborden van de verschillende kernen bordjes zijn geplaatst. Ook in de kernen zijn kleinere herhalingsbordjes opgehangen. Verder is samen met de wijkagent aandacht gegeven aan woninginbraakpreventie;
- Het gaat goed met de cijfers van de woninginbraken: de daling van het aantal woninginbraken zette in 2016 door. Waardoor de cijfers dalen blijft lastig aan te wijzen. Politie en gemeente menen dat het complete pakket aan maatregelen, de continue focus en de inzet van alle partners tezamen bijdraagt tot de daling. Dat bewoners nu ook zelf een oogje in het zeil houden kan ook bijdragen aan het voorkomen van woninginbraken;

- Het aantal bewoners dat deelneemt aan Burgernet steeg met bijna 8% en stond eind 2016 op 867;
- Op twee goed bezochte avonden kregen Beemster Ondernemers training in het omgaan met een (mogelijke) overval. De deelnemers waren erg enthousiast;
- Tijdens de Beemster Auto Cross is een 'zakkenrollersproject' uitgevoerd om het aanwezige publiek bewust te maken van openstaande tassen, portemonnees in achterzakken etc. Het publiek kon deze acties zeer waarderen.

Crisisbeheersing

Het afgelopen jaar stond in het teken van het uitvoeren van de nota 'Bevolkingszorg op orde'. Hiermee is en wordt de zogenaamde gemeentelijke kolom binnen de crisisorganisatie getransformeerd naar een snel inzetbaar en voldoende professioneel opgeleid regionaal team van vrijwilligers. Dit vergroot de effectiviteit en efficiency van het gemeentelijke optreden in geval van een crisis aanzienlijk. De eerste signalen, voortkomend uit de grote oefening Waterwolf (november 2016), (b)lijken dit te onderschrijven.

Eind 2016 is het Beleidsplan VrZW 2017 – 2020 vastgesteld. Daarmee beschikt de VrZW wederom over een eigentijds en realistisch beleidskader voor de komende jaren.

Per 1 januari 2016 maakt ook Beemster gebruik van de gemeenschappelijke faciliteiten op het kantoor van de Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland in Zaandam voor het Gemeentelijke Beleidsteam (GRIP 3 situatie).

Onderwerpen als *radicalisering*, *OGGZ* en *arbeidsuitbuiting* kregen de nodige aandacht. De pilot Vroegsignalering OGGZ (eenheid NH) leverde de volgende resultaten op:

- Een nieuwe groep 'verwarde personen' kwam in beeld;
- Verbeterde samenwerking tussen politie en hulpverlenende instanties (korte lijnen);
- Verbeterende samenwerking in monitoring van zorg;
- Groter inzicht in de problematiek bij de politie;

Landelijk is er op dit gebied het 'Schakelteam Verwarde Personen'. Hoofddoel hiervan is dat alle gemeenten en regio's moeten beschikken over een goed sluitende aanpak voor de ondersteuning van mensen met verward gedrag.

Jeugd

Jeugd heeft continu aandacht. In 2016 is het jeugdnetwerkoverleg gestart, mede door het heropenen van het BeeJee gebouw als jongereninloop. Het netwerk komt structureel bij elkaar of wanneer één van de partijen het nodig vindt. Het netwerk is meer bekend met elkaar geworden. Men schakelt snel met elkaar over spanningen of over zorg.

Gestart is met de jongerenwerker van BeeJee, wijkagent en de dorpsmanager van Beemster. Het overleg groeide uit naar een overleg waar de belangrijke partners (jongerenloket, Team Buurttoezicht, CJG, Spirit, Brijder) praten over de situatie in Beemster voor wat betreft jeugd en jongeren.

6.1.3. Prestatieveld Fysieke veiligheid

Handhaven op basis van thema's volgens de nota integrale handhaving. Daarbij is gewerkt met een programmatische, uniforme en herkenbare aanpak op basis van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Kerntaken hierbij zijn:

- Toezicht op hangjeugd;
- Zichtbare aanwezigheid in de openbare ruimte, fungeren als ogen en oren van de gemeente;

- Gerichte inzet tijdens evenementen;
- Controle Drank- en Horecawet bij de alcoholverstrekkers;
- Toezicht op parkeren;
- Afdoen van meldingen woon- en leefomgeving.

De nota Preventie- en Handhavingplan Drank- en Horecawet is vastgesteld. Bij het opstellen van dit plan zijn ook de (para)commerciële horeca, slijterijen, supermarkten etc. betrokken.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2017	Gerealiseerd
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2015	Gerealiseerd
Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2016-2019	Gerealiseerd
Kwaliteitshandboek Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Beemster 2016	Gerealiseerd

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Werkelijk 2016
Drank en horeca:			
Natte horeca	11	18	15
(Para) commerciële horeca	8	8	8
Tapontheffingen (per jaar)	12	5	12
Slijterijen	1	2	2
Supermarkten	1	1	1
Algemene plaatselijke verordening (APV):			
Aanvragen evenementsvergunningen	46	33	51
Aanvragen omgevingsvergunningen kappen van bomen	30	17	13

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-1.090.505	-1.152.626	-1.194.942	-1.198.805	-3.863
Baten	23.167	3.808	20.509	22.288	1.779
Saldo	-1.067.339	-1.148.818	-1.174.433	-1.176.517	-2.084

Het programma Veilig in Beemster heeft per saldo een nadeel van € 2.000. Dit wordt veroorzaakt door € 4.000 hogere lasten en € 2.000 hogere baten.

Toelichting belangrijkste afwijkingen per beleidveld groter dan € 10.000:	lasten	baten
BV061 Veiligheid		
Overige over- en onderschrijdingen	-4.000	2.000
Totaal PGR06	-4.000	2.000

BV061 Veiligheid

- De afwijkingen zijn kleiner dan € 10.000.

RESERVES

N.v.t.

INVESTERINGEN

In 2016 zijn er voor dit programma geen investeringen uitgevoerd.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
N.v.t.		

Programma

7

WERKEN IN BEEMSTER

Portefeuillehouders: *Burgemeester mw. A.J.M. van Beek en wethouder dhr. D.J. Butter*

Wat willen we bereiken met het programma Werken

7.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Economie

- Versterken en stimuleren van de lokale en regionale economie;
- Behoud van de werkgelegenheid kansen en mogelijkheden voor bedrijven in Beemster ondersteunen en faciliteren (inclusief ZZP'ers);
- Voldoende leerwerkbanen, stageplaatsen en reguliere banen in Beemster en directe regio.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

7.1 Beleidsveld Economie

- Visie opstellen op werelderfgoed en toerisme, recreatie en economie;
- In 2015 onderzochten wij op welke wijze wij invulling kunnen geven aan gemeentelijke verantwoordelijkheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt;
- Periodiek overleg tussen gemeentebestuur en diverse bedrijfstakken in Beemster.

7.1.1 Prestatieveld Economische basisstructuur

In 2016 zijn de contacten met de Beemster ondernemers verder versterkt en uitgebouwd. Vier keer per jaar vindt een regulier overleg plaats tussen de besturen van Beemster Ondernemer, de Land- en Tuinbouworganisatie en de gemeente. In dergelijke overleggen wordt gesproken over belangrijke economische ontwikkelingen en projecten. De betrokken organisaties krijgen de gelegenheid om hun reactie te geven op (concept) besluiten van de gemeente en mee te werken aan de uitwerking of uitvoering hiervan.

Met de toeristische ondernemers in Beemster is tijdens een door de gemeente georganiseerd informeel overleg gesproken over de wijze waarop het toerisme naar Beemster gestimuleerd kan worden. Deze informatie is wezenlijk voor onder meer de aansturing van het Bureau Toerisme Laag Holland en de VVV, maar draagt ook bij het ontwikkelen van nieuwe toeristische producten.

Samen met de ondernemers van Insulinde is gewerkt aan een plan voor de revitalisering van dit bedrijventerrein. Dit plan is met subsidie van de provincie Noord-Holland door een extern bureau opgesteld en wordt de komende jaren verder uitgewerkt en uitgevoerd.

7.1.2 Prestatieveld Recreatie en toerisme

De nieuwe organisatie (DNO)

In 2016 is de samenwerking met de zes partijen in het kader van 'knooppunt erfgoed' geïntensiveerd. Hiervoor stelde de gemeenteraad in mei 2016 een krediet beschikbaar. Dit krediet is aangewend om drie professionele bureaus in dienst te nemen. Buro Zorro organiseerde gedurende het jaar diverse labs storytelling, waardoor we meerdere verhalen over De Beemster hebben. Ook maakte Buro Zorro een selectie van mogelijke STER-locaties. Inmiddels is met de eerste negen STER-locaties een contract getekend. De STER-locaties zijn gastvrije organisaties in De Beemster die het verhaal van ons werelderfgoed uitdragen. Bureau Beautiful Minds is ingeschakeld om een Beemster merk c.q. identiteit te ontwikkelen. In diverse workshops is het gevoel van De Beemster gedefinieerd en begin 2017 is het merk 'Visit Beemster' gelanceerd. Bureau Toerisme Laag Holland ondersteunt de samenwerking door werkzaamheden op het gebied van promotie, communicatie, productontwikkeling en marketing.

Daarnaast is hard gewerkt aan het professionaliseren van de DNO: er is een nieuwe stichtingsnaam 'Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed' en er wordt gewerkt aan statuten voor deze nieuwe gezamenlijke stichting. Tenslotte wordt er ook gewerkt aan de vernieuwing van het Bezoekerscentrum Beemster.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Er zijn geen bestuurlijke producten begroot of gerealiseerd.

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Aantal overnachtingen	26.300	28.650	27.000	30.996
Aantal bezoekers Betje Wolff	3.100	2.500	3.250	2.366
Aantal bezoekers Agrarisch museum	3.100	1.500	3.250	1.560
Aantal bezoekers korenmolen de Nachtegaal		2.200	n.n.b.	n.n.b.
Aantal bezoekers bezoekers centrum Beemster	5.200	5.300	5.600	4.336

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-77.628	-79.931	-157.079	-120.547	36.532
Baten	4.844	1.192	11.092	9.900	-1.192
Saldo	-72.784	-78.739	-145.987	-110.647	35.340

Het programma Werken in Beemster heeft per saldo een voordeel van € 35.000. Dit wordt veroorzaakt door € 36.000 lagere lasten en € 1.000 lagere baten.

Toelichting belangrijkste afwijkingen per beleidveld groter dan € 10.000:	lasten	baten
BV071 Economie		
Lagere lasten recreatie en toerisme	27.500	
Overige over- en onderschrijdingen	9.000	-1.000
Totaal PGR07	36.500	-1.000

BV071 Economie

- Op 17 mei 2016 besloot de gemeenteraad een financiële bijdrage van € 56.500 beschikbaar te stellen aan De Nieuwe Organisatie voor de uitwerking van een uitvoeringsprogramma op het gebied van werelderfgoed en toerisme en de verdere uitwerking van het merk 'Visit Beemster'. Hiervan kwam in 2016 slechts € 29.000 tot besteding. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 27.500 opnieuw in de begroting 2017 op te nemen voor het vervolgen van deze werkzaamheden.

RESERVES

In 2016 zijn er voor dit programma geen afzonderlijke reserves.

INVESTERINGEN

In 2016 zijn er voor dit programma geen investeringen uitgevoerd.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
De Nieuwe Organisatie (DNO) / dekking reserve Voornemens collegeprogramma		29.000

Programma

8

BESTUUR EN STAF

Portefeuillehouders: *Burgemeester mw. A.J.M. van Beek en wethouder dhr. D.J. Butter*

Wat willen we bereiken met het programma Bestuur en concern

8.1 Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Beemster bestuur en staf

- Bereiken van een sluitende begroting door het uitvoeren van (nieuwe) wettelijke taken binnen beschikbaar gestelde middelen, kostendekkende tarieven en beperken van stijging van belastingen tot inflatiepercentage;
- Professionaliseren opdrachtgeverschap en regierol;
- Verbeteren van planning & control;
- Ontwikkelen burgerparticipatie en samenwerking;
- Sluitende exploitatie van het gemeentehuis.

Wat hebben we daarvoor in 2016 gedaan

8.1 Beleidsveld Beemster bestuur en staf

8.1.1 Prestatieveld Raad

In 2016 zijn diverse gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd, zowel met de gemeenteraad van Purmerend als regionaal.

Daarnaast is besloten een auditcommissie op te richten. Daartoe zijn er leden voorgedragen die meedraaien in dit experiment. De verwachting is dat de auditcommissie in 2017 officieel zal worden en hiervoor drie commissieleden worden benoemd.

8.1.2 Prestatieveld College en staf

Begroting 2017

De financiële positie van de gemeente bleek bij het opstellen van de begroting 2017 niet goed. Het beeld gaf een structureel meerjarig tekort aan. Om deze tekorten structureel te elimineren deed het college een aantal voorstellen aan de gemeenteraad. Het betrof opbrengsten van klei verkopen, het opnemen van het btw-component in de afvalstoffen- en rioolheffing en hogere opbrengsten in verband met kostendekkende legestarieven. Deze voorstellen zijn door de gemeenteraad vastgesteld. Dit zorgde dat 2017 een negatief resultaat kent, 2018 een kleiner negatief resultaat en 2019 en verder een positief resultaat.

Samenwerking

Op diverse terreinen wordt steeds meer samengewerkt. Een voorbeeld hiervan zijn de decentralisaties in het sociaal domein. Deze samenwerking gebeurt op het niveau van Zaanstreek-Waterland, maar ook op MRA niveau als het om de inkoop van jeugd gaat.

Een ander voorbeeld is de Metropool Regio Amsterdam (MRA). Acht gemeenten besloten samen aansluiting te zoeken op de agenda van MRA. De achterliggende gedachte hierbij is het belang van het vormen van een gezamenlijke visie en het hebben van een strategische positie te hebben in de MRA.

Evaluatie

In het najaar van 2016 vond de evaluatie van de samenwerking tussen Purmerend en Beemster op hoofdlijnen plaats. De conclusie is dat de samenwerking overmatig en profijtelijk is. Daarnaast wordt geadviseerd om te transformeren naar een samenwerkingsmodel met een gezamenlijke organisatie. Om te komen tot dit model worden een aantal aanbevelingen gedaan in het rapport, zoals het aanpassen van de filosofie onder de samenwerking en het versterken van de verbinding tussen de collegeleden van Beemster en de ambtelijke organisatie.

Onderzoeken

In deze bestuursperiode stuitte het college herhaaldelijk op onrechtmatigheden. Een voorbeeld hiervan is bijdrage aan de aansluiting N244 met de Purmerenderweg. Aangezien er nog een aantal onderwerpen spelen waarbij niet duidelijk is hoe één en ander is ontstaan, is gestart met het in beeld brengen van de feiten op deze onderwerpen. Dit kan leiden tot een vervolgonderzoek. Mocht dit het geval zijn, dan stellen we de gemeenteraad hiervan op de hoogte en vragen we de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen.

Bestuurlijke producten en kengetallen

BESTUURLIJKE PRODUCTEN 2016

Product	Gerealiseerd
Aanbieding Programmarekening 2015 met accountantsverslag	Ja
Tussenrapportage (2 stuks)	Ja
Aanbieding Kadernota 2017	Ja
Aanbieding Programmabegroting 2017-2020	Ja

Wat heeft het gekost in 2016

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-1.830.865	-1.724.381	-1.801.047	-2.339.583	-538.536
Baten	48.064	34.295	4.588	6.496	1.908
Saldo	-1.782.801	-1.690.086	-1.796.459	-2.333.086	-536.627

Het programma Bestuur en staf heeft per saldo een nadeel van € 536.627. Dit wordt veroorzaakt door € 538.536 hogere lasten en € 1.908 hogere baten.

	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
BV081 Bestuur en concern					
Lasten	-1.717.498	-1.623.013	-1.686.463	-2.239.219	-552.756
Baten	48.064	34.295	4.588	6.496	1.908
	-1.669.433	-1.588.718	-1.681.875	-2.232.723	-550.848
BV082 Bestuurlijke samenwerking					
Lasten	-113.367	-101.368	-114.584	-100.364	14.220
	-113.367	-101.368	-114.584	-100.364	14.220

BV081 Bestuur en concern

- De hogere lasten worden veroorzaakt door hogere lasten van het college van burgemeester en wethouders van € 434.000 door een niet geraamde bijdrage aan de voorziening wachtgelden (ex)bestuurders van € 416.000;
- De kosten van bestuursondersteuning college zijn € 142.000 hoger door hogere kosten ICT van € 95.000, onderzoekskosten en advisering van € 41.000;
- Bij bestuursondersteuning gemeenteraad werd op de accountantskosten € 17.000 minder uitgegeven.

BV082 Bestuurlijke samenwerking

- De lagere lasten van € 14.200 komen door een niet geraamde doorschuif btw van € 8.500 en € 6.700 lagere bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen.

RESERVES

Reserve Voornemens uitvoering collegeprogramma

Deze reserve is in 2015 gevormd om de kosten van de daadwerkelijke uitvoering van de voornemens van het collegeprogramma voor 2015-2018 te dekken. In 2016 is een totaal bedrag van € 54.273 aan deze reserve onttrokken.

INVESTERINGEN

In 2016 zijn er voor dit programma geen investeringen uitgevoerd.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Dotatie aan voorziening wachtgelden bestuurders		416.000
Kosten i.v.m. juridische ondersteuning		41.000

2 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

ALGEMEEN

De netto kosten van de gemeentelijke programma's worden gedekt uit de algemene middelen van de gemeente. Het gaat dan om middelen waar geen voorafgaand specifiek bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron voor de gemeente. De hoogte van de algemene uitkering wordt door het Rijk bepaald. De gemeente heeft ook de mogelijkheid om zelf inkomsten te genereren door het heffen van belastingen. Het gaat dan vooral om de onroerende zaak belastingen. De opbrengst van belastingen kent, in tegenstelling tot heffingen als de rioolheffing en afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Overige vrij besteedbare middelen zijn de dividenden van deelnemingen en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie.

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de baten en lasten van:

- lokale belastingen en heffingen;
- ontwikkeling kostenplaatsen;
- de algemene-, integratie en decentralisatie uitkeringen uit het gemeentefonds;
- algemene baten en lasten waaronder onvoorziene inkomsten en nog te bestemmen middelen (stelposten);
- het gemeentelijk financieringsbeleid;
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen;
- incidentele baten en lasten.

BELEIDSKADERS

Volgens artikel 8, lid 1 en 5 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hoort in het programmaplan een overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Wet en regelgeving:

- Wet financiering decentrale overheden (FIDO);
- Treasurystatuut gemeente Beemster;
- Financiële verhoudingswet 1997;
- Gemeentewet;
- Verordening onroerende zaakbelastingen 2016;
- Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2016;
- Verordening toeristenbelasting 2015.

FINANCIËLE TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
Lasten	-662	10	-272	-367	-94
Baten	14.091	12.202	12.434	12.385	-50
Saldo	13.429	12.212	12.162	12.018	-144

De belangrijkste onderdelen zijn:

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2015	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 bijgesteld	Realisatie 2016	Afwijking
1 Lokale heffingen					
Lasten	-45	0	0	0	0
Baten	1.604	1.633	1.849	1.840	-9
	1.559	1.633	1.849	1.840	-9
2 Nog te bestemmen middelen					
Lasten	-450	-246	-219	-314	-95
Baten	152	91	123	124	1
	-298	-156	-97	-190	-93
3 Gemeentefonds					
Baten	9.605	9.844	9.888	9.861	-27
	9.605	9.844	9.888	9.861	-27
4 Eigen financieringsmiddelen					
Baten	497	513	450	450	0
	497	513	450	450	0
5 Deelnemingen					
Lasten	-16	-16	-16	-16	0
Baten	1.156	72	75	48	-27
	1.140	55	58	32	-27
6 Incidentele baten en lasten					
Lasten	-151	-37	-37	-36	0
Baten	1.077	50	50	62	12
	926	13	13	25	12
7 Begrotingsaldo					
Lasten	0	309	0	0	0
	0	309	0	0	0

TOELICHTING PER PRODUCT

Hieronder wordt per product van de algemene dekkingsmiddelen de afwijking toegelicht. De relevante afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Lokale heffingen

In dit onderdeel worden de opbrengsten verantwoord van de onroerende zaakbelastingen (OZB), de belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten en de toeristenbelasting.

De OZB betreft de volgende onderdelen:

- OZB voor eigenaren van woningen;
- OZB voor eigenaren van niet-woningen;
- OZB voor gebruikers van niet-woningen.

De belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten wordt alleen geheven van eigenaren (betreft alleen woonboten).

Onroerende zaakbelasting

Bij de 1e en 2e Tussenrapportage is de raming van de opbrengst verhoogd. Uiteindelijk is de werkelijke opbrengst iets lager dan geraamd bij de 2e Tussenrapportage. In de laatste maanden zijn nog aanslagen verminderd, omdat bezwaren tegen de vastgestelde waarde gegrond zijn verklaard.

In 2016 zijn verhoudingsgewijs veel bedragen over oudere jaren verrekend. In de onderstaande tabel ziet u een splitsing van de gerealiseerde opbrengsten per belastingjaar.

Soort	Totaal	2016	2015	2014
OZB gebruikers	194.627	166.616	24.142	3.869
OZB eigenaren	1.586.528	1.541.101	29.275	16.152
Totaal	1.781.155	1.707.717	53.417	20.021

Toeristenbelasting

De aanslagen toeristenbelasting kunnen pas in het jaar na het belastingjaar opgelegd worden. Daarom houden we in de jaarrekening rekening met een nog te ontvangen post. Deze is over 2016 gelijk gesteld aan de raming van 2015, namelijk € 50.000.

Nog te bestemmen middelen

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven was oorspronkelijk € 42.500 geraamd. In de 1e Tussenrapportage is deze raming verlaagd tot € 25.000. Dit was een onderdeel van het dekkingsplan Kadernota 2017. De restant-raming van € 25.000 is niet besteed.

Stelposten

Na de Tussenrapportages was geen raming meer onder de stelposten opgenomen.

Saldo van de kostenplaatsen

Op dit onderdeel worden o.a. de saldi verwerkt van de kostenplaatsen voor huisvesting (gemeentehuis) en ICT (automatiseringskosten). Het saldo hiervan was € 15.000 voordeliger. Door de samenwerking Beemster - Purmerend zijn oud-personeelsleden van Beemster boventallig verklaard, of is een speciale regeling met hen getroffen. De netto-lasten hiervan worden verrekend met de Voorziening frictiekosten samenwerking. Het saldo van de voorziening was per 1 januari 2016 € 100.500. In 2016 is een onttrekking aan de voorziening verwerkt van € 53.900, zodat het saldo per 31 december 2016 werd berekend op € 46.600. Vervolgens is een berekening gemaakt van nog te onttrekken bedragen in 2017 en 2018; deze worden geraamd op € 34.000. Het voorlopige saldo van de voorziening was dus meer dan voldoende om de verwachte onttrekkingen te dekken. Wij hebben een bedrag van € 11.000 laten vrijvallen.

Per 1 december 2016 is aan een medewerker van Beemster ontslag verleend. Door de overeenkomst die met deze medewerker is gesloten, zijn in de laatste maanden van 2016 nog andere betalingen gedaan. Deze lasten, en de uitkeringslasten in de komende jaren, willen wij ook verrekenen met een voorziening. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is, via de resultaatbepaling, gesteld dat een bedrag van € 330.000 wordt toegevoegd aan de Voorziening frictiekosten samenwerking. De reden hiervan was dat uitkeringslasten werden verwacht. Achteraf vinden wij het niet correct om deze lasten via de Voorziening frictiekosten samenwerking te verrekenen. Het verleende ontslag heeft niet met de samenwerking te maken. Daarom stellen wij voor om een Voorziening wachtgeld personeel in te stellen en het bedrag van € 330.000 uit het resultaat van de jaarrekening 2015 aan deze voorziening toe te voegen. De onttrekking aan deze voorziening over 2016 is € 53.500, dus het saldo na onttrekking was € 276.500. Vervolgens is een berekening gemaakt van nog te onttrekken bedragen vanaf 2017;

deze worden geraamd op € 319.500. Het voorlopige saldo van de voorziening was dus niet toereikend om deze lasten te dekken. Er is € 43.000 aan de voorziening toegevoegd.

Gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn in 2016 verantwoord voor € 9.860.673. Dat is € 27.265 lager dan begroot via de 2e Tussenrapportage. In de volgende tabel is dit per uitkeringsjaar gesplitst:

Uitkeringsjaar	Per onderdeel	Totaal
2014 Algemene uitkering	-2.840	-2.840
2015 Algemene uitkering	-5.217	
2015 Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (Wmo)	-14.180	-19.397
2016 Algemene uitkering	-10.109	
2016 Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	26.581	
2016 Overheveling uitkeringen Erfgoed en Ruimte naar programma 3	-21.500	-5.028
Totaal		-27.265

Uitkeringen 2014

In de laatste maanden van 2016 werden de aantallen bij sommige uitkeringsmaatstaven van de algemene uitkering definitief. Er is € 2.840 terugbetaald. Bij beschikking van 21 december 2016 is de algemene uitkering 2014 definitief vastgesteld.

Uitkeringen 2015

De algemene uitkering is lager omdat de uitkeringsfactor met 1 punt is verlaagd. Hierdoor is € 5.217 terugbetaald.

In de decembercirculaire 2016 is o.a. een nadere vaststelling van de integratie-uitkering Wmo (oud) opgenomen. De uitkering is € 14.180 lager.

Uitkeringen 2016

De algemene uitkering is lager door de vaststelling van aantallen bij diverse uitkeringsonderdelen. Deze aantallen waren lager dan de voorlopige aantallen waarmee in de ramingen rekening was gehouden.

In de decembercirculaire is een bedrag voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielstroom - partieel effect verwerkt van € 17.093. Voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielstroom - participatie en integratie is via de decembercirculaire € 9.488 ontvangen. Dit geeft totaal € 26.581. Totaal is in 2016 € 48.732 ontvangen voor deze uitkeringen.

De ontvangen uitkeringen Erfgoed en Ruimte zijn op verzoek van de budgethouder overgeheveld naar de baten op programma 3 Wonen en ruimtelijke kwaliteit in Beemster, beleidsveld Ruimtelijke kwaliteit.

Algemene informatie

De algemene uitkering wordt in principe uiterlijk aan het einde van het 2e jaar na het uitkeringsjaar definitief vastgesteld; uitzonderingen zijn mogelijk wanneer de aantallen bij uitkeringsmaatstaven nog niet definitief zijn.

De laatste jaren stelt het Ministerie van BZK de aantallen bij diverse uitkeringsmaatstaven sneller vast dan voorheen. Het Ministerie is hiervoor wel afhankelijk van andere instanties, zoals

het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het voordeel hiervan is dat de meeste bijstellingen van de uitkering in het uitkeringsjaar zelf worden verwerkt en niet in latere jaren.

Een verrekening van de algemene uitkering op basis van de werkelijke rijksuitgaven wordt, in tegenstelling tot voorheen, niet meer achteraf in het uitkeringsjaar zelf verwerkt, maar in het volgende jaar.

Eigen financieringsmiddelen

Onder de eigen financieringsmiddelen wordt het renteresultaat verantwoord. Via resultaatbestemming wordt dit bedrag toegevoegd aan de egalisereserve renteresultaten.

Deelnemingen

Bij dit onderdeel worden de baten en lasten verantwoord die betrekking hebben op de deelname in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Houdstermaatschappij EZW (dividend aandelen NUON).

Het saldo van dit onderdeel is € 27.000 lager dan geraamd. De oorzaak is voornamelijk een lagere dividenduitkering van de Houdstermaatschappij EZW. Via deze organisatie krijgt Beemster een deel van de dividenduitkering van Alliander uitbetaald. De dividenduitkering van Alliander aan EZW was € 1.505.160. Via de aandelenverdeling EZW heeft Beemster recht op € 43.279, er was geraamd € 63.000, een nadeel van afgerond € 20.000 dus.

Incidentele baten en lasten

Onder deze post worden de baten en lasten met betrekking tot voorgaande jaren verantwoord. Daarnaast worden hier ook de 'incidentele' baten en lasten verantwoord die niet aan een programma kunnen worden toegerekend.

Onder de lasten van deze post was een raming opgenomen van € 36.600 voor reservering vakantiewaarsluiting. Dit hield verband met de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) in de cao Gemeenten per 1 januari 2017. Een aantal bestaande arbeidsvoorwaarden (o.a. vakantie-uitkering en eindejaars-uitkering) komen in het IKB. Omdat de vakantiewaarsluiting wordt uitbetaald over de periode juni vorig jaar t/m mei lopend jaar moet het recht over de periode juni t/m december 2016 gereserveerd worden voor uitbetaling in mei 2017. Uiteindelijk bleek een bedrag van € 15.400 voldoende.

Onder de baten van deze post staat jaarlijks een raming van € 50.000 voor baten door toepassing van een anti-speculatiebeding bij verkoop van bouwgrond in Leeghwater fase 3. In 2016 is een opbrengst van € 54.800 gerealiseerd. Verder is een opbrengst van € 8.900 gerealiseerd door toepassing van een anti-speculatiebeding bij verkoop van bouwgrond in Zuidoostbeemster.

Op basis van de totaal openstaande vorderingen per eind 2016 is een inschatting gemaakt van de waarschijnlijk oninbare openstaande vorderingen. Op basis hiervan bleek een extra dotatie van € 16.000 aan de voorziening dubieuze debiteuren noodzakelijk. Het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt per 31 december 2016 ruim € 46.000.

RESERVES EN VOORZIENINGEN

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbaar vermogen van de gemeente. De reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

Eg alisatiereserve renteresultaten

De onttrekking aan de reserve ten gunste van de exploitatie is één derde deel van de omvang van de reserve na toevoeging van het renteresultaat over het betreffende boekjaar, waarbij de onttrekking aan de reserve minimaal gelijk is aan het voorgaande jaar. De onttrekking in 2016 is conform de raming en bedraagt € 642.677.

Reserve groot onderhoud

De werkelijke uitgaven voor meerjarig groot onderhoud bij de diverse programma's worden ten laste van deze reserve gebracht. In 2016 is voor het meerjarig groot onderhoud in de programma's een totaal een bedrag van € 114.816 aan deze reserve onttrokken.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Baten	Lasten
Opbrengst anti-speculatiebeding bij verkoop van huurwoningen in Leeghwater fase 3 door Wooncompagnie	55.000	
Opbouw vakantietoelage i.v.m. invoering IKB		24.000
Opbrengst anti-speculatiebeding bij verkoop van koopwoningen in Zuidoostbeemster	9.000	
Dotatie 2016 aan de voorziening dubieuze debiteuren		16.000
Dotatie aan voorziening wachtgeldten personeel		43.000
Vrijval overschot voorziening frictiekosten samenwerking	11.000	

KENGETALLEN

Onderdeel	Werkelijk		
	2014	2015	2016
Aandelen Bank Nederlandse gemeenten (BNG)	7.020	7.020	7.020
Aandelen EZW (Alliander)	3.128	3.128	3.128
Aandelen HuisVuilCentrale (HVC)	11	11	11

3 H E T F I N A N C I E E L R E S U L T A A T 2 0 1 6

ALGEMEEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves altijd gebeuren in het kader van resultaatbestemming (artikel 27 BBV). Daardoor worden ze niet als baten of lasten gekwantificeerd. Dit betekent dat het resultaat vóór bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten volgens de diverse programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (= resultaatbepaling). Daarna worden hierop de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt, waarna het uiteindelijke resultaat na bestemming volgt (= resultaatbestemming). Aangegeven moet worden voor welke programma's deze toevoegingen en onttrekkingen zijn. Resultaatbestemming is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus de goedkeuring van de raad. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming in het kader van de rekening of vooraf bij de vaststelling van de begroting.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (algemene, egalisatie- en bestemmingsreserves) en het resultaat ná bestemming, volgend uit de rekening (artikel 42 BBV). Het resultaat ná bestemming is in feite het saldo van het resultaat vóór bestemming en de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, op grond van eerdere besluitvorming. In de huidige terminologie is dit dan een rekeningresultaat waaraan nog geen bestemming is gegeven en waarvoor in de aanbestedingsbrief een voorstel is gedaan voor de bestemming ervan in de programmarekening. Op de balans wordt dit tot uitdrukking gebracht als 'nog te bestemmen resultaat' en behoort dus tot het eigen vermogen. De feitelijke bestemming van dit saldo vindt pas plaats nadat de gemeenteraad heeft besloten over een voorstel tot de bestemming ervan.

In de programmarekening kunnen de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de gemeenteraad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Dit kan leiden tot een begrotingsonrechtmatigheid. Voor 2016 zijn de bijstellingen door een tussentijdse bestuursrapportage tijdig aan de raad voorgelegd en geaccordeerd. Voor de volgende reserves is hiervan afgeweken:

- Reserve renteresultaten. Hogere toevoeging (€ 11.000) door een hoger renteresultaat;
- Reserve stelsel basisregistraties. Lagere onttrekking (€ 41.000) wegens lagere uitgaven voor BGT-incidenteel in 2016;
- Reserve uitvoeringsagenda duurzaamheid. Lagere onttrekking (€ 10.000) door uitstel/afstel van de aanleg laadpalen;
- Reserve uitvoering voornemens collegeprogramma. Lagere onttrekking (€ 72.000) vanwege lagere uitgaven voor De Nieuwe Organisatie (DNO), uitvoering van het GVVP en voor het gemeentelijk monumentenbeleid;
- Reserve groot onderhoud. Lagere onttrekking (€ 17.000) in verband met per saldo lagere uitgaven voor meerjarig cyclisch onderhoud.

VERMOGENSPOSITIE

In het kader van een gezonde financiële positie zijn twee randvoorwaarden van belang. De eerste is het voeren van een gezond financieel beleid, waarbij niet op onverantwoorde

wijze lasten naar de toekomst worden geschoven. De tweede voorwaarde is het handhaven van een goede vermogenspositie om onverwachte situaties het hoofd te kunnen bieden, zodat onze gemeente in staat is om haar activiteiten ook onder minder gunstige omstandigheden te continueren, althans niet op een onbeheersbare wijze moet afbouwen. Op de vermogenspositie gaan wij in deze paragraaf nader in.

Bij de vermogenspositie spelen de volgende factoren een rol:

- Het weerstandsvermogen;
- het geïnvesteerde vermogen en de daarbij gebruikte financieringsstructuur;
- de reserves en voorzieningenpositie.

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen om zijn taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt / kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verstaan we onder weerstandsvermogen de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Deze weerstandscapaciteit kan weer worden onderverdeeld in een incidenteel en een structureel deel. In de paragraaf weerstandsvermogen en risico's onderbouwen we dit beleidsmatig verder.

Incidentele weerstandscapaciteit

Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het geldende niveau. Hierbij moet men denken aan de algemene reserve, de bestemmingsreserves die eigenlijk een algemeen karakter hebben en eventuele stille reserves.

Structurele weerstandscapaciteit

Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de bestaande taken. Hierbij kunt u denken aan de mogelijkheden om extra belastinginkomsten te genereren en de post voor onvoorziene uitgaven. Voor nadere informatie over het weerstandsvermogen van de gemeente verwijzen wij u naar de in deze jaarstukken opgenomen paragraaf weerstandsvermogen.

Geïnvesteerd vermogen / financieringsstructuur

Het geïnvesteerd vermogen per 31 december 2016 bedraagt op basis van de jaarrekening 2016 € 22,6 miljoen. Het gaat hierbij om de totale boekwaarde van de geactiveerde kapitaaluitgaven (vaste activa). Onderdeel van het geïnvesteerde vermogen zijn de verstrekte geldleningen aan derden, die geen budgettaire gevolgen voor de gemeente hebben. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ruim € 0,4 miljoen. Betrokkenen betalen rente en aflossing aan de gemeente. Het deel van het geïnvesteerd vermogen dat budgettaire lasten voor de gemeente veroorzaakt bedraagt daarom € 22,2 miljoen. Het vreemd vermogen (opgenomen langlopende geldleningen) bedroeg op 31 december 2016 € 9,1 miljoen. Aan

eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) was er op 31 december 2016 € 11,7 miljoen.

De gemiddelde rentelast van het met vreemd vermogen gefinancierde deel bedraagt per 31 december 2016 3,23%. De boekwaarde van de voorraad gronden bedraagt per 31 december 2016 € 0,1 miljoen.

Reserves en voorzieningenpositie

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het van belang een goed inzicht te krijgen van het eigen vermogen van de gemeente Beemster. Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming en de reserves. In 2015 is een nieuwe beleidsnota reserves en voorzieningen vastgesteld.

De reserves zijn als volgt onder te verdelen:

Algemene reserve

Doel van de algemene reserve is het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd. Het voor- en/of nadelig resultaat van de programmarekening wordt verrekend met de algemene reserve. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming, anders dan dat een deel van de algemene reserve is aangemerkt als weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is de actuele inschatting gegeven.

In 2015 is een nieuwe beleidsnota reserves en voorzieningen opgesteld en door de gemeenteraad goedgekeurd. Hierbij wordt een ondergrens van de algemene reserve aangehouden van € 1,5 miljoen, die slechts een signaalfunctie heeft, en is de 8,5% norm (van de totale lasten) verlaten. Als de algemene reserve lager is dan de ondergrens, dan moeten er maatregelen worden overwogen om deze aan te vullen tot het niveau van de ondergrens.

Egalisatiereserves

Deze reserves gebruiken we om schommelingen in de tijd en de uitvoering, in de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de gemeenteraad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. In principe zijn de egalisatiereserves niet aan een termijn gekoppeld.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze voor concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door een door de gemeenteraad vast te stellen doel zijn ingesteld.

Reservevorming moet hiervoor gemotiveerd noodzakelijk zijn. Blijft realisatie binnen de gestelde termijn uit, dan vindt opnieuw afweging door de raad plaats. Dit kan betekenen dat de reserve kan worden gehandhaafd voor het doel waarvoor deze is gevormd, of dat de bestemming wordt veranderd en de reserve om die reden kan worden opgeheven.

Dekkingsreserves

Met ingang van 1995 hanteert de gemeente Beemster als waarderingsgrondslag voor vaste activa (investeringen) de bruto methode. Deze methode houdt in dat de activa (investeringen) worden geactiveerd voor de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en dat de ontvangen bijdragen of subsidies voor deze investeringen als reserve worden verantwoord. Deze bestemmingsreserves worden dus gebruikt voor de structurele dekking van exploitatieuitgaven (kapitaallasten) en worden daarom ook aangeduid als dekkingsreserves.

Voorzieningen

De voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen. In de voorschriften is geregeld in welke gevallen een voorziening wordt gevormd. Daaruit vloeit voort dat het vormen van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, als een last in het betreffende begrotingsjaar moet worden beschouwd.

De aanwending van een (gedeelte van een) voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt. De aanwending is dus geen last en loopt niet via de exploitatie.

RESULTAAT 2016

De programmarekening 2016 sluit met een nadelig saldo van de rekening van baten en lasten ná bestemming van € 773.685 .

Resultaat vóór bestemming

Het resultaat vóór bestemming wordt veroorzaakt door het feitelijk saldo van baten en lasten op de afzonderlijke programma's (1 t/m 8) en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen (inkomsten van de gemeente zonder vooraf bepaald bestedingsdoel). Er is daarbij een verband tussen de mutaties op de reserves en de baten en lasten in de programma's. Het resultaat vóór bestemming is toegelicht in de hoofdstukken per programma en bij de algemene dekkingsmiddelen. Uit onderstaande tabel 1 blijkt dat het resultaat voor mutaties op reserves € 465.000 nadeliger is dan opgenomen in de bijgestelde begroting 2016.

Tabel 1 Totaaloverzicht baten en lasten per programma

Bedragen (x € 1.000)	Primitieve begroting 2016			Begroot primitief bijgesteld 2016			Realisatie 2016		
	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Programma									
PGR01 Publieksdiensten voor Beemster	-1.239	233	-1.006	-1.382	233	-1.150	-1.373	261	-1.113
PGR02 De Beemster samenleving	-8.095	2.224	-5.871	-7.541	1.815	-5.726	-7.427	1.818	-5.608
PGR03 Wonen en ruimtelijke kwaliteit Beemster	-1.157	560	-597	-1.313	502	-811	-2.176	1.521	-655
PGR04 Duurzaamheid en milieu in Beemster	-1.516	842	-674	-1.647	912	-735	-1.710	947	-764
PGR05 De Beemster omgeving	-2.580	669	-1.911	-2.590	709	-1.880	-2.727	746	-1.981
PGR06 Veilig in Beemster	-1.153	4	-1.149	-1.195	21	-1.174	-1.199	22	-1.177
PGR07 Werken in Beemster	-80	1	-79	-157	11	-146	-121	10	-111
PGR08 Beemster Bestuur en Staf	-1.724	34	-1.690	-1.801	5	-1.796	-2.340	6	-2.333
Resultaat programma's	-17.544	4.568	-12.976	-17.626	4.207	-13.419	-19.072	5.332	-13.741
Algemene dekkingsmiddelen	-299	12.202	11.903	-272	12.434	12.162	-367	12.385	12.018
Resultaat voor mutatie reserves	-17.844	16.771	-1.073	-17.898	16.641	-1.257	-19.439	17.716	-1.723
Resultaat bestemming	-513	1.286	773	-439	1.539	1.100	-450	1.399	949
Resultaat na mutatie reserves: financieel resultaat 2016	-18.356	18.057	-300	-18.337	18.180	-157	-19.889	19.115	-774

Resultaat ná bestemming

Het verschil tussen het resultaat vóór bestemming en het resultaat ná bestemming wordt veroorzaakt door tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestaan uit in de loop van het jaar gedane toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Deze stortingen en onttrekkingen aan de reserves vinden plaats op basis van de door de gemeenteraad genomen besluiten. Het resultaat ná bestemming is dus mede het gevolg van politieke besluitvorming. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van het totale resultaat ná bestemming, rekening houdend met de mutaties op de bestemmings- egalisatie, en dekkingsreserves.

De afzonderlijke reserves en mutaties zijn toegelicht in de programma's en in de bijlage 'overzicht reserves'. Uit onderstaande tabel 2 blijkt dat in 2016 in afwijking van de bijgestelde begroting per saldo € 151.649 minder is onttrokken aan de bestemmings-, egalisatie- en dekkingsreserves.

Tabel 2 Resultaat ná bestemming inclusief mutaties op bestemmings-, egalisatie- en dekkingsreserves

(-/- = nadeel exploitatie en +/- = voordeel exploitatie)	Programmanummer en omschrijving	Begroting bijgesteld 2016	Rekening 2016
Resultaat programma's 1 t/m 8 (saldo van de baten en lasten)		-13.418.839	-13.740.544
Saldo algemene dekkingsmiddelen		12.161.803	12.018.011
A. Resultaat VOOR bestemming 2016		-1.257.036	-1.722.533
<i>Resultaatbepaling via egalisereserves:</i>			
Reserve afvalstoffenheffing	04. Duurzaamheid en milieu	36.171	36.171
Reserve vervanging/renovatie riolering	05. De Beemster omgeving	6.863	6.863
Reserve renteresultaten	Algemene dekkingsmiddelen	203.818	192.830
B. Totaal mutaties egalisereserves		246.852	235.864
<i>Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:</i>			
Reserve stelsel basisregistraties	01. Publiekdiensten voor Beemster	273.040	232.057
Reserve gronden ZOB II	03. Wonen en Ruimtelijke kwaliteit	82.216	82.216
Reserve uitvoeringsagenda duurzaamheid	04. Duurzaamheid en milieu	35.000	25.000
Reserve uitvoering voornemens collegeprogramma	08. Bestuur en Staf	126.545	54.273
Reserve groot onderhoud	Algemene dekkingsmiddelen	132.042	114.816
Reserves bruto waardering vaste activa	Diverse programma's	204.622	204.622
C. Totaal mutaties bestemmingsreserves		853.465	712.984
Resultaat 2016 NA mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves (=A+B+C)		-156.719	-773.685

Toelichting

Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 1.722.533 nadelig. Na de mutaties op de egalisatie- en bestemmingsreserves bedraagt het rekeningresultaat € 773.685 nadelig.

VOORGESTELDE BESTEMMINGRESULTAAT

Voorgesteld wordt om het nadelige rekeningresultaat 2016 van € 773.685 als volgt te bestemmen:

- Het nadelige rekeningresultaat van 2016 te onttrekken aan de algemene reserve.

Het verwachte resultaat 2016 was geraamd op € 156.719 nadelig (2e tussenrapportage 2016). De cijfermatige verschillen ten opzichte van de begroting (na bijstelling) zijn in de afzonderlijke programma's toegelicht. In de aanbestedingsbrief is een overzicht gegeven van de belangrijkste afwijkingen.

Tabel 3 Ontwikkeling algemene reserve en voorstel resultaatbestemming

	Begroting bijgesteld 2016	Rekening 2016
<i>Resultaatbepaling 2016 via de algemene reserve:</i>		
Resultaat na mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves	-156.719	-773.685
Onttrekking Algemene reserve	156.719	-
Toevoeging Algemene reserve	-	-
Resultaat na bestemming 2016	-	-773.685
Voorgestelde bestemming resultaat:	Programmanummer en omschrijving	
- Geen	Nvt	-
Saldo voorgestelde mutaties rekening 2016	-	-
Onttrekking algemene reserve na resultaat bestemming	-	-773.685

NA BALANSDATUM GEBLEKEN GEBEURTENISSEN

N.v.t.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Onttrekking (dekking uitgaven) reserve stelsel basisregistraties	-	232.057
Onttrekking (dekking uitgaven) reserve uitvoeringsagenda duurzaamheid	-	25.000
Onttrekking (dekking uitgaven) reserve uitvoeringsagenda voornemens collegeprogramma	-	54.273

4 DE PARAGRAFEN

4.1 Lokale heffingen 2016

ALGEMEEN

Overeenkomstig zoals vermeld in artikel 26 BBV bevat deze paragraaf de verantwoording van hetgeen in de paragraaf Lokale heffingen bij de begroting is opgenomen.

DE GERAAMDE INKOMSTEN

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen:

Soort	Raming 2016 voor wijziging	Raming 2016 na wijziging	Werkelijk 2016
Onroerende zaakbelasting (OZB):			
- gebruikers (alleen bedrijven)	143.015	198.525	194.627
- eigenaren	1.437.820	1.589.718	1.586.528
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (RWB)	7.071	7.227	7.227
Afvalstoffenheffing	808.959	808.959	811.380
Rioolheffing	609.962	609.962	623.856
Begrafenisrechten	55.000	55.000	48.278
Liggeld woonschepen	2.563	2.563	2.549
Toeristenbelasting	45.566	53.652	51.902
Leges omgevingsvergunning (bouwen)	385.954	308.954	323.293
Secretarieleges (inclusief rijksleges)	23.018	23.018	54.583
Leges rijbewijzen en reisdocumenten (inclusief rijksleges)	135.161	135.161	138.674
Leges inschrijving woningzoekende	18.500	18.500	27.974
Overige leges (APV, marktgeden, Wmo)	12.527	15.519	15.603
Totaal lokale heffingen	3.690.916	3.829.558	3.886.475

Het gaat hier om de bruto opbrengst. De gerealiseerde kwijtschelding is niet in mindering gebracht.

HET BELEID TEN AANZIEN VAN DE LOKALE HEFFINGEN

De heffing en inning vond plaats volgens het vastgestelde beleid.

Bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ waarden

In 2016 zijn er 128 bezwaarschriften (dossiers) ingediend naar aanleiding van de jaarlijkse herwaardering van de woningen en de niet-woningen. In 2015 zijn 86 bezwaarschriften ingediend. Zowel in 2015 als in 2016 is in ongeveer 50% van de gevallen de WOZ waarde verlaagd. Alle bezwaarschriften zijn afgehandeld binnen de wettelijke gestelde termijn.

KWIJTSCHELDING

In 2016 zijn 69 kwijtscheldingsverzoeken geheel of gedeeltelijk toegekend (in 2015; 77 stuks) voor een totaalbedrag van € 16.420.

Stand van zaken afboeken oninbare posten

In 2016 vond opnieuw een analyse plaats van alle openstaande vorderingen. De rechtsgeldigheid van de diverse vorderingen is onderzocht en de mate van verhaalbaarheid. Daar waar mogelijk is de invordering hervat. De redenen dat opgelegde aanslagen oninbaar worden verklaard, zijn bijvoorbeeld dat inwoners verhuizen, zonder een nieuw adres door te geven. Ook maken inwoners gebruik van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Bij bedrijven gaat het vaak om faillissementen. De controle leidde tot een voorstel om € 14.630 af te boeken als oninbaar van nog openstaande belastingaanslagen.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

INLEIDING

Deze paragraaf gaat in op de vraag hoe de gemeente haar financiële risico's opvangt zonder dat dit betekent dat het beleid aangepast moet worden. Hiervoor is inzicht nodig in de omvang van de aanwezige risico's, de mogelijkheden om de risico's af te dekken (weerstandscapaciteit) en de relatie tussen deze twee: het weerstandsvermogen.

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Aanwezige risico's;
- Aanwezige weerstandscapaciteit;
- Benodigd weerstandsvermogen;
- Ontwikkelingen.

Voor het beleid van risicomanagement en het weerstandsvermogen verwijzen wij naar het beleidsdocument van de gemeente dat in november 2009 is vastgesteld door de gemeenteraad.

RISICO'S

Een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. In de afgelopen periode bracht de organisatie de belangrijkste risico's in kaart. Het betreft risico's die te maken hebben met grondexploitaties, de ambtelijke samenwerking met Purmerend en risico's door decentralisaties.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit van Beemster is opgebouwd uit de volgende elementen:

- De post voor onvoorziene uitgaven;
- De vrije ruimte in de belastingcapaciteit (onbenutte belastingcapaciteit);
- Het vrij aanwendbare deel van de Algemene reserve;
- De stille reserves.

In geld uitgedrukt berekenen wij de weerstandscapaciteit als volgt:

<i>In de exploitatie:</i>	Bedrag
Post onvoorziene uitgaven	€ 25.000
<i>Onbenutte belastingcapaciteit:</i>	
OZB en RWB	€ 1.150.498
Rioolheffing	0
Afvalstoffenheffing	0
Begrafnisrechten	0
Leges	0
Overige belastingen	0
Weerstandscapaciteit in de exploitatie	€ 1.175.498
<i>In het vermogen:</i>	
Stand algemene reserve per 1 januari 2016 (voor resultaatbestemming 2016)	€ 2.354.102
Stille reserves, niet bedrijfsgebonden activa	€ 2.100.910
Stille reserves, aandelenbezit	€ 1.622
Weerstandscapaciteit in het vermogen	€ 4.456.634
Totale weerstandscapaciteit	€ 5.632.132

Toelichting

Onbenutte belastingcapaciteit

Onder de onbenutte belastingcapaciteit verstaan wij de ruimte om de belastingen en retributies te verhogen, of om andere belastingen in te voeren.

OZB en RWB

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit hanteren we het tarief van de artikel 12-norm. Hiermee bedoelen wij het tarief dat jaarlijks door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt bekendgemaakt. Dit tarief geldt als toelatingseis om voor een uitkering volgens artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet in aanmerking te komen.

Rioolheffing

De rioolheffing was in 2016 € 190,20 per aansluiting. Een eventueel saldo van het onderdeel riolering verrekenen we met de reserve groot onderhoud riolering. Van een onbenutte belastingcapaciteit op dit onderdeel is dus geen sprake.

Afvalstoffenheffing

Het onderdeel reiniging is in de begroting 2016 niet kostendekkend. Het saldo van het onderdeel reiniging verrekenen we met de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing.

Begrafnisrechten

De begrafenisrechten zijn kostendekkend. Probleem bij deze heffing is wel dat het aantal handelingen niet exact te begroten is. We gaan niet uit van een onbenutte belastingcapaciteit op dit onderdeel.

Leges

Wij gaan ervan uit, dat de legestarieven kostendekkend zijn. Ook hierbij is het aantal handelingen niet exact te begroten. Verder zijn voor bepaalde onderdelen door het Rijk

maximaal te heffen bedragen vastgesteld. Het is altijd mogelijk dat deze bedragen niet kostendekkend zijn.

Overige belastingen

1. In het overzicht zijn twee belastingen, die wel door Beemster worden geheven, niet genoemd. Dit zijn de liggelden woonschepen en de toeristenbelasting. In de eerste plaats zijn deze belastingen niet genoemd omdat de opbrengst maar heel beperkt is. Het liggeld woonschepen is in feite een retributie, dus de opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief per overnachting van Beemster ligt onder het landelijk gemiddelde, maar er is geen sprake van een extreem laag tarief.

2. Buiten de hiervoor genoemde belastingen mag Beemster, soms onder voorwaarden, op grond van de Gemeentewet nog meer belastingen heffen. Dit gaat om:

- Baatbelasting;
- Forensenbelasting;
- Parkeerbelastingen;
- Hondenbelasting;
- Reclamebelasting;
- Precariobelasting;
- Vermakelijkhedenretributie.

HET VRIJ AANWENDBARE DEEL VAN DE ALGEMENE RESERVE

In de raadsvergadering van 9 juni 2015 is besloten om de ondergrens van de Algemene reserve te stellen op € 1.500.000. Echter, deze ondergrens heeft enkel een signaalfunctie. Besloten is om de hele algemene reserve toe te rekenen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

STILLE RESERVES

Bij de stille reserves gaat het om:

- Niet-bedrijfsgebonden activa. Deze activa kunnen worden verkocht zonder dat de bedrijfsvoering van de gemeente daardoor wordt belemmerd. Het gaat hier vooral om woningen. Het voordelig verschil tussen de actuele waarde en de boekwaarde hoort onder de stille reserves. Bij de bepaling van de actuele waarde is de WOZ-waarde naar de waardepeildatum 1 januari 2016 gehanteerd. De werkelijke actuele waarde kan hoger zijn dan de vermelde WOZ-waarde, omdat na de waardepeildatum de prijzen nog zijn gestegen. Wij geven er de voorkeur aan toch van de WOZ-waarde uit te gaan, omdat deze waarde een vast gegeven is. Het totaal van de stille reserves in de niet-bedrijfsgebonden activa is € 2.100.910.

- Het aandelenbezit van de gemeente. Beemster bezit 7.020 aandelen van nominaal € 2,50 van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten. De totale nominale waarde hiervan is € 17.550, de boekwaarde volgens de staat van vaste activa is € 15.928 Het verschil is € 1.622; dit bedrag rekenen we tot de stille reserves. Verder bezat Beemster 3.128 aandelen van nominaal € 68,07 van de N.V. Houdstermaatschappij EZW (onderdeel van NUON). NUON is gesplitst in een productie- en leveringsbedrijf en een netwerkbedrijf.

De berekening van de stille reserves, onderdelen niet-bedrijfsgebonden activa en aandelen Bank Nederlandse Gemeenten is dezelfde als gehanteerd in de jaarrekening 2015.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Uitgangspunt voor de gemeente is om een weerstandsvermogen aan te houden met een ratio tussen de 1 en 1,4. Dit waarderingscijfer vormt een goed uitgangspunt voor een gemeente waarbij een volledige risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden en waarbij het investeringsprofiel voor de komende jaren vergelijkbaar is aan de huidige situatie. Om schommelingen te kunnen opvangen wordt een minimum- en maximumratio aangehouden. Op basis van het uiteindelijke risicoprofiel en de Monte Carlo simulatie is het benodigde weerstandsvermogen berekend en deze bedraagt per september 2016 € 2,1 miljoen. Afgezet tegen de totale weerstandscapaciteit van circa € 5,63 miljoen bedraagt de ratio momenteel 2,68. Dit betekent dat in 90% van de gevallen de gemeente Beemster voldoende weerstandsvermogen heeft opgebouwd om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

ONTWIKKELINGEN

De gemeente heeft haar risicomanagementbeleid vastgesteld en ten minste eenmaal per jaar een risico-inventarisatie laten plaatsvinden. Deze vindt plaats op basis van het vastgestelde beleid, waarbij tussentijds ontwikkelingen in nieuwe en bestaande projecten gerapporteerd kunnen worden. Wij blijven aandacht besteden aan het beheersen van risico's en het verder ontwikkelen van risicomanagement binnen de organisatie, zeker gezien de samenwerking met Purmerend sinds 2015 is dit van belang. Risicomanagement is een belangrijk instrument om de risico's die er zijn in beeld te hebben en deze te beheersen.

KENGETALLEN

Sinds de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 zijn gemeenten verplicht vijf kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van deze kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen:

Omschrijving kengetal	Rekening 2015	Begroting (bijgesteld) 2016	Rekening 2016
1A Netto schuldquote	46,4%	60,5%	60,4%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	39,4%	52,8%	54,3%
2. De solvabiliteitsratio	49,5%	40,6%	43,7%
3. Grondexploitatie	14,1%	0,5%	0,5%
4. Structurele exploitatieruimte	4,1%	3,2%	3,1%
5. Belastingcapaciteit	107,4%	105,6%	108,7

Toelichting:

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle

verstrekke leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekke leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De berekeningswijze van de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen, is identiek aan de berekeningswijze van de netto schuldquote zonder correctie, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekke leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c BBV). Bij de berekening van dit kengetal is ook de waarde van het aandelenkapitaal van de gemeente meegerekend.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Voor de berekening van dit kengetal wordt de waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en van de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (volgens artikel 17, onderdeel c BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten verstaan we de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met de gemiddelde WOZ-waarde in gemeente. De belastingcapaciteit van de gemeente wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Voor dit kengetal geldt in de situatie van Beemster het volgende:

De aanslag OZB voor een woning met de gemiddelde waarde is (in vergelijking met de andere gemeenten in deze regio) hoog. Dit komt deels omdat de gemiddelde woningwaarde

in Beemster hoog is. Ook speelt de tariefstelling een rol; Beemster is één van de weinige gemeenten die voor woningen een gelijk tarief hanteert als voor niet-woningen.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen verstaan we het geheel aan klein (dagelijks) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/ investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende categorieën onderscheiden we hierin: wegen, kunst- en waterwerken (bruggen, dammen, beschoeiing), openbare verlichting, wegmeubilair, gemeentelijke watertaken (riolering), gebouwbeheer, sportfaciliteiten en speeltoestellen.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, stellen we jaarlijks in de gemeentebegroting budgetten beschikbaar. Wij zijn bezig met een verbeterslag om het onderhoud van de openbare ruimte te professionaliseren en hebben inmiddels een beeldkwaliteitsniveau vastgesteld. Door het opstellen van (integrale)beheerplannen en de areaalregistratie zetten wij deze professionele onderhoudsslag voor de komende jaren voort.

Uitgangspunt in het beheer is het voorkomen van achterstallig onderhoud en werken volgens vastgestelde kwaliteitsnormen. Hiermee borgen we de kwaliteit zoveel mogelijk. De totale oppervlakte van de gemeente is 7.208 ha. Eventuele bedragen die worden genoemd zijn exclusief BTW.

Per kapitaalgoed gaan we in op het tot nu toe gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen en eventuele reserves of voorzieningen.

WEGBEHEER

De gemeente heeft circa 34 km weg onder haar beheer. In een cyclus van circa drie jaar worden de wegen in de Beemster op detail door een onafhankelijk deskundige geïnspecteerd volgens de landelijke CROW systematiek. De meest recente inspectie vond in najaar 2015 plaats. De resultaten zijn zoveel mogelijk verwerkt in het wegenbeheersysteem DIALOG Wegbeheer. Aan de hand van de inspecties bepalen we de noodzakelijk geachte jaarlijkse budgetten voor herstraten en herasfalteren voor de komende jaren. In 2017 geven we een vervolg aan deze cyclus en inspecteren we weer een aantal gemeentelijke wegen. Voor wegbeheer geldt dat de huidige budgetten en investeringen nog net toereikend zijn om een minimaal voldoende kwaliteitsniveau te handhaven. Desalniettemin kan het in een cyclische planning voorkomen dat wegen tijdelijk beneden het gewenste kwaliteitsniveau dalen en er incidenteel enig achterstallig onderhoud ontstaat. Er zijn geen reserves of voorzieningen. Periodiek wordt verkeersveiligheidsoverleg gevoerd tussen vertegenwoordigers van de gemeenten Beemster en Purmerend met het Hoogheemraadschap, politie en fietsersbond voor de realisatie van een verdergaande veilige Beemster.

KUNST- EN WATERWERKEN (BRUGGEN, DAMMEN, BESCHOEIINGEN)

Het aantal bruggen bedraagt circa 48 stuks, dammen met duikers circa 76 stuks en dammen circa 20 stuks. Het merendeel van de kunstwerken is van relatief eenvoudige aard. De inspectiegegevens 2016 zijn zoveel mogelijk opgenomen in het beheerprogramma DIALOG Kunstwerken.

OPENBARE VERLICHTING

Als wegbeheerder heeft de gemeente circa 1.583 lichtmasten in eigendom. Maandelijks worden deze gecontroleerd en waar nodig gerepareerd. Per reparatieronde leggen we de bevindingen en verrichtingen in de database van geregistreerde lichtmasten vast. Ook geven we onaanvaardbare situaties door aan de opzichter. De database is niet specifiek als beheerprogramma in gebruik. Aankoop en vervanging van lichtmasten gebeurt vanuit de exploitatiebegroting.

We streven bij nieuwbouwwijken en grootschalige projecten naar een duurzame uitvoering. Zo past De Beemster Compagnie volgens afspraak in De Nieuwe Tuinderij en in De Keyser LED-verlichting toe. In 2015 is de Duurzaamheidsagenda vastgesteld. In 2016 is het energiebesparingsplan Openbare Verlichting van juni 2012 geactualiseerd om in de komende jaren op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld tijdens riolerings- of herstraatwerkzaamheden, de bestaande openbare verlichting te vervangen door LED-verlichting.

WEGMEUBILAIR

Voor wegmeubilair is nog geen onderhoudsplan voorhanden, maar we willen dit ook opnemen als onderdeel van het integraal onderhoudsplan. Het aantal verkeersborden bedraagt circa 600 stuks. Uitgaven voor wegmeubilair betalen we vanuit de jaarlijkse exploitatiebegroting. Hierbij streven we ernaar om elk jaar 10% van de borden te vervangen. Bij grootschaliger vervanging is vaak sprake van een combinatie met een werk en valt één en ander in de kapitaalsfeer. Er zijn geen reserves of voorzieningen.

GEMEENTELIJKE WATERTAKEN (RIOLERING)

De gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zorgen samen voor de verwerking van afvalwater. Zij doen dat door het afvalwater in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Dit wordt de afvalwaterketen genoemd. Partijen hebben samen de taak om de afvalwaterketen op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame wijze in te richten en te beheren. De gezamenlijke verantwoordelijkheid is in het bestuursakkoord water verder uitgewerkt. Wij streven een zoveel mogelijk duurzame waterhuishouding na.

Daarnaast wordt bagger- en waterbeheer in nauw overleg met het HHNK uitgevoerd. De samenwerking vormt de basis voor het systematisch en planmatig uitvoeren van werkzaamheden. Het HHNK houdt vast aan het ingezette baggerbeleid voor de toekomst. Het baggerbeheersplan voor de periode 2008-2017 is nog steeds actueel. Dit plan wordt door combinatiewerk met HHNK opgepakt om financiële voordelen te benutten. In 2016 is de overdracht stedelijk water naar het Hoogheemraadschap verder uitgewerkt door het meten van de baggerdikten in de watergangen.

Van toepassing is het Gemeentelijk Rioleringsplan Beemster 2012-2016 (GRP). Hierin staan alle maatregelen en kosten beschreven die wettelijk noodzakelijk zijn op het gebied van afvalwater. Echter ook zaken die verband houden met grondwater zijn erin opgenomen. Het gemeentelijk rioleringsnetwerk bedraagt circa 63 km, verder zijn er ongeveer 330 rioolgemalen te onderhouden. Jaarlijks wordt circa 20% hoofdriool gereinigd en geïnspecteerd met video. De inspectiegegevens verwerken we zoveel mogelijk in het beheerprogramma DIALOG Rioolbeheer. De kosten voor renovatie en vervanging staan in het GRP aangegeven. In 2016 is binnen het samenwerkingsoverleg waterketen bepaald dat het opstellen van een Basis Rioleringsplan minder relevant is. Vooralsnog wordt t/m 2018 een investeringsbedrag van € 287.500 per jaar beschikbaar gesteld.

Voor de uitvoering streven proberen we werk met werk te maken. Dit betekent dat we altijd kijken naar het bovenliggende wegdek en zo nodig ook naar aanverwante zaken.

GEBOUWENBEHEER

Er is sprake van zo'n 58 gemeentelijke gebouwlocaties. Van deze gebouwen is alles gedetailleerd opgenomen in een Meerjarenonderhoudsbeheerprogramma. Met behulp van het beheerprogramma wordt het onderhoud van gebouwen geraamd over een periode van tien jaar en het gemiddeld geraamde kostenniveau van cyclisch onderhoud in de onderhoudsvoorziening gestort. De accountant heeft aangegeven de onderhoudsplanningen niet toereikend te vinden en stelde voor de voorzieningen vrij te laten vallen.

SPORTFACILITEITEN EN SPEELTOESTELLEN

De gemeente heeft drie voetbalcomplexen (met totaal vier kunstgrasvelden en drie natuurgrasvelden), één handbalveld (asfaltvloer) en één ijsbaan. Daarnaast zijn er twee speeltuinen en vijftien speellocaties.

Tot op heden is vervanging en onderhoud van speelvoorzieningen voornamelijk gedaan vanuit de jaarlijkse exploitatiebegroting, tenzij er projectmatig wordt gewerkt zoals bij de totstandkoming van 'de Nieuwe Spelemei'.

Jaarlijks keurt de VWA de toestellen volgens het warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Daarbij kan niet altijd worden voorzien of in het kader van veilig spelen beschadigde speeltoestellen moeten worden vervangen of aangepast. En deze wettelijke keuring leidt er soms toe dat een toestel wordt afgekeurd. Het beleid is dat afgekeurde toestellen worden verwijderd en eventueel worden vervangen als het budget dit toe laat. Omdat een planning voor vervanging van speeltoestellen ontbrak is in 2016, is een start gemaakt met het opstellen van een beheerplan spelen.

4.4 Financiering

ALGEMEEN

Artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft gemeenten voor met ingang van 1 januari 2004 een financieringsparagraaf bij de begroting en rekening op te nemen.

De financieringsparagraaf is samen met het financieringsstatuut (treasurystatuut) en met de Wet Fido (financiering decentrale overheden) een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van 'treasury'.

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

In het *treasurystatuut* van de gemeente Beemster zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald. De voor onze gemeente relevante uitvoeringsregels zijn hierin opgenomen. De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente vinden plaats binnen het formele kader van het *treasurystatuut*.

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van onze gemeente een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen, dan wel de lasten zoveel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

GEMEENTEFINANCIERING

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid is dat de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) zoveel mogelijk wordt beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken om het renteresultaat te optimaliseren. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van renteinstrumenten. Dit beleid is in 2016 voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringsoverschotten of -tekorten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage uit te zetten c.q. aan te trekken.

SCHATKISTBANKIEREN

Eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit dat zij verplicht zijn hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekeningcourant tussen de gemeente en de Staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag). De hoogte van het drempelbedrag is 0,75% van de begrotingsomvang van de decentrale overheid met een minimum van € 250.000. Voor Beemster was in 2016 het minimumbedrag van toepassing, waardoor er gedurende het jaar 2016 tijdelijk overtollige middelen in de schatkist zijn aangehouden.

RENTEBELEID (RENTERISICO'S)

Sinds 1995 wordt gewerkt met een renteresultaat in combinatie met een reserve egalisatie renteresultaten en is gekozen de jaarlijkse rentelasten op basis van een vast rentepercentage toe te rekenen aan de geactiveerde waarde van de kapitaaluitgaven (investeringen). Om de renteresultaten voor langere tijd in te kunnen zetten ten gunste van de exploitatie, zonder dat daarbij de begroting grote schokken ondergaat, wordt gewerkt met een reserve egalisatie renteresultaten overeenkomstig het raadsbesluit van 24 april 1997. Ter optimalisering van het renteresultaat - en mede gelet op het streven naar een zoveel mogelijk evenwichtige balans - werd tot en met 2016 het jaarlijkse rentepercentage voor het toerekenen van rente aan een investering zoveel mogelijk in overeenstemming gebracht met de rente van vaste geldleningen die in soort en looptijden overeenkomen met de afschrijvingswijze/-termijnen van de investering.

KASGELDLIMIET EN RENTERISICONORM

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < één jaar) per kwartaal stelt de Wet Fido een maximum, ook wel kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende

schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden; hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is nu vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal ad. € 18.356.000 bij aanvang van het dienstjaar en bedroeg voor het jaar 2016 € 1.560.260. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet zo volledig mogelijk te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente. In 2016 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet over 2016 weergegeven

Kwartaal	Maximaal % o.b.v. actuele regeling	Berekend maximaal limiet	Vlottende schuld	Onderschrijding of -/- overschrijding
I	8,5 %	€ 1.560.260	-/- € 704.421	€ 855.839
II	8,5 %	€ 1.560.260	-/- € 763.291	€ 796.969
III	8,5 %	€ 1.560.260	-/- € 507.894	€ 1.052.365
IV	8,5%	€ 1.560.260	€ 150.110	€ 1.710.370

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen zodat het renterisico uit hoofde van rente-aanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. Als de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven is er sprake van een beheersbare en overzienbare situatie.

Tabel renterisiconorm

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen x €1.000)	2016
(1a)Renteherziening op vaste schuld o/g	-
(1b)Renteherziening op vaste schuld u/g	-
(2) Renteherziening op vaste schuld (1a-/- 1b)	-
(3a)Nieuw aangetrokken vaste schuld	2.000
(3b)Nieuw verstrekte lange leningen	-
(4) Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-/- 3b)	2.000
(5) Betaalde aflossingen	1.056
(6) Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	1.056
(7) Renterisico op de vaste schuld (2+6)	1.056
(8) Renterisiconorm	3.671
(9a Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	2.615
(9b Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-
<i>Berekening renterisiconorm</i>	
(10 Begrotingstotaal	18.356
(11 Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
(12 Renterisiconorm (10 x 11) / minimum € 2,5 mln	3.671

FINANCIERINGSBEHOEFTE EN LENINGENPORTEFEUILLE

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag. Voor de bepaling van de financieringsbehoefte maken we gebruik van een liquiditeitsplanning. In deze

planning nemen we alle inkomsten- en uitgaven op (verwachte kasstromen). Op basis van de nieuwste gegevens en ontwikkelingen wordt de liquiditeitsplanning regelmatig geactualiseerd.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor 2016 werd vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen werden gerealiseerd, incidentele baten of lasten en de invloed van mutaties binnen bouwgrondexploitaties. In 2016 is een langlopende fixe (aflossingsvrije) lening aangetrokken voor een bedrag van € 2 miljoen, met een looptijd van tien jaar en een rentepercentage van 0,995%.

Op 1 januari 2016 bedroeg het schuldrestant van de vaste langlopende (> één jaar) geldleningen bijna € 8,2 miljoen. Aan het eind van het jaar 2016 bedroeg de vaste schuld, na reguliere aflossingen ruim € 9,1 miljoen. De gemiddelde rentevoet op 31 december 2016 is 3,23%.

Leningenportefeuille

De huidige leningportefeuille bestaat uitsluitend uit leningen aangegaan met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Het verloop van onze leningenportefeuille in 2016 is als volgt (x € 1.000):

	rekening 2016
Stand leningen per 1 januari	€ 8.171
Vervroegde aflossingen	-
Reguliere aflossingen	-/- € 1.156
Nieuw aangetrokken lening	+ € 2.000
Stand leningen per 31 december	€ 9.115

4.5 **Bedrijfsvoering**

ALGEMEEN

De bedrijfsvoering betreft de totale gemeentelijke organisatie, zowel de ambtelijke als de bestuurlijke. Inwoners verwachten van de gemeente dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden besteed. Ook verwachten ze dat de gemeente een betrouwbare partner is en dat afspraken worden nagekomen. Er zijn omvangrijke middelen gemoeid met de gemeentelijke bedrijfsvoering. Transparantie en inzicht in de kosten zijn dan ook van groot belang, zowel voor het bestuur, als voor inwoners. In deze paragraaf gaan we in op enkele onderdelen.

Bedrijfsvoering bestaat uit beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en uit de sturing en beheersing van deze processen.

PERSONEEL

Op 1 januari 2016 waren er 10 medewerkers (8,58 fte) aangesteld in de ambtelijke organisatie. Per 1 januari 2017 zijn nog 7 medewerkers (5,63 fte) aangesteld in de ambtelijke organisatie. Ook is er een griffier aangesteld bij de gemeente Beemster. Daarnaast is er sprake van externe inhuur, waaronder de gemeentesecretaris en het bestuurssecretariaat (1 medewerker).

Formatie	Fte per 1-1-2016	Fte per 1-1-2017
Gemeentesecretaris	1,0	0
Beleidsregie	1,91	1,91
Controller	0,5	0,5
Bestuurssecretariaat	2,39	1,55
Communicatie	0,78	0
Maatwerk/van werk naar werk	2,0	1,67
Griffier	1,0	1,0

Verzuim

Beemster heeft jarenlang een verzuimpercentage gehad van net iets boven de 3%. Het verzuimpercentage van Beemster steeg in 2014 explosief naar 7%. De oorzaak hiervan was een langdurig verzuim van een medewerker. Daarna daalde het verzuim weer. In 2016 bedroeg het ziekteverzuimpercentage 3,36%.

INFORMATIE EN AUTOMATISERING

De zorg voor het computersysteem is een vitaal onderdeel binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering. Sinds de samenwerking met de gemeente Purmerend wordt deze zorg door Purmerend uitgeoefend. In de loop van 2015 is de Beemster organisatie aangesloten op de Purmerendse server en systemen. Daarmee verbeterde de digitale bereikbaarheid tussen Purmerend en Beemster. De bedrijfszekerheid van dit onderdeel is zeer goed te noemen. Voor telefonie is overgestapt op digitaal bellen waarbij iedereen, uitgezonderd het secretariaat, via mobiel en wifi met elkaar kan bellen.

Door Purmerend wordt in hoge mate aandacht besteed aan informatie, zodat zoveel mogelijk voldaan wordt aan de wettelijke regels op dit gebied. In 2016 zijn maatregelen getroffen in het kader van de wet Datalekken.

De website www.beemster.net is een belangrijk communicatiemiddel en de ontsluiting voor de digitale dienstverlening aan inwoners, instellingen en bedrijven. Het beheer en het bewaken van de actualiteit en nieuwswaarde van de informatie op de website is geborgd en uitbesteed aan Purmerend. Besluiten van de gemeenteraad en het college worden op de website gepubliceerd. Gemeenteraads- en commissievergaderingen zijn via internet te volgen. Ook wordt al langer gebruikt gemaakt van Twitter om bijvoorbeeld raadsvergaderingen aan te kondigen. In 2016 kreeg de gemeente ook haar eigen Facebookpagina. Daarnaast kunnen inwoners abonneren op een digitale nieuwsbrief.

ORGANISATIE

In 2016 gaf de gemeentesecretaris leiding aan een vaste staf van medewerkers beleidsregie & control, communicatie, werelderfgoed, bestuurssecretariaat en de bij Beemster Compagnie gedetacheerde medewerker.

De P&O-afdeling van de gemeente Purmerend heeft Beemster in 2016 ondersteund op het gebied van P&O-beleid en -advies, de uitvoering van de Van Werk Naar Werk trajecten en de uitvoering van de personeels- en salarisadministratie.

HUISVESTING EN FACILITAIR BEHEER

Het gemeentehuis is geschikt voor de uitvoering van de taken die momenteel aan een gemeente worden gesteld. Het gebouw is sinds de samenwerking voor een deel niet in

gebruik. Voor het team Gemeentewerken is een aparte locatie in gebruik. Purmerend beheert en onderhoudt de panden die in eigendom zijn op basis van een onderhoudsplanning.

FINANCIËN BEHEER

Er wordt gewerkt aan de hand van de vastgestelde planning en control cyclus. Deze heeft vooral tot doel om de relevante bedrijfsprocessen beheersbaar te laten zijn.

4.6 Verbonden partijen

ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente is verbonden aan een aantal partijen. Deze paragraaf geeft inzicht in de partijen waarmee Beemster is verbonden. Het streven is erop gericht om partijen mee te laten lopen in de reguliere planning en control-cyclus van de gemeente. Dat betekent dat de begroting en de rekening van de partijen, tijdig beschikbaar moeten zijn.

Wat is een verbonden partij ?

Een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Hoe kijken wij aan tegen inhoudelijke aansturing verbonden partijen?

De gemeente heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan verschillende oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten;
- strategisch belang; de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde meer inhoudelijke zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor (de inwoners van) de gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen;
- verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen; qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Beemster via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt, moet de gemeente stilstaan bij de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij.

Begrotingscriterium in relatie tot verbonden partijen

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de gemeenteraad geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen is, dat de uitkomsten van de begroting en jaarverslag van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage uiteen kunnen lopen.

De gemeente Beemster hanteert hierbij de lijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij: kan alleen opgenomen worden in de begroting en de budgetten, na instemming van de gemeenteraad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente;

- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij: beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

DE VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente heeft een relatie met veel participanten. In deze paragraaf vermelden we dan ook niet alle participanten. Het criterium voor vermelding is een aanmerkelijk financieel belang (> € 15.000).

Dit geldt voor de Beemster voor de volgende partijen:

- Aandeelhouder van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG);
- van de N.V. Houdstermaatschappij EZW (onderdeel van NUON).

Deze uitkeringen zijn redelijk stabiel. Wij verwijzen overigens naar de paragraaf weerstandsvermogen, onderdeel stille reserves.

Informatie over de verbonden partijen is om een aantal redenen van belang. De partijen voeren taken uit die in feite tot het gemeentelijke takenpakket behoren. Om bepaalde redenen is de uitvoering bij de verbonden partij gelegd. De taakuitvoering door de verbonden partijen heeft wel financiële consequenties. Hieronder worden per programma de verbonden partijen benoemd voor de Beemster.

PROGRAMMA 2 DE BEEMSTER SAMENLEVING

Verbonden partij	Baanstede werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. B.A.C. Jonk-de Lange
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	In transitiefase
Risico's	Baanstede heeft geen eigen vermogen. Risico's zijn voor rekening deelnemende gemeenten
Eigen vermogen ultimo 2015	nihil
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 8.956.334
Eigen vermogen ultimo 2016	nrb
Vreemd vermogen ultimo 2016	nrb
Begroet resultaat 2016	- € 3.242.300
Resultaat 2016	nrb
Realisatie dividend 2016	nvt
Begroet dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2017	€ 458.201

Verbonden partij	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. B.A.C. Jonk-de Lange
Openbaar belang	in stand houden gezondheidsdienst
Aard	gemeenschappelijk regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een Gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	eigen risicodragers WW-verplichting; omvang projectenportefeuille (à 480.00); doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA); Calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziektes of rampenbestrijding)
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 1.988.697
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 5.648.228
Eigen vermogen ultimo 2016	€ -
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ -
Resultaat 2016	€ -
Realisatie dividend 2016	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2017	€ 275.622

PROGRAMMA 6 VEILIG IN DE BEEMSTER

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. A.J.M. van Beek
Openbaar belang	ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de GR is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 1.998 (x 1.000)
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 32.044 (x 1.000)
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 1.987 (x 1.000) volgens voorlopige jaarrekening
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 30.641 (x 1.000) volgens voorlopige jaarrekening
Resultaat 2016	€ 806.866 volgens voorlopige jaarrekening
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2017	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2017	€ 772.938

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJmond
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	mevr. A. Zeeman
Openbaar belang	ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 6 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	Van rechtswege is toetreding van 8 gemeenten in voorbereiding per 1 april 2017. De GR is hiertoe gewijzigd.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 714.867
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 10.482.087
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 773.661
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 12.613.348
Resultaat 2016	€ 143.788
Realisatie dividend 2016	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2017	€ 173.788

PROGRAMMA 7 WERKEN IN BEEMSTER

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. A.J.M. van Beek
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn Twiske en landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 560.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 2.170.000.
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 4.389.335
Vreemd vermogen 2015	€ 340.673
Eigen vermogen ultimo 2016	-
Vreemd vermogen ultimo 2016	-
Resultaat 2016	-
Realisatie dividend 2016	-
Begroot dividend 2017	-
Geraamde bijdrage 2017	€ 4.000

PROGRAMMA 8 BESTUUR EN STAF

Verbonden partij	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (incl. Stadsregio en Waterlands archief)
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. A.J.M. van Beek
Openbaar belang	Optimale ruimtelijke en economische ontwikkeling van de ISW-regio d.m.v. bestuurlijke en ambtelijke samenwerking van de deelnemende gemeenten
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 6 andere gemeenten
Ontwikkeling	-
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 430.656
Vreemd vermogen 2015	€ 480.020
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 551.130
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 440.048
Resultaat 2016	€ 141.462 (voorlopig)
Realisatie dividend 2016	nvt
Begroot dividend 2016	nvt
Geraamde bijdrage 2017	ISW € 6.029 en streekarchief € 68.503

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Verbonden partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 4,163 (x 1.000.000)
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 145,348 (x 1.000.000)
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 4,486 (x 1.000.000)
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 149,514 (x 1.000.000)
Resultaat 2016	€ 369 miljoen
Dividend 2016	€ 91 miljoen (2015: € 57 miljoen)

Verbonden partij	Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	mevr. A. Zeeman
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert en levert HVC duurzame energie aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 82,0 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 873,9 miljoen
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 89 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 860,5 miljoen
Resultaat 2016	€ 7,6 miljoen
Realisatie dividend 2016	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2017	nvt

Verbonden partij	V.O.F. De Beemster Compagnie
Vestigingsplaats	Middenbeemster
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder dhr. D.J. Butter
Openbaar belang	Ja
Aard	V.O.F. De Beemster Compagnie is in 2011 opgericht door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling (thans BPD ontwikkeling) op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en verkopen van bouwrijpe kavels.
Ontwikkeling	De komende jaren zal de nieuwbouw gestaag verder ontwikkeld worden.
Risico's	Indien er sprake is van verliezen, dan is de gemeente Beemster voor 50% risicodragend.
Eigen vermogen ultimo 2015	€ 894.000 -/-
Vreemd vermogen ultimo 2015	€ 29.967.000
Eigen vermogen ultimo 2016	n.n.b.
Vreemd vermogen ultimo 2016	n.n.b.
Resultaat 2015	€ 336.000 -/-
Realisatie dividend 2015	n.v.t.
Resultaat 2016	n.n.b.
Geraamde bijdrage 2017	€ 0,-

4.7 Grondbeleid

ALGEMEEN

Onder grondbeleid verstaan wij het hele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat voor de realisering van de vastgestelde ruimtelijke en deels ook economische doelstellingen.

DOELSTELLING

Primaire doelstelling is het voeren van actieve grondpolitiek, waarbij door het vaststellen van bestemmingsplannen woningbouwmogelijkheden in de kernen Middenbeemster en Zuidoostbeemster worden gecreëerd.

Onder actieve grondpolitiek verstaan wij dat de gemeente de gronden aankoopt, zonodig tijdelijk beheert, bouwrijp maakt en vervolgens uitgeeft. Dit geeft de grootste zekerheid dat de in het bestemmingsplan opgenomen bestemmingen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Sinds 2008 vult de gemeente deze actieve grondpolitiek samen met BPD (Bouwfonds Property Development) in. In 2011 is deze samenwerking omgezet in de Vof De Beemster Compagnie. Deze samenwerking biedt de mogelijkheid om een actieve rol in de grondpolitiek te kunnen blijven vervullen, met een betere spreiding van risico's en inzet van expertise van BPD. Deze samenwerking geldt voor de twee grote woningbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster en Middenbeemster. Daarbuiten verandert de rol van de gemeente meer en meer in een faciliterende; in dat geval spreken wij van passieve grondpolitiek.

De meest simpele vorm is dat een particulier (projectontwikkelaar) exploiteert en de gemeente louter de publiekrechtelijke rol vervult. Er zijn ook verdergaande vormen van samenwerking, waarbij een rechtvaardige kosten- en batenverdeling wordt afgesproken. Sinds 2015 sluit de gemeente soms ook zogenoemde anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars, waarbij zaken zoals verantwoordelijkheid voor planschadekosten, bestemmingsplan, betrekken omgeving enzovoort, goed worden vastgelegd.

De instrumenten die ons ter beschikking staan om de beoogde woningbouw te bereiken zijn, naast het zelf verwerven, bouwrijpmaken en uitgeven, de toepassing van de grondexploitiewet, de wet voorkeursrecht gemeenten en in het uiterste geval onteigening. Naar verwachting kunnen we in de meeste situaties tot overeenstemming komen. Het inzetten van de eerder genoemde zware instrumenten is dan niet noodzakelijk.

UITGANGSPUNTEN

Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

- Wij kiezen bewust voor een actieve grondpolitiek; waar noodzakelijk wordt gezocht naar vormen van samenwerking en baatafoming;
- Plannen moeten minimaal kostendekkend zijn;
- Toewijzing van bouwgrond en/of nieuwbouwwoningen gebeurt via het per 1 juli 2004 ingevoerde toewijzingsbeleid op basis van de volgorde van inschrijving met de daaraan gekoppelde voorrangsregeling;
- Zo nodig worden afspraken gemaakt over een bijdrage vanuit particuliere grondexploitatie voor de aanleg van bijzondere infrastructurele voorzieningen;
- De verkoopprijzen zijn op een marktconform niveau;
- Het voorkeursrecht wordt toegepast.

STAND VAN ZAKEN

Middenbeemster – De Keyser (Vierde kwadrant)

De planuitwerking gebeurt in opdracht van V.O.F. De Beemster Compagnie. In overleg met het Kwaliteitsteam Des Beemsters is in 2012 een studie gedaan naar de verkavelingmogelijkheden binnen de Beemstermaat. Inmiddels is het stedenbouwkundig plan afgerond voor fase 1 en zijn alle gronden door de gemeente overgedragen aan V.O.F. De Beemster Compagnie. In 2014 is gestart met de verkoop van de eerste 42 woningen en ging het bouwrijp maken van start. In 2015 zijn in deelplan I 42 woningen in aanbouw genomen en zijn opnieuw 28 woningen in

verkoop gebracht. Inmiddels zijn alle woningen in deelplan II verkocht en worden gebouwd. In deelplan III is de voorbereiding gestart voor de bouw van 20 huurwoningen en gaan de 46 woningen en vier kavels in juni 2017 in verkoop.

Een deel van het gebied vierde kwadrant (fase 2) is nog niet in bezit van de gemeente Beemster, maar daarop rust wel de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Zuidoostbeemster fase 1, De Nieuwe Tuinderij

- Westzijde Purmerenderweg (deelgebied 1)

De eerste fase van 42 woningen zijn in 2013 opgeleverd. Met het vervallen van de bestemmingsplanbasis voor het overige gebied, door de uitspraak daarop van de Raad van State, moest een nieuw plan gemaakt worden. Daarop zijn deelplannen opgesteld en in procedure gebracht. De Raad van State stelde in september 2014 de bezwaarmakers tegen deze woningbouwplannen in het ongelijk. Inmiddels is de verkoop van woningen in november 2014 van start gegaan en startte de bouw in april 2015. In 2015 keurde de Raad van State opnieuw een bestemmingsplan goed.

- Oostzijde Purmerenderweg (deelgebied 2)

Dit plangebied heeft een bruto oppervlakte van 18,8 ha. In 2013 kocht de gemeente de helft van de gronden die in het faillissement van een marktpartij waren betrokken en droeg deze over aan V.O.F. De Beemster Compagnie. De resterende grond in het faillissement is eind 2015 verworven en wordt nog overgedragen naar V.O.F. De Beemster Compagnie. Daarmee resteert nog slechts een kleine strook grond die niet in bezit is van de gemeente. Net als in het westelijk deel is de Wet Voorkeursrecht gemeenten gevestigd op het in ontwikkeling te nemen gebied. Het gebied is samen met het westelijk deel en het gebied Slot opgenomen in de grondexploitatie van De Nieuwe Tuinderij. Deze grondexploitatie wordt jaarlijks herzien. Omdat het bestemmingsplan ZOB I 1e partiële herziening ook voor dit deel door de Raad van State is geschrapt, wordt voor de woningbouw in dit gebied een nieuw bestemmingsplan voorbereid. Inmiddels is er een nieuw bestemmingsplan in procedure. De start van de woningbouw in het oostelijke deel is gepland in 2018.

Zuidoostbeemster fase 2

In de uitwerking van het streekplan Noord-Holland-Zuid (Waterlands Wonen) staat dat tot 2020 in Zuidoostbeemster maximaal 450 woningen (in uitleggebied) mogen worden gebouwd. Dit gebied ligt ten oosten van de Purmerenderweg en strekt zich uit vanaf het Noorderpad tot aan het sportcomplex van de voetbalvereniging ZOB. In dit gebied lag een glastuinbouwbedrijf, dat per 1 januari 2009 is beëindigd. De gronden ter grootte van 3.93.55 ha zijn, in verband met het strategisch belang van een gemeentelijke grondpositie in dit plangebied, aangekocht. De ontwikkeling van deze gronden vindt pas na de ontwikkeling van fase 1, dus na 2020 plaats. De gronden zijn inmiddels afgewaardeerd tot een marktconform niveau, behorend bij gronden die voor woningbouw in exploitatie genomen worden.

Zuidoostbeemster, diverse kleine locaties

- Voormalig Buurthuissterrein

Hier is ruimte voor drie vrijstaande woningen. De kavels voor particulier opdrachtgeverschap zijn in 2014 allemaal verkocht en de woningen zijn in 2015 opgeleverd.

- Voormalig Spelemeisterrein

In 2013 is hiervoor een plan voor de bouw van 14 woningen ontwikkeld. Wegens bezwaren vanuit de buurt zijn de plannen inmiddels aangepast. De verwachte start bouw in 2015 is niet gerealiseerd. Die is verschoven naar 2016. Wel is de grond in 2015 overgedragen aan betrokkene en betaald.

- Westzijde Purmerenderweg (terrein Jonk)

Dit plangebied heeft een bruto oppervlakte van ongeveer 6 ha en is volledig privaat eigendom. De eigenaren hebben hun plannen voorlopig in de ijskast gezet en hebben de bedrijvigheid vooralsnog voortgezet. Eventuele ontwikkeling is een privaat initiatief.

J A A R R E K E N I N G

5 BALANS EN TOELICHTING

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

A. INLEIDING

De programmarekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Dit is een nadere uitwerking van de financiële verordening en ex artikel 2012 van de gemeentewet. Met ingang van 1 januari 2004 trad het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking.

De voornaamste uitgangspunten zijn:

- Eenheid van programmabegroting- en rekening;
- Het opnemen van een balans waaruit de financiële positie van de gemeente blijkt.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de programmarekening

In de programmarekening zijn gegevens verwerkt met betrekking tot 2016 voor zover deze bekend waren tot en met **31 maart 2016**. Gegevens na deze datum zijn benoemd in de paragraaf 'gebeurtenissen na balansdatum' en opgenomen in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de programmarekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate verantwoord in het jaar waarin het dividend ontvangen en/of het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdrage als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, bepaalt de wetgever in feite dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen door het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente moet deze onzekerheid in de jaarstukken noemen, ook al ligt de oorzaak elders.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit

hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij kunt u denken aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties), moet wel een verplichting worden gevormd.

B. BALANS

1. Vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

1.1. Immateriële vaste activa

Bijdrage aan activa van derden

Sinds 1 januari 2016 worden de bijdragen in activa van eigendom van derden verantwoord onder de immateriële vaste activa. De immateriële activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Bijdragen die in directe relatie staan met het actief worden op de waardering in mindering gebracht.

1.2. Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Materiële vaste activa met economisch nut

Alle investeringen met economisch nut worden geactiveerd en dus afgeschreven. Een investering is van economisch nut als activum verhandelbaar is of wanneer er opbrengsten mee kunnen worden gegenereerd. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt er op het saldo afgeschreven.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Investeringen met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte (o.a. wegen, pleinen, bruggen) worden in beginsel altijd geactiveerd en afgeschreven, volgens de in de financiële verordening opgenomen afschrijvingstabel. Het zijn investeringen die geen middelen genereren, maar wel duidelijk een publieke taak vervullen. Het argument om te activeren en af te schrijven is dat de lasten evenredig worden toegerekend volgens de economische levensduur (gebruiksduur) van de objecten. Indien van toepassing worden op deze investeringen (beschikkingen over) bestemmingsreserves in mindering gebracht. Dit geldt ook voor investeringsbijdragen van derden (die direct zijn gerelateerd aan de investering). In beide gevallen wordt er op het saldo afgeschreven en ten laste van de exploitatie gebracht. Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimten worden alleen in uitzonderingsgevallen geactiveerd.

Deze uitzonderingsgevallen betreffen:

- Eerste aanleg, vervanging of renovatie (levensduur verlengend) van wegen en straten met de hierbij behorende civiele kunstwerken, niet opgenomen in grondexploitaties;
- Eerste aanleg, vervanging of renovatie (levensduur verlengend) van waterbouwkundige werken, verkeerslichtinstallaties en openbare verlichting;

- Omvangrijke wegconstructies in het kader van wijkverbetering of verkeersdoorstroming.

Afschrijvingsmethoden- en termijnen

Slijtende investeringen schrijven we vanaf het moment van ingebruikneming lineair af, tenzij de gemeenteraad voor een andere wijze van afschrijving heeft gekozen. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief schrijven we niet af, tenzij deze kosten kunnen worden beschouwd als onderdeel van de verkrijgingsprijs van materiële activa, de zogenaamde voorbereidingskosten. De afschrijvingstermijn van het geactiveerde materiële actief is dan geldend voor het totale bedrag.

Moment van eerste jaar afschrijving

Als ingangsdatum van de afschrijving geldt het volgend op het jaar na oplevering c.q. vervaardiging. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt in principe niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa met economisch nut	Afschrijvingstermijn
A. Gronden en terreinen	geen
B. (Bedrijfs) gebouwen:	
Nieuwbouw (traditionele bouw)	40 jaar
Nieuwbouw (systeembouw)	20 jaar
Renovatie / restauratie / aankoop	25 jaar
C. Rioleringswerken:	
Zoals aangegeven in het vigerende GRP (Gemeentelijk rioleringsplan)	- jaar
D. (Technische) installaties in bedrijfsgebouwen:	15 jaar
E. Inventaris, meubilair, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen	10 jaar
F. Automatiseringsapparatuur (inclusief software)	5 jaar
G. Transportmiddelen, gereedschappen en overig materiaal :	
Naar gangbare ervaringsnormen of voorgeschreven normen over de gebruiksduur	- jaar
Activa met maatschappelijk nut	
A. Wegen en straten:	
Nieuw (eerste aanleg)	40 jaar
Omvangrijke wegconstructies	25 jaar
Herinrichten wegen en straten	20 jaar
Herasfalteren en -straten (groot incidenteel onderhoud)	15 jaar
B. Bruggen en overige grote kunstwerken:	20 jaar
C. Openbare verlichting en verkeersinstallaties:	15 jaar

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.

Levensduurverlengende investeringen

Dit betreft uitgaven voor groot onderhoud, zoals vervanging van (delen) van daken, dakbedekking, elektrische installaties, vloeren e.d. *Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:*

- Kosten van klein onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie gebracht;
- Kosten van groot onderhoud komen ten laste van een hiervoor gevormde reserve (o.b.v. een actueel beheersplan);

- Levensduurverlengende investeringen worden geactiveerd en afgeschreven (eventueel via de componentenbenadering).

1.3. Financiële vaste activa

Onder financiële activa vallen de kapitaalverstrekkingen, verstrekte leningen en overige uitzettingen (verstrekkingen) met een looptijd langer dan een jaar. De waardering van de kapitaalverstrekkingen en verstrekte leningen is tegen nominale waarde (verstrekte waarde, verminderd met aflossingen en andere terugontvangsten).

Participaties (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen)

Participaties in het aandelenkapitaal zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Gemeente Beemster heeft de volgende participaties:

- a. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Het aantal aandelen BNG bedraagt 6.371. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 15.928;
- b. EZW (betreft aandelen in het voormalig Energiebedrijf Zaanstreek/Waterland). Het aantal aandelen EZW bedraagt 3.128. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 212.923;
- c. De kapitaalverstrekking vof De Beemster Compagnie bedraagt € 500;
- d. Deelneming NV huisvuilcentrale Alkmaar N-H (HVC). In 2011 zijn 11 aandelen tegen € 45,45 per aandeel in HVC verworven. Het totale aandelenbelang bedraagt € 500.

Verstrekte langlopende geldleningen

De verstrekte langlopende geldleningen zijn opgenomen tegen nominale waarde, verminderd met de ontvangen aflossingen. Onder deze balanspost per 31 december 2016 zijn voornamelijk opgenomen de verstrekte startersleningen en een verstrekte hypothecaire geldlening. Sinds 2001 worden de saldi en de mutaties van de verstrekte BBZ-leningen hieronder verantwoord. De verantwoording van deze bedragen is overeenkomstig de verantwoording in de administratie van sociale zaken.

Bijdragen aan derden

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (gereed product en handelsgoederen) zijn gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen die gebaseerd zijn op de gemiddelde betaalde inkoopprijs.

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen en ontvangen (rijks)subsidies.

De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden alleen genomen als die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden (realisatieprincipe). Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De verantwoording van de grondexploitatie verloopt via de exploitatie, als onderdeel van programma 3 Wonen en ruimtelijke kwaliteit in Beemster. Bij deze methode worden jaarlijks in de programmarekening van baten en lasten zowel de werkelijke lasten van het bouwrijp maken als de werkelijke verkopen getoond. Het (positieve dan wel negatieve) saldo daarvan is de mutatie onderhanden werk (OHW). Daarnaast komt de post voorraden terug in de paragraaf grondbeleid.

Een voorziening voor verwachte verliezen in de grondexploitaties en gebiedsontwikkelingen wordt gepresenteerd onder de posten 'niet in exploitatie genomen bouwgronden' en 'bouwgronden in exploitatie'.

2.2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

2.3. en 2.4 Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen. De liquide middelen zijn opgenomen volgens de laatste dagafschriften van het jaar 2016. In de overlopende activa zijn opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

3. Vaste passiva

3.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De waardering vindt plaats tegen nominale waarden. De reserves worden onderscheiden in een algemene reserve, egalisatie reserves, reserves voor bruto activering vaste activa en de overige bestemmingsreserves.

De algemene reserve dient als algemeen financieel weerstandsvermogen, waarbij op grond van de notitie reserves en voorzieningen minimaal een bedrag van € 1.500.000 wordt aangehouden. De algemene reserve kwam tot stand dankzij (batige) saldi. De algemene reserve ontwikkelt zich in 2016 negatief en staat op bijna € 3,2 miljoen (ná resultaatbestemming).

3.2. Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies en zijn getroffen voor op de balansdatum bestaande risico's, verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten. Daarnaast zijn onderhouds- en egalisatievoorzieningen getroffen ter gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal boekjaren en mede gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen. De onderhoudsegalisatie voorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' zetten we het beleid verder uiteen.

De ontvangen voorschotbedragen van de Europese en Nederlandse overheidslichamen over uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, worden niet meer tot de voorzieningen gerekend. Deze ontvangen voorschotbedragen verantwoorden we onder het onderdeel 4.2 overlopende passiva.

Voor een volledig overzicht van de voorzieningen verwijzen we naar de bijlagen 3.

3.3 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De afschrijvingstermijn voor kosten verbonden aan het sluiten van nieuwe geldleningen en (dis)agio loopt parallel aan de looptijd van de nieuw aangetrokken geldlening.

4. Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de overlopende passiva zijn opgenomen de meerjarige uitkeringen. Deze uitkeringen zijn beklemd door de voorwaarden die zijn gesteld door een geldgever (bijvoorbeeld rijksbijdrage, subsidies) en waarvan de hoogte van de opgenomen bedragen overeenkomstig is met de door de geldgevers verstrekte subsidies en/of bijdragen.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

C. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN/PLICHTEN

C1. Plichten

Dit betreft langlopende verplichtingen die samenhangen met opdrachten voor leveringen of opdrachten voor dienstverleningen. De kosten van dergelijke opdrachtverleningen worden op basis van de jaarlijkse presentaties als (exploitatie)lasten aan de jaren toegerekend. Hieronder lichten we de belangrijkste verplichtingen toe.

a. Onderhoudsovereenkomsten en licenties

De gemeente sloot diverse meerjarige overeenkomsten af voor het uitvoeren van onderhoud en licenties. Deze overeenkomsten zijn niet apart gekwantificeerd. De lasten zijn opgenomen in de begroting. Voor het vrijval van deze lasten moeten opzegtermijnen in acht worden genomen.

b. Periodieke subsidies

Door de gemeente wordt een aantal periodieke subsidies verleend. Voor het beëindigen en wijzigen hiervan moeten termijnen van redelijkheid in acht worden genomen. Hieruit kan een ovebruggingsperiode vloeien. De periodieke subsidies zijn opgenomen in de programmabegroting.

C2. Rechten

Nabetalingsregeling Wooncompagnie

Enkele jaren geleden is een verlaging van de grondprijs voor de sociale huurwoningen in Leeghwater gerealiseerd. De verleende korting is in het grondcontract opgenomen met een nabetalingsverplichting bij verkoop binnen 15 jaar met de corporatie Wooncompagnie. Deze nabetalingsregeling valt buiten de samenwerking in V.O.F. De Beemster Compagnie en komt ten goede aan gemeente Beemster.

Participatie gemeenschapscentrum De Kerckhaen

In 2005 is bij de koop van het voormalige cafe De Kerckhaen te Westbeemster (€ 660.000) door de Stichting Beheer Kerckhaen gefinancierd door het afsluiten van een hypothecaire lening bij de Rabobank en de gemeente Beemster (€ 330.000). Het restant van € 330.000 is als contanten bijeengebracht in de vorm van participaties van particulieren en bedrijven. Deze participaties zijn niet rentegevend en loten de eerste vijf jaar niet uit. De gemeente participeerde voor een bedrag van € 75.000, waarbij de aankoopkosten van de participaties in één keer ten laste van de exploitatie zijn gebracht. In geval van uitloting na vijf jaar komen deze baten ten gunste van de exploitatie.

5.2 Balans per 31 december 2016

bedragen x € 1.000.-	2016	2015
Activa		
1. Vaste activa		
1.1 <i>Immateriële vaste activa</i>	19.200	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	19.200	-
1.2 <i>Materiële vaste activa</i>	21.490.724	18.774.014
Investerings met een economisch nut		
- gronden uitgegeven in erfpacht	111.700	111.700
- Investerings waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.885.264	3.644.493
- overige investeringen met economisch nut	14.897.288	12.211.013
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.596.472	2.806.808
1.2 <i>Financiële vaste activa</i>	1.069.687	1.828.241
Kapitaalverstrekkings aan:		
- overige verbonden partijen	229.851	229.851
Overige langlopende lenings u/g	839.837	1.572.190
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	-	26.200
Totaal vaste activa	22.579.612	20.602.255
2. Vlottende activa		
2.1 <i>Vorrads:</i>	90.235	2.956.949
Grond- en hulpstoffen:		
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	-	2.871.070
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	90.235	85.879
Gereed product en handelsgoederen	-	-
2.2 <i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	2.170.157	2.558.363
Vorderings op openbare lichamen	1.725.323	1.473.647
Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	261.961
Overige vorderings	444.834	822.755
2.3 <i>Liquide middelen</i>	515	4.345
Kassaldi	515	4.345
Banksaldi	-	-
2.4 <i>Overlopende activa</i>	180.320	327.900
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	30.201	244.746
-overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	150.118	83.154
Totaal vlottende activa	2.441.226	5.847.557
Totaal generaal	25.020.838	26.449.812

bedragen x € 1.000.-	2016	2015
Passiva		
3. Vaste passiva		
3.1 <i>Eigen vermogen</i>	10.929.170	12.981.704
- Algemene reserve	3.966.735	2.800.011
- Gerealiseerd resultaat	-773.685	2.354.103
- Bestemmingsreserves	7.736.120	7.827.590
3.2 <i>Voorzieningen</i>	1.046.107	434.544
3.3 <i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	9.115.328	8.178.970
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.115.328	8.171.454
- overige binnenlandse sectoren	-	7.516
Totaal vaste passiva	21.090.605	21.595.218
4. Vlottende passiva		
4.1 <i>Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	1.852.403	3.319.812
4.2 <i>Overlopende passiva</i>	2.077.830	1.534.782
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.007.993	1.450.057
met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met	69.838	84.540
een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	185
Totaal vlottende passiva	3.930.233	4.854.594
Totaal generaal	25.020.838	26.449.812
	2016	2015
5. Waarborgen en garanties	3.198.245	3.574.663

Toelichting op de balans per 31 december 2016

ACTIVA (bedragen in euro's)

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Herrubri-
cering /

ACTIVA (bedragen in euro's)								
Bijdrage aan activa van derden:	Boekwaarde 01-01-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2016	
Bijdrage aanleg fietspad Rijperweg - oost	-	5.400	-	1.800	-	-	3.600	
Bijdrage behoud openbare verlichting polderwegen	-	20.800	-	5.200	-	-	15.600	
Totalen	-	26.200	-	7.000	-	-	19.200	
1.2 Materiële vaste activa								
<i>De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:</i>								
	Boekwaarde 31-12-2016							Boekwaarde 31-12-2015
In erfpacht uitgegeven gronden	111.700							111.700
Investeringen met economisch nut:								
- waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.885.264							3.644.493
- overige investeringen met economisch nut	14.897.288							12.211.013
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	2.596.472							2.806.808
Totaal	21.490.724							18.774.014
<i>Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de investeringen weer:</i>								
	Herrubri- cering /							
Activasoort	Boekwaarde 01-01-2016	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2016	
Bedrijfsgebouwen	10.579.831	14.414	-	460.804	-	-	10.133.441	
Gronden en terreinen	315.000	2.885.997	-	-	-	-	3.200.997	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut)	4.622.372	451.326	-	325.232	-	-	4.748.466	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)	2.632.808	264.933	-	305.969	-	-	2.591.772	
Machines, apparaten en installaties	251.035	29.700	-	35.533	-	-	245.201	
Overige materiële vaste activa (economisch nut)	298.469	261.099	-	31.722	-	-	527.846	
Overige materiële vaste activa (maatschappelijk nut)	4.700	-	-	-	-	-	4.700	
Vervoersmiddelen	49.501	-	-	28.600	-	-	20.900	
Woonruimten	20.300	-	-	2.900	-	-	17.400	
Totalen	18.774.015	3.907.470	-	1.190.760	-	-	21.490.724	

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-2016	Herrubri- cering	Vermeer- deringen	Afwaar- dering	Aflos- singen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen:	229.851	-	-	-	-	-	229.851
- N.V. Houdstermaatschappij EZW (3.128 x € 68,07)	212.923	-	-	0,00	-	-	212.923
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	15.928	-	-	0,00	-	-	15.928
- Kapitaalverstreking vof De Beemster Compagnie	500	-	-	0,00	-	-	500
- Aandelen H.V.C. Alkmaar (11 x € 45,45)	500	-	-	0,00	-	-	500
Overige langlopende leningen aan:	1.572.190	-	117.985	7.371	842.967	-	839.837
- Hypothecaire geldleningen personeel	753.327	-	-	-	753.327	-	-
- Hypothecaire geldlening Stichting De kerckhaen	165.000	-	-	-	-	-	165.000
- Verstrekte BBZ-leningen	40.776	-	35.738	7.371	8.206	-	60.937
- SVN-starterslening rc 13613	272.910	-	40.000	-	40.070	-	272.840
- SVN-rekening-courantovereenkomst	340.177	-	42.247	-	41.364	-	341.060
Bijdrage aan activa van derden:	26.200	26.200-	-	-	-	-	-
- Bijdrage aanleg fietspad Rijperweg oost	5.400	5.400-	-	-	-	-	-
- Behoud openbare verlichting polderwegen	20.800	20.800-	-	-	-	-	-
Totalen	1.828.240	26.200-	117.985	7.371	842.967	-	1.069.687

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2016	2015
<i>Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:</i>		
- Niet in exploitatie genomen (bouw)gronden	-	2.871.070
- Gereed product en handelsgoederen	-	-
Subtotaal	-	2.871.070
- Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie genomen	90.235	85.879
- AF: Voorziening verwachte verliezen grondexploitaties	-	-
Totalen	90.235	2.956.949

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan van het verloop in 2016 het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2015	Herrubri- cering	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden vm volkstuinen Noorderpad te ZOB	70.952	-70.952	-	-	-
Gronden Zuidoostbeemster fase 2	2.349.042	-2.349.042	-	-	-
Herontwikkeling vm gebouw/terrein TDBZ te MB	451.077	-451.077	-	-	-
Totalen	2.871.070	-2.871.070	-	-	-

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2016 het volgende overzicht worden weergegeven:

Bouwgronden in exploitatie:	Boekwaarde 31-12-2015	Herrubri- cering	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden vm volkstuinen Noorderpad te ZOB	-	70.952	19.283	-	90.235
Herontwikkeling gebouw/terrein De Bonte Klaver Nb	85.879	-85.879	-	-	-
Totaal	85.879	-14.927	19.283	-	90.235
		Nog te maken kosten			539.190
		Nog te verwachten opbrengsten			638.123
		Geraamd eindresultaat			8.698

2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2016	2015
Soort vordering:		
Vorderingen op openbare lichamen	1.725.323	1.473.648
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	-	261.961 *)
Overige vorderingen	657.125	1.071.480
AF: Voorziening dubieuze debiteuren	212.291-	248.726-
Totalen	2.170.157	2.558.363

*) Het overzicht van het drempelbedrag schatkistbankieren is opgenomen onderaan de toelichting op de balans.

De overige vorderingen zijn ultimo 2016 als volgt samengesteld:

Gemeentelijke belastingen	334.210
Bijstandsdebiteuren	218.114
Overige vorderingen	104.801
Totaal	657.125

De voorziening dubieuze debiteuren is als volgt opgebouwd:

Bijstandsdebiteuren	165.912-
Overige debiteuren (waaronder belastingdebiteuren)	46.379-
Totaal	212.291-

2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2016	2015
Kassaldi	515	4.345
Banksaldi	-	-
Totalen	515	4.345

2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2016	2015
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	150.118	83.154
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel	30.201	244.746
Totalen	180.320	327.900

Het verloop van de nog te ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel gedurende het jaar 2016 is als volgt:

	Saldo 01-01-2016	Toevoe- gingen	Ontvang- sten	Saldo 31-12-2016
- Ministerie van SZW: Aanvraag incidentele aanvulling uitkering 2014 WWB-inkomensdeel	164.311	-	164.311	-
- Ministerie van SZW: Aanvraag incidentele aanvulling uitkering 2015 WWB-inkomensdeel	68.096	-	68.096	-
- Ministerie van SZW: Bbz 2004 / nog te ontvangen declaratiedeel 2013	6.116	-	6.116	-
- Ministerie van SZW: Bbz 2004 / nog te ontvangen declaratiedeel 2015	6.223	-	6.223	-
- Ministerie van SZW: Bbz 2004 / nog te ontvangen declaratiedeel 2016	-	26.016	-	26.016
- SRA: bijdrage Duurzaam Veilig Beemster 2013-2014	-	4.185	-	4.185
Totaal	244.746	30.201	244.746	30.201

PASSIVA (bedragen in euro's)

3. Vaste passiva

3.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2016	2015
Agemene reserve	3.966.735	2.800.011
Bestemmingsreserves	7.736.120	7.827.590
Totaal	11.702.855	10.627.601
Gerealiseerd resultaat	773.685-	2.354.103
Totaal eigen vermogen	10.929.170	12.981.704

Het verloop van de algemene reserves en bestemmingsreserves in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo 01-01-2016	Bestemming resultaat	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermind. tdv afschrijv.	Saldo 31-12-2016
Algemene reserves	2.800.011	1.166.724	-	-	-	3.966.735
Egalisatiereserves (tarieven)	775.289	-	449.847	685.711	-	539.425
Bestemmingsreserves	1.505.829	857.378	-	508.362	-	1.854.845
Reserves in verband met bruto activering vaste activa	5.546.472	-	-	-	204.622	5.341.850
Totalen	10.627.601	2.024.102	449.847	1.194.073	204.622	11.702.855

De uitgebreide specificatie en het verloop is opgenomen in de bijlage reserves en voorzieningen.

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Onder de "Verminderen ter dekking van afschrijvingen" staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke

bestemmingsreserve is gevormd. Het bedrag van de verminderingen is gebaseerd op de afschrijvingstermijn van de aan de specifieke reserve gerelateerde vaste activa (investering).

3.2 Voorzieningen

Het in de balans opgenomen Voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

	2016	2015
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	974.097	364.363
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen	-	-
- Door derden beklemde middelen met een specifieke toepassingsrichting	72.010	70.182
Totaal	1.046.107	434.545

Het verloop van de voorzieningen in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo 01-01-2016	Toevoe- ging	Vrijval	Aanwen- ding	Saldo 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
- Voorziening wachtgelden bestuurders	48.050	416.000	-	60.879	403.172
- Voorziening frictiekosten i.v.m. samenwerking met Purmerend	100.530	-	11.000	53.859	35.670
- Voorziening sloopkosten 4e kwadrant Middenbeemster (De Keyser)	50.783	-	-	-	50.783
- Voorziening bouw- en woonrijpmaken voormalig Spelemei te Zuidoostbeemster	165.000	-	-	-	165.000
- Voorziening wachtgelden personeel	-	373.000	-	53.528	319.472
Onderhoudsegalisatie voorzieningen					
- N.v.t.	-	-	-	-	-
Door derden beklemde middelen met een specifieke toepassingsrichting					
- Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	70.182	7.102	-	5.273	72.010
Totalen	434.545	796.102	11.000	173.539	1.046.107

De uitgebreide specificatie en het verloop is opgenomen in de bijlage reserves en voorzieningen.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2016	2015
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.115.328	8.171.454
Overige binnenlandse sectoren	-	7.516
Totaal vaste schuld	9.115.328	8.178.970

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2016:

	Saldo 01-01-2016	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2016
Opgenomen onderhandse leningen:				
- overige binnenlandse sectoren	7.516	-	7.516	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.171.454	2.000.000	1.056.126	9.115.328
Totalen	8.178.970	2.000.000	1.063.642	9.115.328

De totale rentelasten over het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedroeg € 263.623

Per 31 december 2016 was de gemiddelde rentelast 3,23%.

4. Vlottende passiva

4.1 Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2016	2015
Overige schulden	877.745	862.432
Banksaldi	974.657	457.380
Overige kasgeldleningen	-	2.000.000
Totalen	1.852.403	3.319.812

4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	2016	2015
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	185
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.007.993	1.450.057
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	69.838	84.540
Totaal	2.077.830	1.534.782

1) Het verloop van de meerjarige uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven

	Saldo 01-01-2016	Toevoe- ging	Aanwen- ding	Terugbetaald	Saldo 31-12-2016
- Ministerie van SZW: Wsw-budget voor 2013 (terug te betalen)	4.959	-	-	4.959	-
- Ministerie van SZW: Wsw-budget voor 2014 (terug te betalen)	7.838	-	-	-	7.838
- Rijksdienst van het CE: subsidie Wet op het specifiek Cultuurbeleid (WsC)	16.000	-	-	-	16.000
- Provincie N-H: subsidie project Duurzaamheid 2013-2016	16.742	-	16.742	-	-
- SRA: bijdrage Duurzaam Veilig Beemster 2013-2014	39.000	-	16.000	-	23.000
- SRA: bijdrage Snelheidsindicatoren Beemster	-	23.000	-	-	23.000
Totaal	84.540	23.000	32.742	4.959	69.838

5. Waarborgen en garanties

Het onder de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer:	Aantal leningen	Perc. Borgstelling	Hoofdsom 31-12-2015	Hoofdsom 31-12-2016	Gewaarborg
- Wooncompagnie / leningen t.b.v. sociale woningbouw	1	0%	3.200.000	3.200.000	-
- Woonzorg Nederland / leningen t.b.v. sociale woningbouw	3	0%	5.030.000	2.547.000	-
- Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland / lening NWB	1	3,27%	9.000.000	9.000.000	294.300
- Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) /diverse geldleningen	1	0,37%	670.000.000	670.000.000	2.479.000
- Beemster Ruiters LR&PC / lening ABN-Amro	1	100%	325.000	83.730	83.730
- St. tot behoud De Nachtegaal / lening BNG	1	100%	96.000	92.000	92.000
- HvO / hypothecaire geldleningen personeel	4	100%	383.363	249.215	249.215
			688.034.363	685.171.945	3.198.245

Schatkistbankieren verslagjaar

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

(1)	Drempelbedrag (verslagjaar)	250				
			Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	9	52	37	25	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	241	198	213	225	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	18.356				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	18.356				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002	Drempelbedrag met een minimum van €250.000	250				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
			Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	775	4.687	3.382	2.316	
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	9	52	37	25	

B I J L A G E N

I. PORTEFEUILLEVERDELING	111
II. OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA EN BELEIDSVELD	112
III. OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN	114
IV. OVERZICHT KREDIETEN	122
V. VERANTWOORDINGSOVERZICHT SISA	125
VI. WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE SECTOR	127
VII. BEGROTINGSONRECHTMATIGHEID	129
VIII. CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT	132

Bijlage I Portefeuilleverdeling

Burgemeester A.J.M. van Beek, *Dorpswethouder van Noordbeemster*

- Openbare orde en integrale veiligheid;
- Algemene, juridische en kabinetszaken;
- Coördinatie collegebeleid;
- Externe betrekkingen;
- Burgerzaken;
- Ambtelijke samenwerking met Purmerend;
- Regionale samenwerking;
- Bedrijfsvoering (P&O, gemeentehuis, ICT);
- Burgerparticipatie (coördinatie);
- Communicatie en voorlichting;
- Kunst en cultuur;
- Toerisme en recreatie;
- Werelderfgoed (siteholder).

Wethouder B.A.C. Jonk-de Lange, *1e loco*, *Dorpswethouder van Middenbeemster*

- Onderwijs / passend onderwijs;
- Volksgezondheid inclusief dierenwelzijn;
- Zorg / sociaal domein:
 - Jeugdzorg/AWBZ
 - WMO
 - Participatiewet / WWB (voor wat betreft de werkgeverscontracten gezamenlijk met wethouder D.J. Butter).

Wethouder D.J. Butter, *2e loco*, *Dorpswethouder van Westbeemster*

- Duurzaamheid;
- Economie inclusief agrarische zaken (voor wat betreft de werkgeverscontracten gezamenlijk met wethouder B.A.C. Jonk-de Lange).
- Financiën;
- Verkeer en vervoer;
- Projectwethouder projectmatige woningbouw (De Beemster Compagnie);
- Volkshuisvesting;
- Vastgoed en accommodatiebeleid (inclusief ontwikkeling gemeentehuis);
- Coördinerend wethouder campusvorming.

Wethouder A. Zeeman, *3e loco*, *Dorpswethouder van Zuidoostbeemster*

- Milieu inclusief afvalinzameling;
- Monumentenzorg en archeologie;
- Openbare ruimte;
- Ruimtelijke ordening, uitgezonderd de projectmatige woningbouw (De Beemster Compagnie);
- Flora en fauna;
- Welzijn (algemeen maatschappelijke voorzieningen);
- Statushouders;
- Implementatie Omgevingswet;
- Sport.

Bijlage II Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Programma/Beleidsveld/prestatieveld	Primitieve begroting 2016			Begroting bijgesteld 2016			Realisatie 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
BV011 Publieksdienstverlening	-1.239.019	232.826	-1.006.193	-1.382.428	232.826	-1.149.602	-1.373.372	260.734	-1.112.638
PGR01 Publieksdiensten voor Beemster	-1.239.019	232.826	-1.006.193	-1.382.428	232.826	-1.149.602	-1.373.372	260.734	-1.112.638
BV021 Maatschappelijke ondersteuning	-2.106.287	238.735	-1.867.552	-1.827.538	224.808	-1.602.730	-1.526.911	195.412	-1.331.499
BV022 Jeugd en jeugdzorg	-1.644.684	-	-1.644.684	-1.671.203	-	-1.671.203	-1.996.978	-268	-1.997.246
BV023 Werk en inkomen	-2.281.547	1.388.318	-893.229	-1.952.446	1.031.221	-921.225	-1.840.382	1.073.722	-766.660
BV024 Kunst en Cultuur	-370.377	76.620	-293.757	-411.953	76.600	-335.353	-372.774	55.032	-317.742
BV025 Sport en recreatie	-432.595	114.432	-318.163	-434.435	100.389	-334.046	-403.426	98.101	-305.325
BV026 Onderwijs	-1.259.728	406.035	-853.693	-1.243.417	382.201	-861.216	-1.286.166	396.405	-889.761
PGR02 De Beemster samenleving	-8.095.218	2.224.140	-5.871.078	-7.540.992	1.815.219	-5.725.773	-7.426.637	1.818.404	-5.608.233
BV031 Wonen	-1.106.064	560.317	-545.747	-1.138.129	501.747	-636.382	-2.090.057	1.499.827	-590.229
BV032 Ruimtelijke kwaliteit	-50.905	-	-50.905	-175.113	-	-175.113	-86.214	21.500	-64.714
PGR03 Wonen en ruimtelijke kwaliteit Beemster	-1.156.969	560.317	-596.652	-1.313.242	501.747	-811.495	-2.176.271	1.521.327	-654.943
BV041 Milieu	-637.700	-	-637.700	-698.455	20.927	-675.528	-713.869	20.927	-692.942
BV042 Afvalverwerking	-878.499	842.328	-36.171	-950.058	890.883	-59.175	-996.466	925.647	-70.819
PGR04 Duurzaamheid en milieu in Beemster	-1.516.199	842.328	-673.871	-1.646.513	911.810	-734.703	-1.710.335	946.574	-763.761
BV051 Beheer openbare ruimte	-2.391.354	688.671	-1.722.683	-2.358.117	668.671	-1.689.446	-2.571.860	730.103	-1.841.757
BV052 Bereikbaarheid	-188.593	600	-187.993	-231.541	40.600	-190.941	-154.963	16.000	-138.963
PGR05 De Beemster omgeving	-2.579.947	669.271	-1.910.676	-2.589.658	709.271	-1.880.387	-2.726.823	746.103	-1.980.720
BV061 Veiligheid	-1.152.626	3.808	-1.148.818	-1.194.942	20.509	-1.174.433	-1.198.805	22.288	-1.176.517
PGR06 Veilig in Beemster	-1.152.626	3.808	-1.148.818	-1.194.942	20.509	-1.174.433	-1.198.805	22.288	-1.176.517
BV071 Economie	-79.931	1.192	-78.739	-157.079	11.092	-145.987	-120.547	9.900	-110.647
PGR07 Werken in Beemster	-79.931	1.192	-78.739	-157.079	11.092	-145.987	-120.547	9.900	-110.647
BV081 Bestuur en concern	-1.623.013	34.295	-1.588.718	-1.686.463	4.588	-1.681.875	-2.239.219	6.496	-2.232.723
BV082 Bestuurlijke samenwerking	-101.368	-	-101.368	-114.584	-	-114.584	-100.364	-	-100.364
PGR08 Beemster Bestuur en Staf	-1.724.381	34.295	-1.690.086	-1.801.047	4.588	-1.796.459	-2.339.583	6.496	-2.333.087
Resultaat programma's	-17.544.290	4.568.177	-12.976.113	-17.625.901	4.207.062	-13.418.839	-19.072.371	5.331.827	-13.740.544
1 Lokale heffingen	-	1.633.472	1.633.472	-	1.849.122	1.849.122	-	1.840.285	1.840.285
2 Nog te bestemmen middelen	-246.479	90.944	-155.535	-219.359	122.797	-96.562	-314.032	123.997	-190.035

Programma/Beleidsveld/prestatieveld	Primitieve begroting 2016		Begroting bijgesteld 2016		Realisatie 2016				
3 Gemeentefonds	-	9.843.715	9.843.715	-	9.887.938	9.887.938	-	9.860.673	9.860.673
4 Eigen financieringsmiddelen	-	512.514	512.514	-	449.537	449.537	-	449.847	449.847
5 Deelnemingen	-16.331	71.803	55.472	-16.435	74.803	58.368	-16.375	48.189	31.815
6 Incidentele baten en lasten	-36.600	50.000	13.400	-36.600	50.000	13.400	-36.121	61.548	25.427
7 Begrotingsaldo	299.640	-	299.640	-	-	-	-	-	-
PGR09 Algemene dekkingsmiddelen	230	12.202.448	12.202.678	-272.394	12.434.197	12.161.803	-366.528	12.384.539	12.018.011
Resultaat voor mutatie reserves	-17.544.060	16.770.625	-773.435	-17.898.295	16.641.259	-1.257.036	-19.438.899	17.716.365	-1.722.533
R10 Reserves	-512.514	1.285.949	773.435	-438.859	1.539.176	1.100.317	-449.847	1.398.695	948.848
PGR13 Resultaat bestemming	-512.514	1.285.949	773.435	-438.859	1.539.176	1.100.317	-449.847	1.398.695	948.848
Financieel resultaat	-18.056.574	18.056.574	-	-18.337.154	18.180.435	-156.719	-19.888.745	19.115.060	-773.685

Verantwoording programma's en algemene dekkingsmiddelen

In het onderdeel 'jaarverslag' hebben we de analyse opgenomen in de programmaverantwoording. Per programma staat in het onderdeel 'wat heeft het gekost' de analyse van bijgestelde begroting 2016 t.o.v. de realisatie 2016 toegelicht. Daarnaast lichten we in het hoofdstuk 'algemene dekkingsmiddelen' de onderdelen lokale heffingen, algemene uitkering, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen verder toe. Voor het onderdeel saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar de toelichting in de paragraaf 'financiering'.

Overzicht incidentele baten en lasten

Een overzicht van de incidentele baten en lasten is opgenomen in het jaarverslag en vindt u terug in de programma's, 'financieel resultaat en algemene dekkingsmiddelen'.

Bijlage III Overzicht reserves en voorzieningen

Omschrijving Reserves	Saldo per 01-01-2016	Toevoegingen t.i.v./via de exploitatie	Bestemming resultaat	Onttrekkingen t.g.v./via de exploitatie	Ter dekking van afschrijvingen	Saldo per 31-12-2016
A. ALGEMENE RESERVE						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>						
Algemene reserve	2.800.011		1.166.724			3.966.735
Saldo van de rekening baten en lasten 2015	2.354.102		-2.354.102			-
Saldo van de rekening baten en lasten 2016	-		-773.685			-773.685
Totaal algemene reserve	5.154.113		-1.961.063			3.193.050
B. EGALISATIERESERVES						
<i>programma 04: Duurzaamheid en Milieu in Beemster</i>						
Reserve afvalstoffenheffing	125.714			36.171		89.543
<i>programma 05: De Beemster omgeving</i>						
Reserve vervanging/renovatie riolering	7.569			6.863		706
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>						
Reserve renteresultaten	642.006	449.847		642.677		449.176
Totaal egalisereserves	775.289	449.847		685.711		539.425
C. BESTEMMINGSEREVES						
C1. Reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven:						
<i>programma 1: Publieksdiensten voor Beemster</i>						
Reserve stelsel basisregistratie	450.585			232.057		218.528
<i>programma 03: Wonen en Ruimtelijke kwaliteit Beemster</i>						
Rente gronden ZOB II	411.344			82.216		329.128
<i>programma 04: Duurzaamheid en Milieu in Beemster</i>						
Uitvoeringsagenda duurzaamheid	143.900			25.000		118.900
<i>programma 08: Beemster Bestuur en Staf</i>						
Reserve voornemens collegeprogramma	500.000			54.273		445.727
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>						
Reserve groot onderhoud	-		857.378	114.816		742.562
Subtotalen	1.505.829		857.378	508.362		1.854.845

Onomschrijving Reserves	Saldo per 01-01-2016	Toevoegingen t.i.v./via de exploitatie	Bestemming resultaat	Onttrekkingen t.g.v./via de exploitatie	Ter dekking van afschrijvingen	Saldo per 31-12-2016
C2. Reserves in verband met bruto activering vaste activa:						
<i>programma 2: De Beemster Samenleving</i>						
Obs de Blauwe Morgenster	316.800				17.600	299.200
Gymlokaal de Blauwe Morgenster	106.200				5.900	100.300
Mfc De Boomgaard Middenpad 1-4 ZOB	3.108.400				92.800	3.015.600
Bibliotheek T. de Coenestraat 4 MB	191.100				9.100	182.000
Inrichting ijsbaanterrein MB	64.000				6.400	57.600
Heirinrichten speeltuin de Vreugdegaard	30.600				3.400	27.200
Bouw kinderdagverblijf/peuterspeelzaal N. Cromhoutlaan 3 MB	145.000				5.000	140.000
Verplaatsen/uitbreiden BSO/PSZ T.De Coeneplein 6 MB	7.700				1.100	6.600
<i>programma 03: Wonen en Ruimtelijke kwaliteit Beemster</i>						
Verbetering gebouw "Onder de Linden"	9.600				1.200	8.400
Restauratie kerktoren MB	265.200				7.800	257.400
Renovatie/uitbreiding BeeJeegebouw MB	16.200				5.400	10.800
Groot onderhoud Ripperweg 108/110/111 MB	20.300				2.900	17.400
<i>programma 05: De Beemster omgeving</i>						
Aanleg riolering Westbeemster	147.572				4.622	142.950
<i>programma 08: Beemster Bestuur en Staf</i>						
Gemeentehuis Rijn Middelburgstr. 1 MB	1.117.800				41.400	1.076.400
Subtotalen	5.546.472	-	-	-	204.622	5.341.850
Totaal bestemmingsreserves	7.052.301	-	857.378	508.362	204.622	7.196.695
Totaal RESERVES	12.981.703	449.847	-1.103.685	1.194.073	204.622	10.929.170
Onomschrijving Voorzieningen						
A. VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S	Saldo per 01-01-2016	Dotaties t.i.v. de exploitatie	Overige vermeerderingen	Vrijval t.g.v./via de exploitatie	Aanwending	Saldo per 31-12-2016
<i>03. Wonen en Ruimtelijke kwaliteit Beemster</i>						

Omschrijving Voorzieningen	Saldo per 01-01-2016	Dotaties t.i.v. de exploitatie	Overige vermeerderingen	Vrijval t.g.v./via de exploitatie	Aanwending	Saldo per 31-12-2016
Sloopkosten 4e kwadrant MB	50.783					50.783
Bouw- en woonrijpmaken voormalig terrein Spelelmei te Zob	165.000					165.000
<i>08. Beemster Bestuur en Staf</i>						
Voorziening wachtgelden bestuurders	48.050	416.000			60.879	403.172
Voorziening frictiekosten personele gevolgen samenwerking	100.530			11.000	53.859	35.670
Voorziening wachtgelden personeel	-	373.000			53.528	319.472
Subtotaal	364.363	789.000	-	11.000	168.266	974.097
B. ONDERHOUDSEGALISATIE VOORZIENINGEN						
N.v.t.						
Subtotaal	-	-	-	-	-	-
C. DOOR DERDEN BEKLEMDE MIDDELEN MET EEN SPECIFIEKE AANWENDINGSRICHTING						
<i>01. Publiekdiensten voor Beemster</i>						
Voorziening afkoopsummen onderhoud graven	70.182	7.102		5.273		72.010
Subtotaal	70.182	7.102	-	5.273	-	72.010
Totaal VOORZIENINGEN	434.545	796.102	-	16.273	168.266	1.046.107

Toelichting reserves en voorzieningen

ALGEMEEN

Ter toelichting op het totaaloverzicht geven we per reserve aan: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2016 zijn toegelicht in het onderdeel 'financiële toelichting per programma'. Deze reserves worden hieronder niet nader toegelicht.

A. ALGEMENE RESERVE

Doel en voeding: Doel van de algemene reserve is het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd. Het voor- en/of nadelig resultaat resultaat van de programmarekening wordt verrekend met de algemene reserve. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming, anders dan dat een deel van de algemene reserve is aangemerkt als weerstandsvermogen. In de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' is de actuele inschatting gegeven.

In 2015 is een nieuwe beleidsnota reserves en voorzieningen opgesteld en door de gemeenteraad goedgekeurd. Hierbij wordt een ondergrens van de algemene reserve aangehouden van € 1,5 miljoen (dit betreft enkel een signaalfunctie) en is de 8,5% norm (van de totale lasten) verlaten. Als de algemene reserve lager is dan de ondergrens, dan moeten maatregelen worden overwogen om deze aan te vullen tot het niveau van de ondergrens.

Stand eind 2016: € 3.966.735 (vòòr voorgestelde resultaatbestemming)

B. EGALISATIERESERVES

Deze reserves worden gebruikt om schommelingen in de tijd en in de uitvoering in de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de gemeenteraad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld.

Programma 4 Duurzaamheid en Milieu in Beemster

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Tot en met 2014 raamden we de kosten van reiniging in de begroting budgetneutraal. Een eventueel saldo werd verrekend via deze reserve. Ook was het mogelijk deze reserve aan te wenden voor over enkele jaren voorziene uitbreidingsinvesteringen op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Een en ander om een sprongsgewijze verhoging van de tarieven te voorkomen. Sinds 2005 wordt 75% van de kosten van straatreiniging toegerekend aan de kosten reiniging.

Bij de behandeling van de begroting 2015 is besloten de tarieven in drie jaar kostendekkend te maken. De egalisatiereserve afvalstoffenheffing is in 2015 verlaagd tot het niveau wat nodig was om deze drie jaar te overbruggen en om rekening te houden met het handhaven van de reserve voor een bedrag van € 85.000, zijnde circa 10% van de kosten afvalverwerking.

Stand eind 2016: € 89.543

Programma 5 De Beemster Omgeving

Egalisatiereserve vervanging/renovatie riolering

Tot en met 2014 werden kosten voor de vervanging/renovatie riolering in de begroting budgetneutraal geraamd. Een eventueel saldo wordt verrekend via deze reserve. Sinds 2005 wordt 25% van de kosten van straatreiniging toegerekend aan de kosten riolering.

Bij de behandeling van de begroting 2015 is besloten de tarieven in drie jaar kostendekkend te maken. De egalisatiereserve vervanging/renovatie riolering is in 2015 verlaagd tot het niveau

wat nodig was deze drie jaar te overbruggen. De reserve wordt opgeheven als de tarieven kostendekkend zijn (2017).

Stand eind 2016: € 706

Algemene dekkingsmiddelen

Egalisatiereserve renteresultaten

Doel en voeding: Om de renteresultaten voor langere tijd in te kunnen zetten ten gunste van de exploitatie, zonder dat daarbij de begroting grote schokken ondergaat, wordt overeenkomstig het raadsbesluit van 24 april 1997 gewerkt met een reserve egalisatie renteresultaten. Door deze systematiek konden op een relatief solide wijze toch grote bedragen aan rente als dekking voor de exploitatie worden gebruikt. In het kort houdt deze systematiek het volgende in: het gebruiken van een renteresultaat (dat in de praktijkvoornamelijk wordt gevoed door rente die de aanwezigheid van reserves genereren) als dekkingsmiddel, maakt de begroting kwetsbaar, omdat door het aanwenden van reserves het renteresultaat daalt. Het renteresultaat is dus onderhevig aan schommelingen. Om de rentebaten voor langere tijd in te kunnen zetten ten gunste van de exploitatie is een oplossing gevonden, waarbij de begroting bij een daling van het renteresultaat geen grote schokken ondergaat. Deze oplossing is het werken met een reserve egalisatie renteresultaten overeenkomstig raadsbesluit van 24 april 1997.

Door de richtlijnen en de bepalingen in de noittie rente 2017 (commissie BBV) is de tot en met 2016 gehanteerde methode niet meer hanteerbaar. Daarom wordt sinds 2017 het renteresultaat niet meer toegevoegd aan de reserve. Het saldo (restand) van de reserve per 31 december 2016 valt in drie jaar (2017-2019) vrij ten gunste van de exploitatie.

Stand eind 2016: € 449.176

C. BESTEMMINGSRESERVES

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn. Daarnaast zijn er reserves gevormd wegens bruto activering van de vaste activa, die dienen om éénmalig ontvangen investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de exploitatie te laten komen.

C1. reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven:

Programma 1 Publiekdiensten voor de Beemster

Reserve stelsel basisregistratie

Voor de incidentele lasten voor de wettelijke verplichting om het Stelsel van basisregistraties op te bouwen is in 2014 conform besluitvorming uit het meerjarenperspectief 2015 (raadsbesluit 1129811) een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van € 525.000 ten laste van de algemene reserve. In 2016 is ter dekking van de uitgaven voor dit doel een bedrag van € 232.057 aan deze reserve onttrokken.

Stand eind 2016: € 218.528

Programma 3 Wonen en ruimtelijke kwaliteit Beemster

Reserve rente gronden Zuidoostbeemster II

Doel en voeding: Tot en met 2012 werd de jaarlijkse rentelast van de gronden in Zuidoostbeemster II ten laste van de algemene reserve gebracht. De provincie zag deze onttrekking als een incidentele bate. De provincie gaf ook aan dat wanneer deze onttrekking plaatsvindt uit een bestemmingsreserve, dit niet wordt gezien als een incidentele bate. Daarom besloot de gemeenteraad in 2013 (R-2013-0200) tot het vormen van een bestemmingsreserve

Rente ZOB II ten bedrage van € 658.000 uit de algemene reserve. In 2016 bedroeg de rentelast € 82.216.

Stand eind 2016: € 329.128

Programma 4 Duurzaamheid en Milieu in Beemster

Uitvoeringsagenda duurzaamheid

Doel en voeding: In november 2012 heeft de raad ingestemd (R-2012-0141) met de "Uitvoeringsagenda duurzaamheid met de 'Uitvoeringsagenda duurzaamheid gemeente Beemster' en de kosten van € 250.000 voor de uitvoering ten laste te laten komen van de speciaal gereserveerde NUON gelden in de algemene reserve. Omdat de uitvoering en dus de uitgaven in meerdere jaren kunnen plaatsvinden is voor dit project een aparte bestemmingsreserve gevormd. In 2016 is een bedrag van € 25.000 aan deze reserve onttrokken.

Stand eind 2016: € 118.900

Programma 8 Beemster Bestuur en Staf

Reserve uitvoering voornemens collegeprogramma

Deze reserve is in 2015 gevormd ten laste van de algemene reserve om de kosten van de daadwerkelijke uitvoering van de voornemens van het collegeprogramma voor 2015-2018 te dekken. In 2016 is een totaal bedrag van € 54.273 aan deze reserve onttrokken.

Stand eind 2016: € 445.727

Algemene dekkingsmiddelen

Reserve groot onderhoud

Naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2015 door de accountant is het totale saldo van de onderhoudsvoorzieningen ad. € 857.378 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie vanwege het ontbreken van actuele meerjarenonderhoudsplannen. Bij vaststelling van de jaarstukken 2015 door de gemeenteraad (reg.nr. 1322999 d.d.

27 september 2016) is besloten uit de vrijgevallen gelden van de onderhoudsvoorzieningen een bestemmingsreserve te vormen. De werkelijke uitgaven voor meerjarig groot onderhoud, mits opgenomen in de begroting, worden ten laste van deze reserve gebracht. In 2016 is voor meerjarig groot onderhoud een bedrag van € 114.816 aan deze reserve onttrokken.

Stand eind 2016: € 742.562

C2. reserves in verband met bruto activering vaste activa

Sinds 1995 hanteert de gemeente als waarderingsgrondslag voor vaste activa (investeringen) de bruto methode. Dit houdt in dat de activa (investeringen) worden geactiveerd voor de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en dat de ontvangen bijdragen of subsidies voor deze investeringen als reserve worden verantwoord.

Deze methode kan als volgt worden samengevat:

- De uitgegeven bedragen voor investeringen worden tot hun volledige omvang opgenomen; op deze bruto bedragen wordt vervolgens ook afgeschreven;
- Ontvangen bijdragen of subsidies worden als reserve verantwoord; gedurende de periode van afschrijving worden de middelen van die reserve ten bate van de exploitatie aangewend;
- Hhetzelfde vindt plaats bij de reserves die bedoeld waren voor éénmalige aanwending; de bespaarde rente van deze reserve wordt dan ook uiteraard ten bate van de exploitatie gebracht.

Deze bestemmingsreserves worden dus gebruikt voor de structurele dekking van exploitatie uitgaven (kapitaallasten) en worden daarom ook aangeduid als dekkingsreserves.

Stand eind 2016: € 5.341.850

VOORZIENINGEN

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening sloopkosten 4e kwadrant Middenbeemster (De Keyser)

De gronden in de tweede fase van De Keyser in Middenbeemster zijn in 2014 economisch overgedragen aan vof De Beemster Compagnie. Bij de overdracht is om fiscale redenen afgesproken dat de gemeente de opstallen op een later tijdstip sloopt. In verband hiermee is de koopsom voor het economisch eigendom met € 135.000 verhoogd en is een voorziening gevormd voor de nog te maken sloopkosten ter hoogte van dit bedrag. De werkelijke sloopkosten worden ten laste van de voorziening gebracht.

Stand eind 2016 € 50.783

Voorziening bouw- en woonrijpmaken voormalig terrein Spelemei te Zob

In 2015 zijn de gronden van het voormalig Spelemeiterrein in Zuidoostbeemster overgedragen aan de projectontwikkelaar. De overdrachtprijs was inclusief € 165.000 voor de door de gemeente nog te maken kosten bouw- en woonrijpmaken. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd. De werkelijke kosten voor bouw- en woonrijpmaken worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Stand eind 2016 € 165.000

Programma 8 Beemster Bestuur en Staf

Voorziening wachtgelden bestuurders

Deze voorziening is gevormd om te kunnen voldoen aan de wachtgeldverplichting die ontstaat als een bestuurder (burgemeester en/of wethouder) stopt met het vervullen van zijn of haar taak. De uitkeringstijd is gelijk aan de periode van de diensttijd, maar minimaal twee en maximaal drie jaar en twee maanden. Bij een diensttijd van minder dan drie maanden is de uitkeringstijd zes maanden. Voor de bepaling van het gewenste saldo van de voorziening wordt gekeken naar de toestand op 31 december van het boekjaar. De uitkering is in het eerste jaar 80%, daarna 70% van het laatst genoten salaris. Daarom was in 2016 een extra dotatie aan de voorziening van € 416.000 noodzakelijk.

Stand eind 2016 € 403.172

Voorziening frictiekosten personele gevolgen samenwerking

De raad besloot in 2013 (R-2013-0285) tot het instellen van een voorziening ad. € 345.000 ten laste van de algemene reserve om de incidentele personele lasten in verband met de samenwerking tussen Beemster en Purmerend op te vangen. In 2014 vindt een extra dotatie van € 250.000 plaats. In 2016 is herberekening gemaakt voor de bepaling van een nieuw noodzakelijk niveau en kon een bedrag van € 11.000 vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

Stand eind 2016 € 35.670

Voorziening wachtgelden personeel

De voorziening is in 2016 gevormd om te kunnen voldoen aan de wachtgeldverplichting die ontstaat als een personeelslid uit dienst treedt en recht heeft op een WW-uitkering. Bij vaststelling van de jaarstukken 2015 door de raad (reg.nr. 1322999 d.d. 27 september 2016) is besloten een deel van het resultaat ad. € 330.000 toe te voegen aan deze voorziening. Daarnaast was in 2016 een extra dotatie aan deze voorziening van € 43.000 ten laste van de exploitatie noodzakelijk.

Stand eind 2016 € 319.472

Onderhoudsegalisatie voorzieningen

De voorzieningen zijn gevormd ter egalisering van in tijd onregelmatig gespreide kosten voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen. Het periodiek meerjarig onderhoud (cyclisch onderhoud) heeft een conserverend karakter en dient ter instandhouding van het actief gedurende de geplande gebruiksduur, bijvoorbeeld het schilderen van een gebouw. Voor elke onderhoudsvoorziening is een onderhoudsplan opgesteld. De jaarlijkse storting in de voorzieningen en het noodzakelijk niveau wordt bepaald op grond van dit onderhoudsplan. De werkelijke uitgaven voor onderhoud worden vervolgens uit de voorziening gedaan.

Vanwege het ontbreken van actuele meerjarenonderhoudsplannen zijn de onderhoudsvoorzieningen op aanwijzig van de accountant in 2015 opgeheven.

Stand eind 2016 € 0

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

Bijdragen van derden waarvan de bestemming gebonden is, zijn geclassificeerd onder de voorzieningen. De opbrengsten van het legaat worden als bate in de exploitatie meegenomen en de uitgaven als last. Een eventueel positief saldo in enig jaar moet aan de voorziening worden toegevoegd.

Stand eind 2016 € 72.010

Bijlage IV Overzicht kredieten

ALGEMEEN

Jaarlijks stelt de gemeenteraad kredieten beschikbaar voor investeringen in werken en aanschaffingen. Deze activiteiten zijn soms zo omvangrijk dat de uitgaven over meerdere jaren lopen. Dat gebeurt vooral bij infrastructurele werken, maar ook in andere gevallen kan er sprake zijn van spreiding of vertraging. De uitgaven die via een raadskrediet beschikbaar worden gesteld, worden op de balans geactiveerd. Vanwege het duurzame karakter vindt afschrijving over meerdere jaren plaats. Het is belangrijk om elk jaar in beeld te hebben hoe de uitgaven verlopen en welke bestedingsruimte er nog is op de diverse kredieten. Aan het eind van elk jaar worden de openstaande kredieten beoordeeld op de vraag welke uitgaven nog moeten plaatsvinden en wordt getoetst of het jaar waarin die uitgaven plaatsvinden correct is. Op basis hiervan kunnen vervolgens de kapitaallasten in de exploitatie worden geactualiseerd.

De geactualiseerde gegevens zijn in deze bijlage opgenomen in een tweetal overzichten:

1. Investerings die kunnen worden afgesloten;
2. Investerings die volgend jaar en eventueel verder doorlopen.

Waar noodzakelijk is geacht, is er per programma een nadere toelichting gegeven per (cluster) investering(en).

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering. De belangrijkste bijdragen van derden in het overzicht afgesloten kredieten betreffen:

- Stadsregio Amsterdam/ bijdrage project duurzaam veilig Beemster € 18.000;
- Stadsregio Amsterdam/ bijdrage brandweerkazerne Beemster € 9.985.

Overzicht afgesloten kredieten

OMSCHRIJVING	object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2015	Totaal besteed in 2016	Totaal besteed t/m 2016	Over(-) of onderschr (+)
Herinrichten begraafplaats	Middenbeemster	266.000	4.901	261.099	266.000	-
BV011	Publieksdienstverlening	266.000	4.901	261.099	266.000	-
PGR01	Publieksdiensten voor Beemster	266.000	4.901	261.099	266.000	-
	Kunstgrasveld ZOB	200.000	-	218.540	218.540	-18.540
BV025	Sport en recreatie	200.000	-	218.540	218.540	-18.540
PGR02	De Beemster samenleving	200.000	-	218.540	218.540	-18.540
	Vervangen Beschoeiingen 2016	12.736	-	16.246	16.246	-3.510
BV041	Milieu	12.736	-	16.246	16.246	-3.510
	9 bovengr. containers PMD-afval	28.800	-	29.700	29.700	-900
BV042	Afvalverwerking	28.800	-	29.700	29.700	-900
PGR04	Duurzaamheid en milieu in Beemster	41.536	-	45.946	45.946	-4.410
	Wegen 2016 (Elementen en asfalt)	175.023	-	175.023	175.023	-
	Herinrichten groenstrook Westerhem	55.000	1.415	54.415	55.830	-830
	Vervangen/renoveren riolering 2016	554.661	-	232.786	232.786	321.875
BV051	Beheer openbare ruimte	784.684	1.415	462.224	463.639	321.045
PGR05	De Beemster omgeving	784.684	1.415	462.224	463.639	321.045
Eindtotaal		1.292.220	6.316	987.810	994.126	298.094

Toelichting:

Programma 2 De Beemster samenleving

Krediet: Kunstgrasveld Zuidoostbeemster

Het krediet wordt met € 18.540 overschreden. Dit is een overschrijding van ongeveer 9% en wordt veroorzaakt doordat er een nieuwe aanbesteding moest plaatsvinden.

Programma 5 De Beemster omgeving

Krediet: Wegen 2016 (Elementen en asfalt)

Het opgenomen kredietbedrag is inclusief het restant krediet van 2015 ad. € 17.115.

Krediet: Vervangen/renoveren riolering 2016

Het opgenomen kredietbedrag voor 2016 is inclusief het restant krediet van 2015 ad. € 264.286. Het lukt niet altijd om de uitvoering volgens planning te laten verlopen. Daarom wordt het restant krediet van 2016 meegenomen naar volgend jaar en toegevoegd aan het krediet voor 2017.

Overzicht niet afgesloten kredieten

OMSCHRIJVING	object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2015	Totaal besteed in 2016	Totaal besteed t/m 2016	Over(-) of onderschr (+)
Aanpassen software modernisering GBA		66.816	8.747	-	8.747	58.069
BV011 Publieksdienstverlening		66.816	8.747	-	8.747	58.069
PGR01 Publieksdiensten voor Beemster		66.816	8.747	-	8.747	58.069
Renovatie A-veld sv Beemster		24.200	-	-	-	24.200
BV025 Sport en recreatie		24.200	-	-	-	24.200
PGR02 De Beemster samenleving		24.200	-	-	-	24.200
Ren. kunstwerken 2016(bruggen etc)		25.048	-	4.556	4.556	20.492
Vernieuwen abri's		11.600	4.730	-	4.730	6.870
Aanpassen bushaltes		49.600	-	252	252	49.348
Windsingel en voetpad langs tennisprk MB		20.000	-	8.832	8.832	11.168
BV051 Beheer openbare ruimte		106.248	4.730	13.641	18.371	87.877
Herprofilering Purmerenderwg ZOB(voorb.)		1.500.000	26.669	-	26.669	1.473.331
BV052 Bereikbaarheid		1.500.000	26.669	-	26.669	1.473.331
PGR05 De Beemster omgeving		1.606.248	31.399	13.641	45.040	1.561.208
Vorbereidingskred.herontw.gemeentehuis		58.000	-	14.414	14.414	43.586
Bedrijfsvoering/Huisvesting		58.000	-	14.414	14.414	43.586
Eindtotaal		1.755.264	40.146	28.055	68.201	1.687.063

Toelichting:

Programma 5 De Beemster omgeving

Krediet: Herprofilering Purmerenderwg ZOB

De uitgaven tot en met 2015 betreffen de in voorgaande jaren geactiveerde voorbereidingskosten. In de grondexploitatie van de Nieuwe Tuinderij is een bedrag van € 1.500.000 voor het aanpassen/herprofilieren van de Purmerenderwg te Zuudoostbeemster opgenomen. De uitvoering van de exploitatie is in handen van vof De Beemster Compagnie.

Bijlage V Verantwoordingsoverzicht SISA

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2016 Alle gemeenten verantwoordten hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
		Indicatornummer: G2 / 01	Indicatornummer: G2 / 02	Indicatornummer: G2 / 03	Indicatornummer: G2 / 04	Indicatornummer: G2 / 05	Indicatornummer: G2 / 06
		€ 977.975	€ 1.749	€ 2.235	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Jar/Nee
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
		Indicatornummer: G2 / 07	Indicatornummer: G2 / 08	Indicatornummer: G2 / 09	Indicatornummer: G2 / 10	Indicatornummer: G2 / 11	Indicatornummer: G2 / 12
		€ 15.901	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Besteding (jaar T) Bob

levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_ gemeentedeel 2016	zelfstandigen (exclusief Bob)		(exclusief Bob) (exclusief Rijk)		(exclusief Bob)	
	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	€ 1.661	€ 30.000	€ 3.000	€ 5.206	€ 0	€ 0
Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
	Indicatornummer: G3 / 07	Indicatornummer: G3 / 08	Indicatornummer: G3 / 09			
	€ 0	€ 0	Ja			

Bijlage VI Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector

WNT-VERANTWOORDING 2016 GEMEENTE BEEMSTER

Op 1 januari 2013 ging de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

in. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Beemster van toepassing

zijnde regelgeving: Het Algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor gemeente Beemster is € 179.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

bedragen x € 1	E. Kroese-Vrolijkx	M. Timmerman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 – 30/11	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?	ja	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	164.083	179.000
Beloning	77.244	74.745
Belastbare onkostenvergoedingen	3.170	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.590	9.724
<i>Subtotaal</i>	91.004	84.469
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	91.400	84.469
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1	1
Beloning	83.809	74.770
Belastbare onkostenvergoedingen	3.458	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.043	10.043
Totaal bezoldiging 2015	98.310	84.813

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstverband

bedragen x € 1	E. Kroese-Vrolijkx
Functie(s) gedurende dienstverband	Gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2016
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering	75.000
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	34.535
-/- Onverschuldigd deel	-
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	34.535
Waarvan betaald in 2016	34.535
Verplichte motivering indien overschrijding:	n.v.t.

UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN

In 2016 is één uitkering wegens beëindiging dienstverband aan een topfunctionaris betaald.

OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum ontvingen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT vermeld moeten worden, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT zijn vermeld of dat hadden moeten worden.

Bijlage VII Begrotingsonrechtmatigheid

BEGROTINGSONRECHTMATIGHEDEN BINNEN DE EXPLOITATIE

Begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van de rechtmatigheidtoetsing vormt het controleprotocol van de accountant.

Dit protocol bevat de volgende punten:

- 1% tolerantie van de bruto-lasten van de programmarekening 2016 voor fouten;
 - 3% tolerantie van de bruto-lasten van de programmarekening 2016 voor onzekerheden.
- De gemeenteraad gaf geen specifieke te controleren aandachtspunten opgegeven.

Begrotingsonrechtmatigheden binnen de exploitatie

Op programmaniveau zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten onrechtmatig en moeten op programmaniveau worden toegelicht (artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet).

Bij het uitvoeren van de begroting wordt als zogenaamde begrotingsonrechtmatigheid aangemerkt lasten op een programma voor zover deze hoger zijn dan de vastgestelde actuele begroting. Dit betekent dat er geen besluiten tot wijziging van de begroting meer tot stand zijn gekomen, na afloop van het begrotingsjaar 2016. Voor deze overschrijding geldt dat toegelicht moet worden wat de oorzaken zijn. En dat deze uitleg toereikend is, voor zover kan worden toegelicht dat er samenhang is met andere onderschrijdingen of hogere baten.

Volgens onderstaande tabel kan worden bepaald of overschrijdingen van de lasten van de programma's onrechtmatig zijn of niet. Deze tabel komt uit de Kadernota Rechtmatigheid 2016, opgesteld door het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG).

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar niet voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3 Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4 Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5 Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn, heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bv belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal er voor gezorgd moeten worden dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
7 Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

De overschreden programma's zijn hieronder in een tabel bijeengebracht. Vanwege de samenhang met het rekeningresultaat (lees de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) wordt ook getoond voor welk bedrag (eventueel) de overschrijding gecompenseerd wordt met een mutatie op specifieke reserves.

Programma (bedragen x € 1.000)	Bijgestelde begroting lasten	Afwijking	Samenhang met reserves	Categorie (soort) afwijking
03. Wonen en ruimtelijke kwaliteit in Beemster	1.313	863	nee	3
04. Duurzaamheid en milieu in Beemster	1.647	64	ja	3
05. De Beemster omgeving	2.590	137	ja	2
08. Beemster Bestuur en staf	1.801	539	nee	2
Algemene dekkingsmiddelen	272	94	nee	2

Toelichting

De begrotingsonrechtmatigheid is € 1.697 in 2016. Deze onrechtmatigheid wordt veroorzaakt in de volgende programma's:

Programma 03. Wonen en ruimtelijke kwaliteit in Beemster

De overschrijding op de lasten bij dit programma wordt voornamelijk veroorzaakt door de verantwoording van de aankoop van een perceel grond aan de Oostdijk te Zuidoostbeemster. Het perceel grond is doorverkocht (overgedragen) aan vof De Beemster Compagnie.

De overschrijding wordt ruimschoots gecompenseerd door de hiertegenover staande verkoopopbrengst.

Programma 04. Duurzaamheid en milieu in Beemster

De overschrijding op de lasten bij dit programma wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere uitgaven voor het product afvalverwerking en de hogere uitgaven voor de uitvoering van de duurzaamheidsagenda. De hogere lasten met betrekking tot het product afvalverwerking dekken we voor een groot deel gedekt door de hiertegenover staande opbrengsten. Daarnaast compenseren we een deel van deze overschrijding door een onttrekking aan de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing ad. € 36.200. Tegenover de hogere uitgaven voor de uitvoeringsagenda duurzaamheid staat een onttrekking aan de bestemmingsreserve uitvoeringsagenda duurzaamheid van € 25.000.

Programma 05. De Beemster omgeving

De overschrijding op de lasten bij dit programma wordt o.a. veroorzaakt door de hogere uitgaven voor onderhoud van wegen, straten en pleinen. Voor een groot deel konden deze uitgaven worden verhaald op derden. Daarnaast is voor het onderhoud openbaar groen meer uitgegeven. Ook waren de kosten voor het onderhoud van het rioleringstelsel fors hoger. Hiertegenover staan hogere opbrengsten en een onttrekking aan de bestemmingsreserve vervanging/renovatie riolering ad. € 6.900.

08. Beemster Bestuur en staf

De overschrijding op de lasten bij dit programma komt voor een deel door hogere kosten voor ondersteuning van het bestuur, zoals kosten voor ICT en juridische advisering. Daarnaast was een niet geraamde extra dotatie aan de voorziening wachtgelden bestuurders noodzakelijk om de kunnen voldoen aan de hiertegenover staande wachtgeldverplichtingen.

Algemene dekkingsmiddelen

De overschrijding op de lasten vij de algemene dekkingsmiddelen wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een extra dotatie aan de voorziening wachtgelden personeel om te kunnen voldoen aan de hiertegenover staande verplichting.

Begrotingsonrechtmatigheden op investeringen

Ook voor de investeringen geldt dat uitgaven boven het bedrag waarvoor krediet is verleend aangemerkt worden als onrechtmatig. Overschrijdingen moeten vooraf gemeld worden aan de gemeenteraad. Voor de investeringskredieten 2016 geldt dat overschrijdingen, indien van toepassing, zijn benoemd en toegelicht per programma in de financiële toelichting. Voor een aantal overschrijdingen geldt dat ze lastig te voorkomen zijn door de openeind regeling waarop de uitgaven zijn gebaseerd. In deze categorie zijn geen overschrijdingen te melden. Gemelde overschrijdingen van meer als 3% betreffen vervangen beschoeingen 2016 en het kunstgrasveld in Zuidoostbeemster. Het niet bestede deel van het krediet vervangen/renoveren riolering 2016 voegen we toe aan het voor 2017 beschikbaar gestelde krediet voor vervangen/renoveren riolering.

Bijlage VIII Controleverklaring accountant

